

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2015/1585**od 25. studenoga 2014.****o programu potpore SA.33995 (2013/C) (ex 2013/NN) (koji je provela Njemačka radi potpore obnovljive električne energije i velikih potrošača)***(priopćeno pod brojem dokumenta C(2014) 8786)***(Vjerodostojan je samo tekst na engleskom jeziku)****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 108. stavak 2. prvi podstavak,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, a posebno njegov članak 62. stavak 1. točku (a),

nakon što je pozvala zainteresirane strane da podnesu svoje primjedbe u skladu s prethodno navedenim odredbama ⁽¹⁾ te uzimajući u obzir njihove primjedbe,

budući da:

1. POSTUPAK

- (1) Prigovorom koji je primila u prosincu 2011. Komisija je obaviještena da je Njemačka provela državnu potporu radi potpore obnovljive električne energije i velikih potrošača („EIU-i“) ograničavajući doplatu kojim se financira predmetna potpora obnovljive električne energije (*EEG-Umlage*, odnosno „*EEG doplatak*“).
- (2) Dopisom od 18. prosinca 2013. Komisija je obavijestila Njemačku da je s obzirom na tu potporu odlučila pokrenuti postupak utvrđen u članku 108. stavku 2. Ugovora („*Odluka o pokretanju postupka*“).
- (3) Odluka o pokretanju postupka objavljena je u *Službenom listu Europske unije* ⁽²⁾. Komisija je od zainteresiranih strana zatražila da dostave svoje primjedbe o potporama.
- (4) Komisija je primjedbe koje je primila od zainteresiranih strana prosljedila Njemačkoj koja je dobila priliku za odgovor. Primjedbe Njemačke primljene su u dopisima od 20. siječnja 2014. i 14. studenoga 2014.
- (5) Dopisom od 22. rujna 2014. Njemačka se odrekla svojega prava u skladu s člankom 342. Ugovora u vezi s člankom 3. Uredbe (EEZ) br. 1/1958 ⁽³⁾ da se ta Odluka donese na njemačkom i usuglasila se s time da se ta Odluka donese na engleskom.

2. DETALJNI OPIS POTPORE**2.1. EEG iz 2012.**

- (6) EEG iz 2012. (*Erneuerbare-Energien-Gesetz*) donesen je 28. srpnja 2011., a na snagu je stupio 1. siječnja 2012. ⁽⁴⁾ Znatno je izmijenjen EEG-om iz 2014. ⁽⁵⁾ Komisija je novi program potpore koji proizlazi iz te znatne izmjene odobrila 23. srpnja 2014. ⁽⁶⁾

⁽¹⁾ SL C 37, 7.2.2014., str. 73. i SL C 250, 1.8.2014., str. 15.

⁽²⁾ Vidjeti bilješku 1.

⁽³⁾ Uredba br. 1. o određivanju jezika koji se koriste u Europskoj ekonomskoj zajednici (SL serija I, svezak 1952.–1958., str. 59.).

⁽⁴⁾ Gesetz für den Vorrang Erneuerbarer Energien (Erneuerbare-Energien-Gesetz – EEG), kako je izmijenjen aktom Gesetz zur Neuregelung des Rechtsrahmens für die Förderung der Stromerzeugung aus erneuerbaren Energien, Bundesgesetzblatt, dio I., str. 1634., i aktom Gesetz zur Änderung des Rechtsrahmens für Strom aus solarer Strahlungsenergie und zu weiteren Änderungen im Recht der erneuerbaren Energien vom 17. August 2012, Bundesgesetzblatt, dio I., str. 1754.

⁽⁵⁾ Gesetz zur grundlegenden Reform des Erneuerbare-Energien-Gesetzes und zur Änderung weiterer Bestimmungen des Energiewirtschaftsrechts vom 21. Juli 2014, Bundesgesetzblatt, dio I., str. 1066.

⁽⁶⁾ Predmet o državnoj potpori SA.38632 (2014/N) – Njemačka: EEG iz 2014. – Reforma zakona o energiji iz obnovljivih izvora (nije još objavljeno u SL-u).

- (7) Na prvoj razini sustava uspostavljenog EEG-om iz 2012. mrežni operateri (u većini slučajeva to su operateri distribucijskog sustava („ODS-i”) obvezni su kupovati električnu energiju proizvedenu unutar njihova mrežnog područja iz obnovljivih izvora i iz jamskog plina po zajamčenim cijenama (električna energija proizvedena iz obnovljivih izvora i električna energija proizvedena iz jamskog plina zajednički se nazivaju „električna energija iz EEG-a”). Kupovne cijene utvrđene su zakonom („zajamčene cijene”). Umjesto da traže plaćanje prema zajamčenim cijenama, proizvođači električne energije iz obnovljivih izvora i iz jamskog plina imaju mogućnost svoju električnu energiju prodati izravno na tržištu („izravno stavljanje na tržište”). Kada tako učine, oni imaju pravo na tržišnu premiju od mrežnog operatera. Iznos te tržišne premije isto tako je utvrđen zakonom.
- (8) Na drugoj razini mrežni operateri moraju odmah prenijeti električnu energiju iz EEG-a odgovarajućim operaterima prijenosnog sustava („OPS-i”) kojih u Njemačkoj postoji četiri i koji imaju obvezu nadoknaditi mrežnim operaterima čitav trošak koji proizlazi iz zajamčenih cijena i tržišnih premija.
- (9) EEG-om iz 2012. ujedno se uspostavlja mehanizam prijeboja kojim se financijsko opterećenje proizišlo iz obveze kupnje dijeli na četiri OPS-a tako da konačno svaki OPS pokriva troškove one količine električne energije koja odgovara prosječnom udjelu električne energije iz EEG-a u ukupnoj električnoj energiji isporučenoj krajnjim potrošačima kroz usluge pojedinog OPS-a u svakom području u prethodnoj kalendarskoj godini (stavak 36. EEG-a iz 2012.). To je treća razina.
- (10) OPS-i su obvezni električnu energiju iz EEG-a prodati na promptnom tržištu. To mogu činiti zasebno ili zajedno. Ako cijena postignuta na promptnom tržištu nije dostatna za pokrivanje financijskog opterećenja koje proizlazi iz njihovih obveza plaćanja prema mrežnim operaterima, OPS-i mogu od dobavljača električne energije zahtijevati da snosi dio opterećenja razmjernog odgovarajućoj količini električne energije koju su ti dobavljači električne energije isporučili njihovim krajnjim potrošačima. Taj se udio mora odrediti na način da svaki dobavljač električne energije snosi jednake troškove za svaki kilovat sat električne energije koju je isporučio krajnjem potrošaču. Plaćanje ovoga doplatka mora se provoditi u mjesečnim predujmovima. EEG-om iz 2012. izričito se taj doplatok koji OPS dobiva od dobavljača električne energije proglašava EEG doplatkom (vidjeti članak 37. stavak 2. EEG-a iz 2012.). Ta četiri OPS-a imaju obvezu sva primljena plaćanja navesti u zajedničkom EEG izvješću i objaviti ga (članak 7. akta AusglMechV (7)). To je četvrta razina.
- (11) Ta četiri OPS-a zajedno moraju odrediti EEG doplatok za godinu $n + 1$ u listopadu (članak 3. stavak 2. akta AusglMechV). Metodologija kojom se moraju služiti i elementi na kojima moraju svoj izračun temeljiti utvrđeni su u aktu *Ausgleichsmechanismusverordnung* („AusglMechV”) i u aktu *Ausgleichsmechanismus-Ausführungsverordnung* („AusglMechAV”) (8). Tim propisima ne ostavlja se OPS-u nikakvu diskreciju. Posebno, u članku 3. akta AusglMechV navodi se sljedeće:

„Članak 3. EEG doplatok

1. Operateri prijenosnog sustava izračunavaju EEG doplatok u skladu s člankom 37. stavkom 2. Zakona o obnovljivoj energiji (tj. EEG-a iz 2012.) na transparentni način kao:
 1. razliku između projiciranih prihoda iz stavka 3. točaka 1. i 3. za sljedeću kalendarsku godinu i prognoziranih rashoda iz stavka 4. za sljedeću kalendarsku godinu; te
 2. razliku između stvarnih prihoda iz stavka 3. i stvarnih rashoda iz stavka 4. u trenutku izračuna.
2. EEG doplatok za sljedeću kalendarsku godinu mora se objaviti u cjelovitom obliku prije 15. listopada svake kalendarske godine na mrežnim stranicama operatera prijenosnog sustava i mora biti izražen u centima po kilovat satu isporučenom potrošačima; članak 43. stavak 3. Zakona o obnovljivoj energiji primjenjuje se u skladu s time.

(7) Verordnung zur Weiterentwicklung des bundesweiten Ausgleichsmechanismus vom 17. Juli 2009, Bundesgesetzblatt, dio I., str. 2101., kako je izmijenjen člankom 2. akta Gesetz vom 17. August 2012, Bundesgesetzblatt, dio I., str. 1754.

(8) Verordnung zur Ausführung der Verordnung zur Weiterentwicklung des bundesweiten Ausgleichsmechanismus (Ausgleichsmechanismus-Ausführungsverordnung – AusglMechAV) vom 22. Februar 2010, Bundesgesetzblatt, dio I., str. 134., kako je izmijenjen aktom Zweite Verordnung zur Änderung der Ausgleichsmechanismus-Ausführungsverordnung vom 19. Februar 2013, Bundesgesetzblatt, dio I., str. 310.

3. Prihodi su:

1. prihod od unutardnevnog stavljanja na tržište i prihod od stavljanja na tržište sljedećeg dana, u skladu s člankom 2.;
2. prihod od EEG doplatka;
- 2.a prihod od plaćanja u skladu s člankom 35. stavkom 2. Zakona o obnovljivim izvorima energije, pod uvjetom da to uravnoteživanje u skladu s člankom 35. stavkom 3. Zakona o obnovljivoj energiji predstavlja pozitivnu bilancu za operatera prijenosnog sustava;
3. prihod od kamata iz stavka 5.;
4. prihod iz namira bilanciranja energije za EEG bilančnu skupinu; i
5. prihod u skladu s člankom 35. stavkom 4. ili člankom 38. Zakona o obnovljivoj energiji i stavkom 6.

4. Troškovi su:

- 1 plaćanja zajamčenih cijena i naknada u skladu s člankom 16. ili člankom 35., stavkom 1. Zakona o obnovljivoj energiji;
 - 1.a plaćanja premija u skladu s člancima 33.g ili 33.i ili člankom 35. stavkom 1.a Zakona o obnovljivoj energiji;
 - 1.b plaćanja u skladu s člankom 35. stavkom 1.b Zakona o obnovljivoj energiji;
 2. otplate u skladu sa stavkom 6.;
 - 3 plaćanja kamata iz stavka 5.;
 4. troškovi nužni za namiru unutardnevnih transakcija;
 5. troškovi nužni za namiru bilanciranja energije za EEG bilančnu skupinu;
 6. troškovi nužni za pripremu prognoza za sljedeći dan i unutardnevnih prognoza;
 7. troškovi nužni za pokretanje i vođenje registra postrojenja, pod uvjetom da su operateri prijenosnog sustava obvezni voditi takav registar na temelju uredbe donesene u skladu s člankom 64.e broj 2. Zakona o obnovljivoj energiji.
5. Na razlike između prihoda i rashoda zaračunavaju se kamate. Predmetna kamatna stopa za jedan kalendarski mjesec iznosi 0,3 postotnih bodova više od mjesečnog prosjeka europske međubankovne kamatne stope utvrđene za nabavu jednomjesečnog iznosa novaca iz prvih službenih komunikacija u zemljama koje sudjeluju u Europskoj monetarnoj uniji (EURIBOR) u razdoblju od jednoga mjeseca.
6. Ako postoje prava zbog nedosljednosti između mjesečnih plaćanja u skladu s člankom 37. stavkom 2. rečenicom 3. Zakona o obnovljivoj energiji i konačne namire u skladu s člankom 48. stavkom 2. Zakona o obnovljivoj energiji, ona se moraju kompenzirati do 30. rujna godine koja slijedi nakon predavanja energije.
7. Prilikom prognoziranja prihoda i rashoda iz stavka 1. točke 1. radi izračunavanja EEG doplatka, operateri prijenosnog sustava smiju uzeti u obzir pričuvu likvidnosti. Ona ne smije prekoračiti 10 % razlike iz stavka 1. točke 1.”

- (12) Tako ta četiri OPS-a zajedno utvrđuju EEG doplatka na temelju prognoziranih financijskih potreba za plaćanje zajamčenih cijena i premija, prognoziranih prihoda od prodaje električne energije iz EEG-a na promptnom tržištu te prognozirane potrošnje električne energije. Osim toga, u tome se izračunu u obzir mora uzeti i niz prihoda i troškova povezanih s upravljanjem EEG doplatkom. Za 2012. EEG doplatka iznosio je 3,592 ct/kWh. U 2013. iznosio je 5,277 ct/kWh. U 2014. taj je doplatka iznosio 6,240 ct/kWh.

- (13) Iz odredba opisanih u uvodnoj izjavi 11. proizlazi nadalje da se EEG doplatkom osigurava nadoknađivanje svih dodatnih troškova koje mrežni operateri i OPS-i snose zbog svojih pravnih obveza u skladu s EEG-om iz 2012. prema proizvođačima električne energije iz EEG-a odnosno prema mrežnim operaterima. Ako u nekoj danoj godini prihodi od EEG doplatka prekorače troškove, taj se višak prenosi u sljedeću godinu, a EEG doplatak se u skladu s time snižava. Ako pak EEG doplatak nije dovoljan, on se u skladu s time povećava. Te su prilagodbe automatske i ne zahtijevaju nikakve dodatne intervencije zakonodavne ni izvršne vlasti.

2.2. Povlastica za zelenu električnu energiju

- (14) U skladu s člankom 39. EEG-a iz 2012., EEG doplatak snižava se za dobavljače električne energije u dotičnoj kalendarskoj godini za 2 centa po kilovat satu (ct/kWh), pod uvjetom da ta električna energija iz EEG-a koju oni isporučuju svim svojim krajnjim korisnicima ispunjuje određene uvjete (takozvana *povlastica za zelenu električnu energiju*).
- (15) To se sniženje odobrava ako je predmetni dobavljač električnu energiju iz EEG-a nabavio izravno od nacionalnih proizvođača električne energije iz EEG-a u aranžmanima izravnog stavljanja na tržište u smislu članka 33.b br. 2. EEG-a iz 2012. (drugim riječima, u aranžmanima u kojima proizvođač električne energije iz EEG-a ne podnosi zahtjev za potporu u skladu s EEG-om iz 2012.), a količina kupljene električne energije iz EEG-a dostiže sljedeće pragove:
- (a) najmanje 50 % električne energije koju dobavljač isporučuje svim svojim krajnjim potrošačima je električna energija iz EEG-a; i
- (b) najmanje 20 % te električne energije dolazi iz vjetra ili sunčeve energije u smislu članaka 29. do 33. EEG-a iz 2012.
- (16) Spomenuto sniženje od 2 ct/kWh primjenjuje se na čitav portfelj električne energije. To znači da ako neki dobavljač 50 % svoje električne energije dobiva iz konvencionalnih izvora, dok je druga polovina njegove električne energije električna energija iz EEG-a kupljena u aranžmanima izravnog stavljanja na tržište opisanim u uvodnoj izjavi 15., taj dobavljač prima plaćanje od 4 ct/kWh. Taj se plaćeni iznos može djelomično ili u cijelosti proslijediti na proizvođače električne energije iz EEG-a.
- (17) U tom pogledu Njemačka je objasnila da se dobavljačima električne energije koji se prijavljuju za ovu povlasticu sniženje od 2 ct/kWh na čitav svoj portfelj odobrava jedino ako je barem 50 % tog portfelja električna energija iz EEG-a. Kako bi se izbjegao ili na najmanju moguću mjeru sveo rizik od slučajnog malenog neispunjavanja 50 %-tnog cilja (u kojem slučaju za čitav portfelj vrijedi puni EEG doplatak), dobavljači električne energije kupuju električnu energiju iz EEG-a uz sigurnosni postotak, odnosno u udjelu većem od potrebnih 50 %, katkad i do 60 %. U tom slučaju, kako bi se izračunala prednost u pogledu troškova koja bi se možda mogla proslijediti na proizvođače električne energije iz EEG-a, sniženje EEG doplatka odobreno za čitav portfelj, drugim riječima 2 ct/kWh, mora se podijeliti višim udjelom električne energije iz EEG-a. Na primjer, kod udjela od 60 % iznos stvarne prednosti u pogledu troškova koja se može proslijediti ne bi bio 4 ct/kWh, nego samo 3,3 ct/kWh. U prosjeku je najveća korist koja dolazi od *povlastice za zelenu električnu energiju* bila 3,8 ct/kWh u 2012., 3,2 ct/kWh u 2013. i 3,9 ct/kWh u 2014.
- (18) Kako bi se odredio razmjer ranije potencijalne diskriminacije u skladu s člancima 30. i 110. Ugovora i u cilju pronalaženja rješenja za to, Njemačka je procijenila da su između 1. siječnja 2012. i 31. srpnja 2014. (razdoblje u kojemu je EEG iz 2012. bio na snazi) uvozi s jamstvima o podrijetlu, koja se odnose na postrojenja za proizvodnju električne energije iz EEG-a prihvatljiva za potporu u skladu s EEG-om iz 2012., iznosili 1,3 TWh.

Godina	2012.	2013.	2014.
Prihvatljivi uvozi električne energije iz EEG-a s jamstvima o podrijetlu (u GWh)	519	283	547

- (19) Njemačka navodi da bi – da se *povlastica za zelenu električnu energiju* s približno 4 ct/kWh iskoristila u odnosu na sve uvoze – ti neiskorišteni prihodi u skladu s EEG doplatkom od dobavljača električne energije koji kupuju tu struju iznosili približno 15 milijuna EUR. Njemačka se obvezala taj iznos reinvestirati u interkonektore i europske energetske projekte.

2.3. Ograničeni EEG doplatak za poduzetnike velike potrošače

- (20) EEG-om iz 2012. ne nameće se dobavljačima električne energije obveza prosljeđivanja EEG doplatka na potrošače. Međutim, EEG-om iz 2012. propisuje se način na koji – u slučaju da EEG doplatak prosljeđuje – dobavljač električne energije taj doplatak mora naznačiti na računu za potrošnju električne energije. U praksi, svi dobavljači električne energije taj EEG doplatak u cijelosti prosljeđuju.
- (21) Člankom 40. EEG-a iz 2012. ograničava se iznos toga doplatka koji dobavljači električne energije mogu prosljeđiti na EIU-e: na zahtjev, javno tijelo *Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle* („BAFA“), izdaje upravni akt kojim se zabranjuje dobavljaču električne energije prosljeđivanje cjelokupnog EEG doplatka na krajnjeg korisnika koji je proizvođački poduzetnik velike potrošnje električne energije ⁽⁹⁾. Ta se odredba naziva „posebno pravilo naknade“ (*Besondere Ausgleichsregelung*, „BesAR“).
- (22) U članku 40. EEG-a iz 2012. navodi se da se tim ograničenjem namjeravaju sniziti troškovi za električnu energiju tih poduzetnika kako bi se održala njihova međunarodna konkurentnost, u onoj mjeri u kojoj je to spojivo s ciljevima EEG-a iz 2012. i u kojoj je predloženo ograničenje i dalje u skladu s interesima potrošača električne energije kao cjeline.
- (23) Člankom 41. stavkom 1. EEG-a iz 2012. za ograničenje EEG doplatka predviđaju se sljedeći uvjeti:
- (a) električna energija koja je kupljena od dobavljača električne energije i koju su u prethodnoj financijskoj godini potrošili sami dotični poduzetnici iznosila je najmanje 1 GWh;
 - (b) udjel tih troškova električne energije koje će taj poduzetnik snositi iz svoje bruto dodane vrijednosti iznosila je u prethodnoj financijskoj godini najmanje 14 %;
 - (c) taj je EEG doplatak prosljeđen na tog poduzetnika u prethodnoj financijskoj godini;
 - (d) taj je poduzetnik bio podvrgnut ovlaštenoj energetske reviziji (taj se uvjet ne primjenjuje na poduzetnike čija je potrošnja električne energije manja od 10 GWh).
- (24) Opće pravilo iz članka 41. stavka 3. br. 1. govori da se EEG doplatak za svaki EIU postupno ograničava kako slijedi:
- (a) potrošnja do 1 GWh: nema ograničenja – cijeli EEG doplatak;
 - (b) potrošnja između 1 GWh i 10 GWh: 10 % EEG doplatka;
 - (c) potrošnja između 10 GWh i 100 GWh: 1 % EEG doplatka;
 - (d) potrošnja preko 100 GWh: 0,05 ct/kWh.
- (25) Ako neki EIU ima potrošnju iznad 100 GWh i ako troškovi električne energije čine više od 20 % bruto dodane vrijednosti, ti se različiti pragovi opisani u uvodnoj izjavi 24. ne primjenjuju, a EEG doplatak ograničava se na 0,05 ct/kWh za cijelu potrošnju električne energije tog EIU-a (članak 41. stavak 3. br. 2.).
- (26) Ta je odluka BAFA-e obvezujuća ne samo za dotičnog dobavljača električne energije, nego i za OPS. To znači da kada BAFA odluči da EIU mora svojem dobavljaču električne energije platiti samo sniženi EEG doplatak, obveza dobavljača električne energije toga EIU-a da plati EEG doplatak OPS-u isto se tako u skladu s time snižava. To se uzima u obzir kada OPS utvrđuje EEG doplatak. Budući da je odluka BAFA-e upravni akt, svi sporovi o odluci BAFA-e iznose se pred upravne sudove. Stoga su te odluke ujedno i odmah izvršive.

2.4. Plan prilagodbe

- (27) Kako bi se sniženja EEG doplatka uskladila s odredbama iz točaka 196. *et seq.* Smjernica o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014.–2020. ⁽¹⁰⁾ („Smjernice iz 2014.“), Njemačka je dostavila plan prilagodbe.

⁽⁹⁾ To je ograničenje dodijeljeno i željezničkim prijevoznicima. U okviru ove odluke to ograničenje nije ispitivano. Komisija zadržava pravo na ocjenjivanje članka 42. EEG-a iz 2012. u zasebnom postupku.

⁽¹⁰⁾ SL C 200, 28.6.2014., str. 1.

- (28) Za poduzetnike koji su iskoristili BesAR, ali koji su platili manje no što su trebali u skladu s pravilima utvrđenima odjeljkom 3.7.2. Smjernica iz 2014. (posebno se to odnosi na kriterije prihvatljivosti iz točaka 185., 186. i 187. te kriterije razmjernosti iz točaka 188. i 189.), prilagođeni EEG doplatka za 2013. ne smije prijeći 125 % doplatka koji su oni u stvarnosti u toj godini platili. Prilagođeni doplatka koji dopijeva za 2014. ne smije prijeći 150 % iste osnovne vrijednosti, drugim riječima, doplatka koji je u stvarnosti plaćen u 2013. Kako bi se povrat ubrzao, a zbog toga što podaci o potrošnji za dotične godine za sve poduzetnike obuhvaćene povratom još uvijek nisu dostupni, Njemačka će, kao prvi korak, za izračun privremenog iznosa povrata – koji će se radi ispunjavanja zahtjeva iz predmeta Deggendorf ⁽¹⁾ provesti odmah – uzeti podatke o potrošnji električne energije koji su dostavljeni u zahtjevima. Njemačka će, kao drugi korak, primijeniti podatke o stvarnoj potrošnji za dotične godine kako bi se utvrdili konačni iznosi povrata i poduzeti potrebne korake radi osiguravanja povrata ili otplate na temelju tih konačnih iznosa.
- (29) Od 2015. je mehanizam te prilagodbe modificiran. U skladu s člankom 103. stavkom 3. EEG-a iz 2014. ⁽¹²⁾ BAFA će ograničiti EEG doplatka koji će EIU-i plaćati u godinama 2015. do 2018. na način prema kojemu taj EEG doplatka za dotičnu godinu x ne smije prekoračiti dvostruki iznos EEG doplatka koji je plaćen u poslovnoj godini koja prethodi godini predaje zahtjeva ($x - 2$). Dok će se tako EEG doplatka svake godine prilagođavati na veći iznos, doplatka koji se treba platiti u 2015. bit će ograničen na dvostruki iznos doplatka iz 2013., kao i doplatci u sljedećim godinama do 2018.

2.5. Transparentnost, EEG račun i nadzor države

- (30) Određeni broj zadaća kontrola, nadzora i izvršenja povjeren je Državnoj agenciji za mreže (*Bundesnetzagentur*, „BNetzA“).
- (31) Proizvođači električne energije iz EEG-a, mrežni operateri, OPS-i i dobavljači električne energije obvezni su podatke potrebne za pravilnu provedbu EEG sustava dati na raspolaganje jedni drugima. EEG-om iz 2012. detaljno se utvrđuje koja se vrsta informacija i u kojemu dijelu godine mora sustavno prenositi drugim operaterima. Mrežni operateri, OPS-i i dobavljači električne energije mogu zahtijevati da te podatke revidira računovođa.
- (32) EEG-om iz 2012. osnovano je tijelo za rješavanje sporova kojemu je Ministarstvo zaštite okoliša i prirode i nuklearne sigurnosti povjerilo zadaću razjašnjavanja pitanja i rješavanja sporova između proizvođača električne energije iz EEG-a, mrežnih operatera, OPS-a i dobavljača električne energije (*Clearingstelle*).
- (33) Osim toga, mrežni operateri i OPS-i ujedno imaju obvezu, u skladu s EEG-om iz 2012. i provedbenim uredbama (*AusglMechV* i *AusglMechAV*), objavljivati određene podatke na svojim mrežnim stranicama (količinu i cijenu kupljene električne energije iz EEG-a). OPS-i moraju sve transakcije povezane s EEG-om iz 2012. voditi odvojeno od ostalih svojih djelatnosti. Oni moraju voditi odvojenu financijsku dokumentaciju za sve financijske tokove povezane s EEG-om iz 2012., a mora postojati i odvojen bankovni račun, kojim zajednički upravljaju ta četiri OPS-a, za sve rashode i prihode povezane s EEG-om iz 2012. (članak 5. *AusglMechAV*).
- (34) OPS-i imaju obvezu na zajedničkim mrežnim stranicama označenima s „EEG račun“ objavljivati ukupne mjesečne prihode od prodaje električne energije iz EEG-a na promptnom tržištu i od EEG doplatka te ukupne troškove (naknada mrežnim operaterima i ostali troškovi povezani s upravljanjem predmetnim sustavom). Oni isto tako imaju obvezu unaprijed objavljivati prognozirani EEG doplatka za sljedeću godinu.
- (35) EEG-om iz 2012. utvrđena je obveza da postrojenja budu registrirana kod javnog tijela. Takva je registracija uvjet za pravo na ostvarivanje zajamčenih cijena. Taj se registar nije još osnovao, no već postoji posebna obveza za registriranje solarnih postrojenja i postrojenja za tekuću biomasu radi ostvarivanja zajamčenih cijena. BNetzA vodi registar solarnih postrojenja, a *Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung* vodi registar postrojenja za tekuću biomasu.
- (36) Mrežni operateri i OPS-i moraju BNetzA-u dostaviti detaljne podatke koje prime od operatera tih postrojenja (smještaj postrojenja, proizvodni kapacitet itd.), detalje o razini mreže (distribucija ili prijenos) na kojoj su ta postrojenja priključena, o ukupnoj i pojedinačnoj zajamčenoj cijeni plaćenoj postrojenjima, konačne račune poslane dobavljačima električne energije i podatke potrebne za provjeru točnosti tako dostavljenih brojčanih podataka. Dobavljači električne energije obvezni su dostaviti BNetzA-u podatke o količinama električne energije

⁽¹⁾ Predmeti T-244/93 i T-486/93, TWD Textilwerke Deggendorf protiv Komisije, ECLI:EU:T:1995:160.

⁽¹²⁾ Gesetz zur grundlegenden Reform des Erneuerbare-Energien-Gesetzes und zur Änderung weiterer Bestimmungen des Energiewirtschaftsrechts vom 21. Juli 2014, Bundesgesetzblatt, dio I., str. 1066.

koju su isporučili svojim potrošačima te svoje konačne račune. BNetzA ujedno ima i revizorske ovlasti s obzirom na vlasnike postrojenja za električnu energiju iz EEG-a radi nadzora ispunjavanja obveza mrežnih operatera i OPS-a.

- (37) OPS-i moraju ujedno dostaviti BNetzA-u detaljne podatke povezane s utvrđivanjem EEG doplatka. Oni posebno moraju pružiti podatke povezane s različitim stavkama prihoda i rashoda koje su iskorištene za izračun EEG doplatka, članak 7. stavak 2. AusglMechV-a.
- (38) Oni koji iskorištavaju ograničeni EEG doplatka moraju, na zahtjev, pružiti Saveznom ministarstvu okoliša, očuvanja prirode i nuklearne sigurnosti sve potrebne informacije kako bi ono moglo ocijeniti hoće li se ispuniti ciljevi iz članka 40.
- (39) BNetzA-u je povjerena zadaća osiguravanja da:
- OPS-i prodaju na promptnom tržištu električnu energiju za koju su plaćene zajamčene cijene u skladu s primjenjivim pravilima (drugim riječima, u skladu s AusglMechV-om),
 - OPS-i ispravno odrede, utvrde i objave EEG doplatka,
 - OPS-i pravilno naplate EEG doplatka od dobavljača električne energije,
 - mrežni operateri pravilno naplate zajamčene cijene i premije od OPS-a,
 - se EEG doplatka snizi samo onim dobavljačima električne energije koji ispunjuju uvjete iz članka 39.
- (40) Kada je riječ o određivanju EEG doplatka, BNetzA ima brojne izvršne ovlasti i zadaće povezane s različitim stavkama troškova i prihoda koje OPS-i mogu uključiti u izračun EEG doplatka. Kao prvo, BNetzA ima ovlasti ustanoviti, u dogovoru s nadležnim ministarstvima ⁽¹³⁾, pravila za utvrđivanje stavaka koje se smatraju prihodima ili rashodima za određivanje EEG doplatka i primjenjive kamatne stope. Na temelju toga BNetzA je u AusglMechAV-u nadalje detaljno predvidio koje se vrste troškova mogu uzeti u obzir. Kao drugo, BNetzA-u se moraju pružiti svi važni elementi i dokumenti povezani s izračunom EEG doplatka. Kao treće, BNetzA može zatražiti dodatne informacije, uključujući i računovodstvenu dokumentaciju (članak 5. stavak 3. AusglMechAV-a). Konačno, OPS-i imaju obvezu dokazati točnost i nužnost određenih stavaka troškova prije no što se oni mogu uzeti u obzir za izračun EEG doplatka (vidjeti na primjer članak 6. stavak 2. AusglMechAV-a).
- (41) BNetzA ima ovlasti davati OPS-ima upute i sastavljati standardne obrasce za podatke koje mu OPS-i moraju proslijediti.
- (42) Također, BNetzA ima ovlasti utvrditi zahtjeve, u dogovoru sa Saveznim ministarstvom okoliša, očuvanja prirode i nuklearne sigurnosti, povezane sa OPS-ovim stavljanjem električne energije iz EEG-a na promptno tržište, kao i pokrenuti poticaje za najbolje moguće stavljanje električne energije na tržište. To se provelo na temelju AusglMechAV-a.
- (43) BNetzA ima izvršne ovlasti. On može, na primjer, izdavati naredbe kada OPS-i ne utvrde EEG doplatka u skladu s pravilima (vidjeti članak 38. br. 5. i članak 61. stavak 1. br. 2.). Također može utvrditi razinu EEG doplatka. U članku 6. stavku 3. AusglMechAV-a naznačuje se da razlika između prikupljenih iznosa EEG doplatka i razine EEG doplatka koju je odobrio BNetzA u skladu s izvršivom odlukom BNetzA-a u skladu s člankom 61. stavkom 1. br. 3. i 4. EEG-a iz 2012. ujedno čini bilo prihod ili rashod u smislu članka 3. stavka 3. i 4. AusglMechV-a. Za razliku od njemačkih tvrdnja, ovo je dokaz da BNetzA može donijeti izvršive odluke za ispravljanje razine predmetnog doplatka. Pravna osnova za to članak je 61. stavci 1. i 2., zajedno s člancima 65. *et seq.* akta *Energiewirtschaftsgesetz* (EnWG) ⁽¹⁴⁾, čijim se odredbama omogućuje BNetzA-u donošenje obvezujućih odluka koje se primjenjuju na privatne operatere. BNetzA može nametnuti i novčane kazne (vidjeti članak 62. stavak 1. i 2. EEG-a iz 2012.).
- (44) Sam BNetzA podliježe određenim obvezama izvješćivanja i mora određene podatke dostaviti Saveznom ministarstvu okoliša, očuvanja prirode i nuklearne sigurnosti i Saveznom ministarstvu gospodarstva i tehnologije radi ocjenjivanja i statističke obrade.

⁽¹³⁾ U skladu s člankom 11. AusglMechV, BNetzA može donijeti pravila u dogovoru sa Saveznim ministarstvom okoliša, očuvanja prirode i nuklearne sigurnosti (sada Savezno ministarstvo okoliša, očuvanja prirode, graditeljstva i nuklearne sigurnosti) i Saveznim ministarstvom gospodarstva i tehnologije (sada Savezno ministarstvo gospodarstva i energije).

⁽¹⁴⁾ Gesetz über die Elektrizitäts- und Gasversorgung (Energiewirtschaftsgesetz – EnWG) vom, 7. Juli 2005, Bundesgesetzblatt, dio I., str. 1970., 3621., kako je izmijenjen člankom 3. stavkom 4. akta Gesetz vom 4. Oktober 2013, Bundesgesetzblatt, dio I., str. 3746.

- (45) Savezna agencija za zaštitu okoliša (*Umweltbundesamt*, „UBA“) vodi registar jamstava o podrijetlu u skladu s člankom 15. Direktive 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁵⁾. U tom pogledu je UBA odgovorna za izdavanje, prosljeđivanje i otkazivanje jamstava o podrijetlu.

3. ODLUKA O POKRETANJU SLUŽBENOG ISTRAŽNOG POSTUPKA

- (46) Komisija je 18. prosinca 2013. odlučila pokrenuti službeni istražni postupak jer je smatrala da je EEG iz 2012. činio državnu potporu proizvođačima električne energije iz EEG-a, dobavljačima električne energije koji su se koristili *povlasticom za zelenu električnu energiju* i EIU-ima, a i sumnjala je u spojivost te potpore s unutarnjim tržištem.
- (47) S obzirom na postojanje državne potpore, Komisija je donijela privremeni zaključak da je EEG iz 2012. uključivao davanje selektivne ekonomske prednosti i. proizvođačima električne energije iz obnovljivih izvora i jamskog plina, posebno putem zajamčenih cijena; i ii. velikim potrošačima, putem sniženja njihovih EEG doplata.
- (48) Komisija je ujedno donijela privremeni zaključak da su te prednosti bile financirane državnim sredstvima, posebno zbog toga što i. se pokazalo da je njemački zakonodavac uveo posebnu pristojbu kojom se namjeravala financirati potpora proizvodnje električne energije iz EEG-a – EEG doplati; ii. su njemačka zakonodavna i izvršna vlast zadužile OPS-e da zajednički primjenjuju taj doplati u skladu s pravilima koje je država utvrdila EEG-om iz 2012. i provedbenim uredbama; te iii. su OPS-i prilikom primjene tih sredstava bili pod strogim nadzorom.
- (49) Dok je za potporu električne energije iz EEG-a utvrđeno da je spojiva s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora, Komisija je izrazila sumnje o tome može li se utvrditi da su sniženja EEG doplati spojiva na temelju Ugovora, a posebno članka 107. stavka 3. točaka (b) i (c) Ugovora.
- (50) Konačno, Komisija je izrazila sumnje oko toga je li financiranje predmetne potpore električne energije iz EEG-a, u skladu s EEG-om iz 2012., usklađeno s člancima 30. i 110. Ugovora s obzirom na to da je EEG doplati, iako je koristio samo proizvodnju električne energije iz EEG-a u Njemačkoj, nametnut i na potrošnju uvezene električne energije iz EEG-a čiji su proizvođači mogli biti prihvatljivi za potporu u skladu s EEG-om iz 2012. da su bili smješteni u Njemačkoj.

4. PRIMJEDBE ZAINTERESIRANIH STRANA

- (51) Zainteresirane strane dostavile su svoja opažanja na Odluku o pokretanju postupka i na primjenu Smjernica iz 2014. na tu Odluku u skladu s točkom 248. Smjernica iz 2014.
- (52) Većina je zainteresiranih strana tvrdila kako se ne može smatrati da se EEG-om iz 2012. uključuje državna potpora, ni na razini proizvođača električne energije iz EEG-a ni u korist EIU-a. Oni su zauzeli stajalište da je njemačka država samo organizirala jedan sustav na temelju (niza) plaćanja između privatnih operatera u kojemu se ti operateri služe svojim vlastitim financijskim sredstvima. Sama činjenica da taj sustav potječe iz državnog zakonodavstva (EEG iz 2012. i njegove provedbene odredbe), pa ni uključivanje BNetzA-a, tijela *Bundesanstalt für Ernährung und Landwirtschaft*, UBA-e i BAFA-e, čije su funkcije navodno ograničene, ne mogu – prema njihovu mišljenju – izmijeniti izvorno privatni karakter toga sustava. Ta se analiza uglavnom temelji na presudama Suda u predmetima *PreussenElektra* ⁽¹⁶⁾ i *Doux Élevage* ⁽¹⁷⁾. Ako uopće i postoji ikakva potpora, zainteresirane strane tvrde da se ona mora smatrati postojećom potporom s obzirom na Odluku Komisije o jednom ranijem njemačkom programu iz predmeta NN 27/2000 ⁽¹⁸⁾.
- (53) Osim toga, zainteresirane strane tvrdile su da su sniženja EEG doplati spojiva s unutarnjim tržištem na temelju bilo članka 107. stavka 3. točke (b) Ugovora ili članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora. Te su strane opisale EEG iz 2012. kao akt kojim se slijedi dvostruki cilj potpore razvoja proizvodnje električne energije iz EEG-a i očuvanja industrijskih temelja Njemačke i Unije. Te su zainteresirane strane navele da je svaka potpora uključena u EEG iz 2012. odgovarajuće i razmjerno sredstvo za postizanje toga dvostrukog cilja. U svakom slučaju, one navode da Komisija ne bi trebala primijeniti Smjernice iz 2014. na ovaj predmet, jer bi takva primjena bila retroaktivna. Također bi se morala suzdržati od povrata zbog potrebe za se zaštite legitimna očekivanja korisnika da je predmetna potpora dodijeljena zakonito.

⁽¹⁵⁾ Direktiva 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora te o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ (SL L 140, 5.6.2009., str. 16.).

⁽¹⁶⁾ Predmet C-379/98, *PreussenElektra* protiv *Schleswig*, ECLI:EU:C:2001:160.

⁽¹⁷⁾ Predmet C-677/11, *Doux Élevage*. ECLI:EU:C:2013:348.

⁽¹⁸⁾ SL C 164, 10.7.2002., str. 5.

- (54) Suprotno tome, njemačko udruženje potrošača energije (*Bund der Energieverbraucher*), koje se isprva žalilo Komisiji na EEG iz 2012., tvrdi da sniženja EEG doplatka doista čine državnu potporu, u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora, velikim potrošačima i da ona štete onim njemačkim poduzetnicima i potrošačima koji moraju plaćati viši EEG doplatak bez da iskoriste slična sniženja. To je udruženje nadalje tvrdilo da se ta sniženja ne mogu smatrati spojivima na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora. Takve je tvrdnje iznijelo i nekoliko njemačkih građana.
- (55) Tvrdnje koje su dostavile zainteresirane strane detaljnije su obrađene u odjeljku 7.

5. PRIMJEDBE IZ NJEMAČKE NA ODLUKU O POKRETANJU POSTUPKA I NA PRIMJEDBE TREĆE STRANE

- (56) Njemačka ističe da je većina sudionika u sustavu oblikovanom EEG-om iz 2012. privatnog karaktera, što je već bilo razmatrano unutar predmeta *PreussenElektra*, te da ti sudionici nisu dio javne uprave. Država je uključena jedino u donošenje predmetnog zakonodavstva i strogi nadzor njegove provedbe. Uključena javna tijela, posebno BNetzA i BAFA, navodno se strogo pridržavaju svojih ograničenih funkcija i ne upravljaju nikakvim sredstvima. Prema Njemačkoj, ta tijela nemaju nikakvu slobodu odlučivanja. Nadalje, Njemačka napominje da EEG doplatak kao takav nije propisala država, nego se temelji na mehanizmima tržišta, s obzirom na to da ovisi o prihodima od prodaje električne energije iz EEG-a na promptnom tržištu. Konačno, Njemačka ističe da se EEG-om iz 2012. ne zahtijeva od dobavljača da predmetni doplatok prosljede potrošačima, što znači da je to prosljeđivanje stvar cjenovne politike dobavljača električne energije. Osim toga, nijedan od operatera uključenih u tome sustavu nemaju posebne ovlasti temeljem javnoga prava. Umjesto toga, oni se za realizaciju zahtijeva za plaćanje koje imaju jedni spram drugih moraju osloniti na građanske sudove.
- (57) Njemačka je iznijela sljedeće pravne argumente koji su slični onima koje su dostavile zainteresirane strane, točnije:
- izostanak selektivnih ekonomskih prednosti, na temelju toga što potpora električne energije iz EEG-a ispunjuje kriterije iz predmeta *Altmark* ⁽¹⁹⁾ i toga što sniženja za velike potrošače iznose tek toliko da se umanje postojeći nepovoljan položaj njemačke industrije,
 - izostanak državnih sredstava i državnog nadzora, zbog neusporedivosti pravnog i činjeničnog položaja u EEG-u iz 2012. sa situacijama koje je Sud razmatrao u predmetima *Essent* ⁽²⁰⁾ i *Vent de colère* ⁽²¹⁾,
 - činjenicu da, ako ta plaćanja uopće i čine državnu potporu, ona izvršena u skladu s EEG-om iz 2012. čine postojeću potporu s obzirom na Odluku Komisije o državnoj potpori u predmetu NN 27/2000,
 - spojivost bilo koje dodijeljene potpore s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točaka (b) i (c),
 - izostanak kršenja članaka 30. i 110. Ugovora zbog činjenice da se uvezena električna energija iz EEG-a ne može usporediti s onom proizvedenom na domaćem tržištu, posebno u pogledu nedavne presude u predmetu *Ålands Vindkraft* ⁽²²⁾.
- (58) Njemački su argumenti razmotreni i njihova je neosnovanost detaljnije dokazana u odjeljku 7.

6. PREUZETE OBVEZE KOJE JE DOSTAVILA NJEMAČKA

- (59) Kao što je prethodno spomenuto u uvodnoj izjavi 19., Njemačka je dostavila sljedeću obvezu u pogledu reinvestiranja 50 milijuna EUR u interkonektore i europske energetske projekte:

„Što se tiče EEG-a iz 2012., i za Grünstromprivileg i za pitanje članaka 30. i 110. može se osmisлити jedno globalno rješenje. To bi se rješenje sastojalo od reinvestiranja procijenjenog navodno diskriminirajućeg iznosa, u interkonektore ili slične europske energetske projekte. To bi se reinvestiranje moglo provesti paralelno s napredovanjem dotičnog projekta. Na temelju iznosa koje je dostavila Njemačka, to bi reinvestiranje za razdoblje od siječnja 2012. do srpnja 2014. trebalo iznositi 50 milijuna EUR. Ponavljamo, Njemačka nudi ovu obvezu štiteći svoj pravni položaj (bez diskriminacije).”

⁽¹⁹⁾ Predmet C-280/00, *Altmark Trans*, ECLI:EU:C:2003:415.

⁽²⁰⁾ Predmet C-206/06, *Essent Netwerk Noord*, ECLI:EU:C:2008:413.

⁽²¹⁾ Predmet C-262/12, *Association Vent de Colère!*, ECLI:EU:C:2013:851.

⁽²²⁾ Predmet C-573/12, *Ålands Vindkraft*, ECLI:EU:C:2014:2037.

- (60) Osim toga, Njemačka je u pogledu plana prilagodbe spomenutoga u uvodnim izjavama 27. et seq. dostavila sljedeću obvezu:

„Povrat (povrativ iznos) s obzirom na nekog određenog poduzetnika rezultat je razlike dotičnih troškova iz EEG-a kako su određeni na temelju Smjernica o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014.–2020. („Smjernice iz 2014.”) i troškova iz EEG-a kako su određeni na temelju EEG-a iz 2012. U tom pogledu, predmetnim se planom prilagodbe ograničava plaćanje koje se treba izvršiti na temelju Smjernica iz 2014. na najviše 125 % (za 2013. godinu) i na najviše 150 % (za 2014. godinu) plaćanja izvršenih u skladu s EEG-om iz 2012. s obzirom na 2013. godinu. Negativni iznosi povrata nisu uzeti u obzir.”

7. OCJENA POTPORE

7.1. Postojanje državnih potpora u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora

- (61) Prema članku 107. stavku 1. Ugovora, „osim ako je Ugovorima drukčije predviđeno, svaka potpora koju dodijeli država članica ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku kojim se narušava ili prijeti narušavanjem tržišnog natjecanja stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj, nespojiva je s unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj utječe na trgovinu među državama članicama”.
- (62) Prilikom određivanja čini li neka mjera državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora, Komisija mora primijeniti sljedeće kriterije: ta se mjera mora moći pripisati državi i mora uključivati državna sredstva; ona mora davati neku prednost određenim poduzetnicima ili određenim sektorima koja narušava ili prijeti narušavanjem tržišnog natjecanja i odgovorna je za utjecaj na trgovinu među državama članicama.

7.1.1. Postojanje selektivnih prednosti koje utječu na trgovinu i tržišno natjecanje

- (63) U svojoj je Odluci o pokretanju postupka Komisija utvrdila da su u EEG-u iz 2012. uključene dvije vrste selektivne prednosti koje utječu na trgovinu i tržišno natjecanje.
- (64) Prva je prednost dana proizvođačima električne energije iz EEG-a. Komisija je doista i utvrdila da se zajamčenim cijenama i premijama proizvođačima električne energije iz EEG-a za električnu energiju koju proizvode zajamčila viša cijena od tržišne. Isto stoji i za izravno stavljanje na tržište električne energije iz EEG-a, što je dovelo do prava na sniženi EEG doplatk u skladu s člankom 39. EEG-a iz 2012., jer se tom odredbom proizvođačima električne energije iz EEG-a omogućilo postizanje za svoju električnu energiju više cijene od tržišne. Ta je mjera bila selektivna jer su je upotrebljavali samo proizvođači električne energije iz EEG-a. Osim toga, tržište električne energije bilo je liberalizirano, a proizvođači električne energije bili su aktivni u sektorima u kojima se odvijala trgovina među državama članicama (uvodna izjava 76. Odluke o pokretanju postupka).
- (65) Drugu je prednost činilo sniženje EEG doplatka za određene EIU-e u skladu s BesAR-om. Komisija je utvrdila da su EIU-i u proizvodnom sektoru uživali određenu prednost jer je njihov EEG doplatk bio ograničen. Člancima 40. i 41. EEG-a iz 2012. oni su oslobođeni opterećenja koje bi inače morali snositi. Tim se ograničenjem doista spriječio OPS-ima i dobavljačima električne energije povrat od EIU-a dodatnih troškova za potporu električne energije iz EEG-a. Za tu se mjeru smatralo da je selektivna i zato što su je mogli iskoristiti samo EIU-i iz proizvodnog sektora. Konačno, ta je mjera odgovorna za narušavanje tržišnog natjecanja i utjecaj na trgovinu među državama članicama zato što su korisnici bili proizvođači robe za čiju se proizvodnju troši mnogo energije (na primjer, željezare i ostali proizvođači metalnih proizvoda, papirne industrije, kemijska industrija i cementare) koji su ujedno bili aktivni u sektorima u kojima se odvija trgovina među državama članicama (uvodne izjave 77. do 80. Odluke o pokretanju postupka).
- (66) Njemačka je zauzela stajalište da ne postoji ekonomska prednost ni na razini proizvođača električne energije iz EEG-a ni na razini EIU-a koji imaju koristi od BesAR-a, iz sljedećih razloga.
- (a) Proizvođači električne energije iz EEG-a navodno ne dobivaju nikakvu ekonomsku prednost od EEG doplatka samoga po sebi, čak ni kada bi se on smatrao državnim sredstvom, s obzirom na to da su zajamčene cijene po kojima oni dobivaju naknadu nezavisne od EEG doplatka. Umjesto toga, EEG doplatkom samo se kompenziraju gubici koji nastaju kod OPS-a. Osim toga, naknade proizvođačima električne energije iz EEG-a navodno zadovoljavaju kriterije iz predmeta Altmark ⁽²³⁾.

⁽²³⁾ Predmet C-280/00, Altmark Trans, ECLI:EU:C:2003:415, stavci 87. do 93. Kriterije iz predmeta Altmark postavio je Europski sud kako bi pojasnio pod kojim se okolnostima neka naknada koju pruži neko javno tijelo radi izvršavanja usluga od općeg gospodarskog interesa („SGEI”) kvalificira za državu potporu u skladu s člankom 107. stavkom 1. Ugovora.

- (b) Kada je riječ o EIU-ima, Njemačka tvrdi da se BesAR-om ne daje ekonomska prednost, nego da se kompenzira nepovoljan položaj koji u smislu tržišnog natjecanja trpe dotični poduzetnici u usporedbi sa svojim konkurentima iz ostalih država članica (a koji imaju niže troškove financiranja obnovljivih izvora) ⁽²⁴⁾ i iz trećih zemalja (koji se uglavnom uopće ne suočavaju s nekim sličnim opterećenjima).
- (67) Neke su zainteresirane strane osporavale nalaze koji govore da je sniženi EEG doplatka činio ekonomsku prednost odgovornu za narušavanje tržišnog natjecanja. Umjesto toga one navode da se tom mjerom u Uniji ponovo uspostavljao jednak položaj svih uključenih, s obzirom na to da je cijena industrijske električne energije u Njemačkoj viša no igdje drugdje. Osim toga, neke su zainteresirane strane napomenule da korisnici koji troše više od 10 GWh godišnje snose financijske troškove povezane s obveznim revizijama energetske učinkovitosti.
- (68) Njemačka i zainteresirane strane ujedno su upitnim ocijenile nalaz da su predmetne ekonomske prednosti selektivne i odgovorne za utjecaj na tržišno natjecanje i trgovinu, posebno zato što se BesAR navodno primjenjuje na sve poduzetnike u proizvodnoj industriji, i to bez obzira na njihovu veličinu. Neke zainteresirane strane tvrde da predmetna sniženja nisu selektivna jer korisnici nisu u situaciji usporedivoj s drugim poduzetnicima, s obzirom na to da su glavni kriteriji prihvatljivosti kandidata električni intenzitet i potrošnja električne energije i s obzirom na to da se električno intenzivni poduzetnici suočavaju s mnogo većim prijetnjama od EEG doplatka nego poduzetnici koji to nisu. Nadalje, oni tvrde da čak i da su ti sniženi doplatci na prvi pogled selektivni, oni bi bili svojstveni karakteru i logici sustava potpore električne energije iz EEG-a: bez tih sniženja, potpora električne energije iz EEG-a ne bi se mogla financirati jer bi se EIU-i preselili van Njemačke.
- (69) Tvrdnje koje su dostavile Njemačka i zainteresirane strane neuvjerljive su.

7.1.1.1. Jednaki položaj za poduzetnike u različitim državama članicama

- (70) Kao prvo, činjenicom da se nekomе poduzetniku nadoknađuju troškovi ili naknade koje je on već snosio u načelu se ne isključuje postojanje određene ekonomske prednosti ⁽²⁵⁾. Niti je postojanje prednosti isključeno samom činjenicom da su konkurentni poduzetnici u ostalim državama članicama u povoljnijem položaju ⁽²⁶⁾, jer se pojam prednosti temelji na analizi financijske situacije poduzetnika u njegovu pravnom i činjeničnom kontekstu sa i bez predmetne posebne mjere. Međutim, kada se isključe porezi i pristojbe, cijene električne energije za industrijske potrošače u prosjeku su niže u Njemačkoj nego u ostalim državama članicama.
- (71) Opći sud je nedavno ponovo potvrdio načelo prema kojemu se postojanje prednosti mora ocijeniti bez obzira na jednak položaj u tržišnom natjecanju u ostalim državama članicama ⁽²⁷⁾. Opći sud je utvrdio da je sam karakter povlaštene cijene – drugim riječima, činjenica da je Alcoa Trasformazioni dobio nadoknadu za razliku između cijena električne energije koje je zaračunao ENEL i cijene predviđene uredbom iz 1995. – dovoljan za zaključak da dotični poduzetnik nije snosio sve troškove koji bi inače opteretili njegov proračun ⁽²⁸⁾. Opći sud zaključio je nadalje da postojanje prednosti proizlazi iz jednostavnog opisa mehanizma cjenovne diferencijacije, odnosno mehanizma nadoknada, čija je svrha osloboditi određeno trgovačko društvo plaćanja dijela cijene električne energije potrebne za proizvodnju robe koja se prodaje na području Unije ⁽²⁹⁾. Osim toga, Opći sud je potvrdio ⁽³⁰⁾ načelo prema kojemu se državna potpora mora ocijeniti sama za sebe, a ne u kontekstu njezinih ciljeva, kao što je ispravljanje nesavršenosti tržišnog natjecanja na nekom određenom tržištu.
- (72) Slično tome, sniženjima EEG doplatka dodijeljenima u skladu s BesAR-om poboljšava se financijska situacija korisnika oslobađajući ih od opterećenja troškova koje bi inače u normalnim uvjetima morali snositi. I doista, da ne postoje BesAR i odluka BAFA-e, oni bi morali platiti čitav EEG doplatka kao i bilo koji drugih potrošač električne energije. Njemačka je istaknula nužnost tih sniženja kako bi se održala konkurentnost njihovih korisnika u usporedbi s EIU-ima u ostalim državama članicama i trećim zemljama. Čineći tako, Njemačka implicitno priznaje da se prema tim korisnicima postupa na način koji im daje ekonomsku prednost.

⁽²⁴⁾ U prilog ovoj tvrdnji Njemačka citira izvješće Vijeća europskih energetskih regulatornih tijela (CEER) od 25. lipnja 2013. pod naslovom „Izvješće o stanju programa potpora za obnovljive izvore energije i energetska učinkovitost u Europi” (posebno tablice na stranicama 18. do 20.).

⁽²⁵⁾ Predmet C-387/92, Banco Exterior de España, ECLI:EU:C:1994:100, stavak 13.; predmet C-156/98, Njemačka protiv Komisije, ECLI:EU:C:2000:467, stavak 25.; predmet C-6/97, Italija protiv Komisije, ECLI:EU:C:1999:251, stavak 15.; predmet C-172/03, Heiser, ECLI:EU:C:2005:130, stavak 36.; predmet C-126/01, GEMO SA, ECLI:EU:C:2003:622, stavci 28. do 31. o besplatnom prikupljanju i odlaganju otpada.

⁽²⁶⁾ Predmet 173/73 Italija protiv Komisije, ECLI:EU:C:1974:71, stavak 17. Vidjeti i predmet T-55/99, CETM protiv Komisije, ECLI:EU:T:2000:223, stavak 85.

⁽²⁷⁾ Predmet T-177/10, Alcoa Trasformazioni protiv Komisije, ECLI:EU:T:2014:897, stavci 82. do 85.

⁽²⁸⁾ Predmet T-177/10, Alcoa Trasformazioni protiv Komisije, ECLI:EU:T:2014:897, stavak 82.

⁽²⁹⁾ Predmet T-177/10, Alcoa Trasformazioni protiv Komisije, ECLI:EU:T:2014:897, stavak 84.

⁽³⁰⁾ Predmet T-177/10, Alcoa Trasformazioni protiv Komisije, ECLI:EU:T:2014:897, stavak 85.

7.1.1.2. Selektivnost

- (73) Što se tiče navoda o neselektivnosti BesAR-a, mora se podsjetiti da „ni velik broj prihvatljivih poduzetnika ni raznolikost ni veličina predmetnih sektora kojima ti poduzetnici pripadaju ne pružaju nikakve osnove za zaključak da neka državna inicijativa čini opću mjeru gospodarske politike” ⁽³¹⁾, sve dok su drugi sektori, kao što su na primjer usluge, isključeni iz raspona korisnika. To je ovdje već slučaj jer se predmetnim potporama koristi samo proizvodni sektor (bez ikakve potrebe da Komisija razmatra daljnje razloge za selektivnost). Stoga se predmetna sniženja EEG doplatka ne primjenjuju na poduzetnike koji se nalaze u situacijama usporedivima s onima u kakvima se nalaze korisnici. Osim toga, različita sniženja EEG doplatka – ovisno o potrošnji – dovode do diferencijacije među subjektima koji se nalaze u jednakom pravnom i činjeničnom položaju, odnosno velikim potrošačima, pa su ona sama po sebi selektivna.
- (74) Uzimajući u obzir tvrdnju da su područje primjene BesAR-a i diferencijacije opravdane karakterom i općom shemom predmetnog sustava, treba podsjetiti da „mjera kojom se stvara iznimka u primjeni općeg poreznog sustava može biti opravdana ako ona proizlazi izravno iz osnova ili vodećih načela tog poreznog sustava. U tome kontekstu, mora se napraviti razlika između – s jedne strane – vanjskih ciljeva pridruženih određenom poreznom režimu i – s druge strane – mehanizama ugrađenih u sam porezni sustav koji su nužni za postizanje tih ciljeva.” ⁽³²⁾. Međutim, ni zaštita okoliša ni očuvanje konkurentnosti industrije ne predstavljaju osnovna ni vodeća načela ugrađena u sustav doplatka. Suprotno tome, ona su vanjski ciljevi koji su tome sustavu pridruženi naknadno. Kao i u ranijim predmetima ⁽³³⁾, cilj zaštite okoliša ne može u ovome predmetu izmijeniti nalaz prema kojemu sniženja EEG doplatka čine državnu potporu. Kao prvo, očuvanje konkurentnosti čak nije ni navedeno među ciljevima predmetnog zakona u članku 1. EEG-a iz 2012. A baš suprotno, u članku 40. drugoj rečenici zapravo je posebno navedeno da očuvanje konkurentnosti ne smije ugroziti ciljeve utvrđene člankom 1. EEG-a iz 2012.

7.1.1.3. Prednost koja proizlazi iz EEG doplatka; sudska praksa iz predmeta Altmark

- (75) S obzirom na tvrdnju Njemačke da doplatka za obnovljive izvore energije sam po sebi ne čini prednost za proizvođače električne energije iz EEG-a, Komisija zadržava stajalište da te poticajne mjere poboljšavaju financijsku situaciju proizvođača električne energije iz EEG-a više no što bi oni mogli postići prodajom svoje električne energije po tržišnoj cijeni. EEG doplatka služi za financiranje tih poticajnih mjera. Suprotno tvrdnjama Njemačke, činjenica da razina EEG doplatka može i ne mora utjecati na zajamčene cijene nevažna je za određivanje čine li te cijene ekonomsku prednost.
- (76) Njemačka je navela da potpora proizvođača električne energije iz EEG-a čini odgovarajuću naknadu za izvršavanje obveza pružanja javnih usluga u smislu predmeta Altmark.
- (77) U predmetu Altmark Europski sud je odlučio da državna mjera ne bi bila obuhvaćena člankom 107. stavkom 1. Ugovora kada se ta mjera mora smatrati „naknadom za pružene usluge poduzetnika koji je korisnik s ciljem izvršavanja obveza pružanja javnih usluga, tako da ti poduzetnici ne uživaju/nisu uživali stvarnu financijsku prednost pa predmetna mjera stoga nema/nije imala učinak stavljanja tih poduzetnika u povoljniji položaj u tržišnom natjecanju od poduzetnika s kojima se na tržištu natječu” ⁽³⁴⁾.
- (78) Međutim, na taj se nalaz primjenjuju četiri uvjeta ⁽³⁵⁾:
- (a) „prvo, poduzetniku koji je korisnik moraju zaista biti povjerene obveze pružanja javnih usluga i te obveze moraju biti jasno određene”;
- (b) „drugo, parametri na temelju kojih se izračunava naknada moraju biti utvrđeni unaprijed, na objektivan i transparentan način, kako bi se spriječilo dodjeljivanje ekonomske prednosti koja bi mogla pogodovati poduzetniku koji je korisnik u odnosu na konkurentne poduzetnike”;

⁽³¹⁾ Predmet C-143/99, *Adria-Wien Pipeline*, ECLI:EU:C:2001:598, stavak 48.

⁽³²⁾ Spojeni predmeti C-78/08 do C-80/08, *Paint Graphos*, ECLI:EU:C:2011:550, stavak 69.

⁽³³⁾ Predmet C-75/97, *Belgija protiv Komisije*, ECLI:EU:C:1999:311, stavak 38. et seq.; predmet C-172/03, *Heiser*, ECLI:EU:C:2005:130; predmet C-487/06 P, *British Aggregates Association protiv Komisije*, ECLI:EU:C:2008:757, stavci 86. do 92.; predmet C-143/99, *Adria-Wien Pipeline*, ECLI:EU:C:2001:598, stavci 43., 52. et seq.

⁽³⁴⁾ Predmet C-280/00, *Altmark Trans*, ECLI:EU:C:2003:415, stavak 87.

⁽³⁵⁾ Predmet C-280/00, *Altmark Trans*, ECLI:EU:C:2003:415, stavci 89. do 93.

- (c) „treće, naknada ne smije premašiti iznos neophodan za pokrivanje svih ili dijela troškova koji su nastali pri izvršenju obveze pružanja javnih usluga, uzimajući u obzir odgovarajuće potvrde i razumnu dobit za izvršavanje tih obveza”;
- (d) „četvrto, ako poduzetnik kojemu su povjerene obveze pružanja javnih usluga u konkretnom slučaju nije odabran nakon postupka javne nabave u cilju odabira ponuditelja koji ima mogućnost pružanja tih usluga po najmanjem trošku za zajednicu, razina potrebne naknade mora biti utvrđena na temelju analize troškova koje bi tipični poduzetnik, kojim se primjereno upravlja i koji je prikladno opremljen prijevoznim sredstvima kako bi mogao ispuniti nužne zahtjeve javnih usluga, snosio pri izvršavanju tih obveza, uzimajući u obzir odgovarajuće potvrde i razumnu dobit za izvršavanje tih obveza”.
- (79) Njemačka tvrdi da se potporom proizvođača iz obnovljivih izvora ispunjuje prvi navedeni uvjet zbog postojanja cilja od zajedničkog interesa, utvrđenog člankom 3. stavkom 1. Direktive 2009/28/EZ o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora. Osim toga, prema Njemačkoj, člankom 3. stavkom 2. Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁶⁾ dokazuje se da promicanje energije iz obnovljivih izvora može biti predmet obveza pružanja javnih usluga koje se nameću poduzetnicima koji posluju u sektoru električne energije.
- (80) Njemačka ujedno smatra da je ispunjen i drugi kriterij iz predmeta Altmark. Prema Njemačkoj, parametri za izračunavanje naknade proizvođačima električne energije iz EEG-a bili su utvrđeni unaprijed na objektivan i transparentan način EEG-om iz 2012.
- (81) Njemačka smatra da je treći navedeni kriterij ispunjen, jer je Komisija zaključila u svojoj Odluci o pokretanju postupka da proizvođači električne energije iz EEG-a neće primiti prekomjernu naknadu.
- (82) Konačno, Njemačka tvrdi da je razina potpore proizvođača električne energije iz EEG-a bila utvrđena na temelju analize troškova koje bi tipični, dobro vođeni i odgovarajuće opremljeni poduzetnici snosili prilikom izvršavanja svojih obveza. U tom pogledu Njemačka se poziva na zaključak Komisije iz ocjene spojivosti u sklopu Odluke o pokretanju postupka prema kojemu su predmetne poticajne mjere za proizvođače električne energije iz EEG-a razmjerne i imaju poticajni učinak. Objema činjenicama navodno se dokazuje da su korisnici zajamčenih cijena dobro vođeni.
- (83) Komisija smatra te argumente neuvjerljivima.
- (84) Prvim se kriterijem iz predmeta Altmark zahtijeva da se pružatelju javnih usluga mora povjeriti obveza pružanja javnih usluga.
- (85) U skladu s EEG-om iz 2012. proizvođači nemaju obvezu proizvoditi, nego reagiraju na gospodarski poticaj koji pruža njemačka država.
- (86) Zbog toga Komisija zaključuje da prvi kriterij iz predmeta Altmark nije ispunjen.
- (87) Budući da su kriteriji iz predmeta Altmark kumulativni, Komisija bez razmatranja ispunjavanja drugog, trećeg i četvrtog kriterija zaključuje da njemačke tvrdnje kako zajamčene cijene za proizvođače električne energije iz obnovljivih izvora čine odgovarajuću naknadu za izvršavanje obveza pružanja javnih usluga u smislu predmeta Altmark ne mogu biti prihvaćene.

7.1.1.4. Van der Kooy, Danske Busvognmænd i Hotel Cipriani

- (88) Kada je riječ o sniženjima EEG doplatka u skladu s BesAR-om, Njemačka i neke zainteresirane strane navele su presudu Suda u predmetu Van der Kooy i presude Općega suda u predmetima Danske Busvognmænd i Hotel Cipriani kao argument da predmetna sniženja ne čine ekonomsku prednost ⁽³⁷⁾.

⁽³⁶⁾ Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 55.).

⁽³⁷⁾ Spojeni predmeti 67/85, 68/85 i 70/85, Kwekerij Gebroeders van der Kooy i dr., ECLI:EU:C:1988:38; predmet T-157/01, Danske Busvognmænd protiv Komisije, ECLI:EU:T: 2004:76; spojeni predmeti T-254/00, T-270/00 i T-277/00, Hotel Cipriani i dr. protiv Komisije, ECLI:EU:T:2008:537.

- (89) U predmetu Van der Kooy Europski sud je presudio da povlaštena cijena prirodnog plina kakva je omogućena poduzetnicima koji se bave hortikulturnom proizvodnjom u grijanim staklenicima ne čini potporu ako je ona, „u kontekstu predmetnog tržišta, bila objektivno opravdana ekonomskim razlozima poput potrebe za odolijevanjem tržišnome natjecanju na istome tržištu od strane drugih izvora energije čija je cijena konkurentna” ⁽³⁸⁾. Međutim, suprotno tvrdnjama Njemačke i drugih zainteresiranih strana, dotično pitanje kojim se bavio Sud bilo je tržišno natjecanje na istome tržištu između različitih goriva i način na koji određeno trgovačko društvo koje takva goriva prodaje može u skladu s time odrediti svoje cijene, drugim riječima – primjena testa privatnog ulagača u tržišnom gospodarstvu. Pitanje je bilo hoće li ta trgovačka društva sa stakleničkom proizvodnjom prijeći na ugljen zbog viših cijena plina i bi li povlaštene cijene mogle stoga predstavljati razumno gospodarsko ponašanje dotičnog trgovačkog društva za proizvodnju plina. U dotičnom predmetu ne postoje nikakve naznake da se Njemačka ponašala kao privatni ulagač i Njemačka nije doista nikada tvrdila da se sniženja EEG doplatka odobrena EIU-ima moraju smatrati provođenjem testa privatnog ulagača.
- (90) Osim toga, *obiter dicta* u presudama Općeg suda u predmetima Danske Busvognmænd ⁽³⁹⁾ i Hotel Cipriani ⁽⁴⁰⁾ u međuvremenu je poništio Europski sud, a isto je učinjeno i novijim presudama Općeg suda. U predmetu Comitato „Venezia vuole vivere” ⁽⁴¹⁾, taj je Sud razjasnio da se za mjeru smatra da ne čini prednost jedino ako državna mjera predstavlja naknadu za usluge koje je pružio poduzetnik kojemu je povjereno pružanje usluge od općeg javnog interesa kako bi se izvršile obveze pružanja javnih usluga, ako ti poduzetnici ne uživaju stvarnu financijsku prednost te ako predmetna mjera ne utječe stavljajući ih u povoljniji položaj u tržišnom natjecanju u odnosu na poduzetnike koji se s njima natječu na tržištu ⁽⁴²⁾. Taj je Sud dodao kako se činjenicom da neka država članica ima za cilj jednostranim mjerama uskladiti uvjete tržišnog natjecanja u nekom određenom sektoru gospodarstva s onima kakvi prevladavaju u ostalim državama članicama, ne može predmetnim mjerama oduzeti njihovo obilježje potpore ⁽⁴³⁾. Osim toga, mjere osmišljene radi kompenziranja mogućih nepovoljnih okolnosti kojima su poduzetnici s poslovnim nastanom u određenom području neke države članice izloženi mogu činiti selektivne prednosti ⁽⁴⁴⁾.
- (91) Slično tome, Opći sud je utvrdio da sudska praksa u predmetu Danske Busvognmænd nije primjenjiva kada država ublažava pristojbe koje inače opterećuju proračun nekog poduzetnika. Opći sud potvrdio je načelo da se podružjem primjene naknade, odnosno anuliranjem nepovoljnog položaja u tržišnom natjecanju, ne poništava njezino obilježje državne potpore u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora ⁽⁴⁵⁾.
- (92) U jednoj je kasnijoj presudi Opći sud priznao da se ciljem kompenziranja nepovoljnog položaja poduzetnika u tržišnom natjecanju, koji se provodi sniženjima određenih doprinosa, ne može tim prednostima oduzeti njihovo obilježje potpore u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora. Stoga se za mjeru kojom se namjeravaju kompenzirati strukturne nepovoljne okolnosti ne može izbjeći klasifikacija državne potpore, osim ako se ispune kriteriji utvrđeni predmetom Altmark ⁽⁴⁶⁾.
- (93) Zbog toga se pravac argumentiranja kakav su zauzele Njemačka i određene zainteresirane strane ne može prihvatiti.
- (94) Komisija zaključuje da predmetna mjera dovodi do selektivnih prednosti za proizvođače električne energije iz EEG-a koje će vjerojatno utjecati na tržišno natjecanje i trgovinu među državama članicama.

7.1.2. Pripisivost

- (95) U svojoj Odluci o pokretanju postupka, Komisija je zauzela stajalište da se predmetne prednosti mogu pripisati njemačkoj državi jer su zajamčene cijene i premije te EEG doplatka i ograničenje toga doplatka proizlazili iz državnog zakonodavstva i provedbenih uredba te zbog toga što je ograničavanje doplatka bilo uspostavljeno tek nakon što je BAFA, kao javno tijelo, provjerila jesu li ispunjeni pravni uvjeti.
- (96) Njemačka i treće strane osporavale su pripisivost na temelju toga što je država zakonodavstvo tek donijela, a mrežni operateri djeluju prema vlastitoj dobroj volji.

⁽³⁸⁾ Spojeni predmeti 67/85, 68/85 i 70/85, Kwekerij Gebroeders van der Kooy i dr., ECLI:EU:C:1988:38, stavak 30.

⁽³⁹⁾ Predmet T-157/01, Danske Busvognmænd protiv Komisije, ECLI:EU:T:2004:76, stavak 57.

⁽⁴⁰⁾ Spojeni predmeti T-254/00, T-270/00 i T-277/00, Hotel Cipriani i dr. protiv Komisije, ECLI:EU:T:2008:537, stavak 185.

⁽⁴¹⁾ Predmet C-71/09 P, Comitato „Venezia vuole vivere” i dr. protiv Komisije, ECLI:EU:C:2011:368.

⁽⁴²⁾ Predmet C-71/09 P, Comitato „Venezia vuole vivere” i dr. protiv Komisije, ECLI:EU:C:2011:368, stavak 92.

⁽⁴³⁾ Predmet C-71/09 P, Comitato „Venezia vuole vivere” i dr. protiv Komisije, ECLI:EU:C:2011:368, stavak 95.

⁽⁴⁴⁾ Predmet C-71/09 P, Comitato „Venezia vuole vivere” i dr. protiv Komisije, ECLI:EU:C:2011:368, stavak 96.

⁽⁴⁵⁾ Predmet T-295/12, Njemačka protiv Komisije, ECLI:EU:T:2014:675, stavak 144.; predmet T-309/12 – Zweckverband Tierkörperbeseitigung protiv Komisije, ECLI:EU:T:2014:676, stavak 261.

⁽⁴⁶⁾ Predmet T-226/09, British Telecommunications i dr. protiv Komisije, ECLI:EU:T:2013:466, stavak 71.

- (97) Za pitanje pripisivost može se zahtijevati pažljivo ocjenjivanje kada je riječ jedino o ponašanju poduzetnika u javnome vlasništvu. Međutim, nema nikakve sumnje da se mjere javne državne uprave i zakonodavca uvijek mogu pripisati državi ⁽⁴⁷⁾.

7.1.3. Postojanje državnih sredstava

- (98) Kada je riječ o potpori proizvođača električne energije iz EEG-a, Komisija je u Odluci o pokretanju postupka donijela privremeni zaključak da je u skladu s EEG-om iz 2012. država bila zadužila OPS-e da upravljaju EEG doplatkom te da su prihodi od tog EEG doplatka činili državna sredstva (uvodna izjava 138.).
- (99) Država ne samo da je odredila kome se predmetna prednost mora dodijeliti te kriterije prihvatljivosti i razinu potpore, nego je za pokrivanje troškova potpore električne energije iz EEG-a osigurala i financijska sredstva. Suprotno situaciji u predmetu *Doux Élevage* ⁽⁴⁸⁾, EEG doplatka je uveden i nameće se zakonodavstvom, tj., uvela ga je i nameće ga država pa nije samo privatna inicijativa OPS-a koju je država učinila obveznom kako bi spriječila oportunizam („free-riding”). Država je odredila svrhu i odredište toga doplatka: on služi za financiranje politike potpora koju je sastavila država i nije mjera o kojoj odlučuju OPS-i. OPS-i ne mogu slobodno odrediti taj doplatka prema svojoj želji, a način izračuna, ubiranja i upravljanja tim doplatkom pod strogim je nadzorom. Država nadzire i način na koji oni prodaju električnu energiju iz EEG-a. Odredbama kojima se određivanje EEG doplatka vodi osigurava se da se tim doplatkom pruži dovoljno financijskog pokrića za plaćanje potpora električne energije iz EEG-a kao i troškova koji proizlaze iz upravljanja tim sustavom. Tim se odredbama ne dopušta nakupljanje dodatnog prihoda povrh iznosa kojim se pokrivaju ti troškovi. OPS-i ne smiju EEG doplatkom financirati nijedan drugi oblik djelatnosti, a financijski tokovi moraju se nalaziti na odvojenim računima (uvodna izjava 137. Odluke o pokretanju postupka).
- (100) U skladu sa sudskom praksom Europskog suda, obje vrste prednosti – one koje dodjeljuje izravno država i one koje dodjeljuju javna ili privatna tijela koje je država zadužila ili osnovala – obuhvaćene su konceptom državnih sredstava u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora ⁽⁴⁹⁾. Stoga sama činjenica da se ta prednost ne financira izravno iz državnog proračuna nije dovoljna za isključivanje mogućnosti da su državna sredstva uključena ⁽⁵⁰⁾. Osim toga, izvorno privatnim karakterom tih sredstava ne sprječava se da ih se smatra državnim sredstvima u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora ⁽⁵¹⁾. Činjenicom da ta sredstva nisu ni u kojemu trenutku vlasništvo države isto se tako ne priječi da ona čine državna sredstva, ako su pod nadzorom države ⁽⁵²⁾ (vidjeti uvodne izjave 82., 83. i 84. Odluke o pokretanju postupka).
- (101) Stoga je Europski sud u nekoliko predmeta zauzeo stajalište da bi doprinosi koje su nametnuli privatni operateri mogli činiti državnu potporu zbog činjenice da je posebno zaduženo ili osnovano tijelo za upravljanje tim doprinosima u skladu s državnim zakonodavstvom ⁽⁵³⁾ (vidjeti uvodne izjave 85. do 89. Odluke o pokretanju postupka). Naime, zato što se „predmetna sredstva financiraju putem obveznih doprinosa koji su nametnuti državnim zakonodavstvom i zato što se, kako se vidjeti u tome predmetu, njima upravlja i raspodjeljuju se u skladu s odredbama tog zakonodavstva, ona se moraju smatrati državnim sredstvima u smislu [članka 107.], čak i kada njima upravljaju institucije odvojene od javnih tijela.” ⁽⁵⁴⁾
- (102) Komisija je stoga u Odluci o pokretanju postupka zaključila, pozivajući se na nalaze Općeg suda ⁽⁵⁵⁾, da je relevantan kriterij za ocjenjivanje jesu li ta sredstva bila javna, bez obzira na njihov izvor, bio kriterij stupnja intervencije javnih tijela u definiranju predmetnih mjera i metoda njihova financiranja.
- (103) Iako je Sud u predmetima *PreussenElektra* i *Doux Élevage* isključio postojanje državnih sredstava, to je učinio zbog posebnih okolnosti tih predmeta. U predmetu *PreussenElektra* ⁽⁵⁶⁾ nije bilo ni doplatka ni doprinosa, ni tijela osnovanog ili zaduženog za upravljanje tim sredstvima, jer su obveze nametnute privatnim operaterima oni

⁽⁴⁷⁾ Vidjeti zaključke AG Watheleta, predmet C-242/13, *Commerz Nederland*, ECLI:EU:C:2014:308, stavci 75. et seq.

⁽⁴⁸⁾ Predmet C-677/11, *Doux Élevage*, ECLI:EU:C:2013:348.

⁽⁴⁹⁾ Predmet C-78/76, *Steinike & Weinlig protiv Njemačke*, ECLI:EU:C:1977:52, stavak 21.

⁽⁵⁰⁾ Predmet C-677/11, *Doux Élevage*, ECLI:EU:C:2013:348, stavak 35.

⁽⁵¹⁾ Predmet C-262/12, *Association Vent de Colère!*, ECLI:EU:C:2013:851, stavci 16. do 20.

⁽⁵²⁾ Predmet C-262/12, *Association Vent de Colère!*, ECLI:EU:C:2013:851, stavak 21.

⁽⁵³⁾ Predmet C-78/76, *Steinike & Weinlig protiv Njemačke*, ECLI:EU:C:1977:52, stavak 21.; predmet 173/73, *Italija protiv Komisije*, EU:C:1974:71, stavak 16.; predmet 259/85, *Francuska protiv Komisije*, ECLI:EU:C:1987:478, stavak 23.; predmet C-206/06, *Essent Netwerk Noord*, ECLI:EU:C:2008:413, stavak 66.

⁽⁵⁴⁾ Predmet 173/73 *Italija protiv Komisije*, ECLI:EU:C:1974:71, stavak 16.

⁽⁵⁵⁾ Predmet T-139/09, *Francuska protiv Komisije*, ECLI:EU:T:2012:496, stavci 63. i 64.

⁽⁵⁶⁾ Predmet C-379/98, *PreussenElektra protiv Schleswig*, ECLI:EU:C:2001:160.

morali izvršiti svojim vlastitim novcem. U predmetu *Doux Élevage* doista jest postojao doprinos koji je država učinila obveznim, ali je dotična privatna organizacija bila slobodna prihode od toga doprinosa iskoristiti kako njoj odgovara. Stoga nije postojao element državnog nadzora nad prikupljenim sredstvima.

- (104) Primjenom tih načela na sustav potpora uspostavljen EEG-om iz 2012. Komisija je došla do sljedećih privremenih zaključaka:
- (105) EEG-om iz 2012. država je uvela jednu posebnu pristojbu, EEG doplatka, i definirala njezinu svrhu – financiranje razlike između troškova koje OPS-i snose prilikom kupnje električne energije iz EEG-a i prihoda koji ostvare od prodaje te struje. Metoda izračuna kojom se određuje razina tog doplatka isto je tako predviđena EEG-om iz 2012., kao i načelo da se manjkovi i viškovi ispravljaju u sljedećoj godini. Time se osigurava da OPS-i ne snose nikakve gubitke, ali se ujedno podrazumijeva da prihod od tog doplatka ne mogu iskoristiti ni za što drugo osim za financiranje iz EEG-a. Komisija je zaključila da je, za razliku od predmeta *PreussenElektra*, potrebna financijska sredstva za financiranje potpore električne energije iz EEG-a tim poduzetnicima pružila država (vidjeti uvodne izjave 97. do 103. Odluke o pokretanju postupka).
- (106) Osim toga, Komisija je zauzela stajalište da su OPS-i bili zaduženi za upravljanje tim doplatkom. Oni moraju:
- kupiti električnu energiju iz EEG-a proizvedenu u njihovu području bilo izravno od proizvođača, kada je on izravno spojen na prijenosni vod, ili od operatera distribucijskog sustava (ODS) po zajamčenim cijenama, ili platiti tržišnu premiju. Kao posljedica toga, električna energija iz EEG-a kao i financijsko opterećenje potpora predviđenih EEG-om iz 2012. centralizirani su na razini svakog od četiri spomenuta OPS-a,
 - primijeniti *povlasticu za zelenu električnu energiju* na dobavljače koji je zatraže i ispuniti odgovarajuće uvjete utvrđene člankom 39. stavkom 1. EEG-a iz 2012.,
 - izvršiti među sobom prijeboj količine električne energije iz EEG-a tako da svaki od njih kupi jednak dio električne energije iz EEG-a,
 - prodati električnu energiju iz EEG-a na promptnom tržištu u skladu s pravilima definiranim EEG-om iz 2012. i njegovim provedbenim uredbama, što se može učiniti zajednički,
 - zajednički izračunati EEG doplatka, koji mora biti jednak za svaki kWh potrošen u Njemačkoj, kao razliku između prihoda od prodaje električne energije iz EEG-a i rashoda povezanih s kupnjom električne energije iz EEG-a,
 - zajednički objaviti EEG doplatka u posebnom obliku na zajedničkim mrežnim stranicama,
 - također objaviti skupne informacije o električnoj energiji iz EEG-a,
 - usporediti prognozirani EEG doplatka s onim koji je doista trebao biti u nekoj određenoj godini pa prilagoditi doplatka za sljedeću godinu,
 - objaviti prognoze za nekoliko godina unaprijed,
 - ubrati EEG doplatka od dobavljača električne energije,
 - voditi (svaki od njih) na zasebnom bankovnom računu sve financijske tokove (rashod i prihodi) povezane s EEG-om iz 2012.
- (107) Konačno, Komisija je zaključila da je država strogo nadzirala OPS-e prilikom upravljanja tim doplatkom (uvodne izjave 110. do 113. Odluke o pokretanju postupka). Taj je nadzor provodio BNetzA, koji ujedno ima potrebne izvršne ovlasti. BNetzA posebno nadzire način na koji OPS-i prodaju na promptnom tržištu električnu energiju iz EEG-a za koju se plaćaju zajamčene cijene, zatim jesu li OPS-i ispravno odredili, utvrdili i objavili EEG doplatka, jesu li dobavljačima električne energije EEG doplatka ispravno zaračunali, jesu li zajamčene cijene i premije ispravno zaračunate na teret OPS-a te snižava li se EEG doplatka samo onim dobavljačima električne energije koji ispunjuju uvjete iz članka 39. EEG-a iz 2012. BNetzA ujedno prima od OPS-a informacije o potporama električne energije iz EEG-a i o zaračunavanju iznosa na teret dobavljača. Konačno, BNetzA može propisati novčane kazne i donositi odluke, uključujući odluke koje utječu na razinu EEG doplatka. Komisija je ujedno zaključila da BAFA, kao državno tijelo, dodjeljuje prava na ograničeni EEG doplatka za EIU-e prema zahtjevima mogućih korisnika.

- (108) Njemačka osporava uključivanje državnih sredstava. Kao prvo, ona navodi da se mehanizmom potpora iz EEG-a uključuju samo privatni poduzetnici, bili to operatori postrojenja za proizvodnju električne energije iz EEG-a, mrežni operatori, OPS-i ili dobavljači električne energije, pri čemu su sve ove kategorije pretežno u privatnom vlasništvu, čak i kada državna ili javna tijela zadržavaju vlasništvo u značajnom broju tih poduzetnika. Prilikom nametanja obveza tim poduzetnicima, EEG-om iz 2012. ne rade se razlike na temelju toga je li predmetni poduzetnik u privatnom ili javnom vlasništvu. U mjeri u kojoj su u tom postupku uključena javna tijela (BNetzA, BAFA i UBA), ona navodno ne nadziru ni ubiranje ni korištenje sredstava, nego se ograničavaju na ulogu nadziranja zakonitosti i funkcioniranja toga sustava.
- (109) Kao drugo, Njemačka ističe da se EEG-om iz 2012. ne utvrđuje razina EEG doplatka te da ga ne određuje ni neko javno tijelo. Razina EEG doplatka određuje se poslovanjem tržišta, s obzirom na to da OPS-i prvo prodaju električnu energiju iz EEG-a na promptnom tržištu, a zatim utvrđuju ostale troškove koji se EEG doplatkom moraju pokriti.
- (110) Nekoliko je zainteresiranih strana dijelilo njemačku analizu prema kojoj EEG iz 2012. ne čini državnu potporu. Posebno su osporavale privremene nalaze Komisije prema kojima EEG doplatkom upravljaju privatna tijela koje je za to zadužila država. One ujedno tvrde da BNetzA ne provodi nadzor nad prihodom koji potječe iz EEG doplatka ni nad razinom samog tog doplatka, nego da samo nadzire zakonitost – bez da ima ikakav utjecaj na upravljanje tim sredstvima. Konačno, iako se sniženje EEG doplatka temelji na EEG-u iz 2012. i provodi ga BAFA, time se navodno ne može promijeniti privatni karakter tih sredstava jer se plaćanja odvijaju između privatnih poduzetnika i ni u jednome trenutku ne izlaze iz privatnog sektora pa država ne može nad njima vršiti nadzor. Osim toga, navodi se da je sloboda odluke o prosljeđivanju EEG doplatka – od OPS-a na dobavljače električne energije, a zatim od dobavljača električne energije na potrošače električne energije – ostavljena OPS-ima odnosno dobavljačima električne energije, zbog čega je taj doplatka element cjenovne politike privatnih poduzetnika i ni na koji način ne predstavlja naknadu koju nameće država.
- (111) Međutim, tim se tvrdnjama ne može promijeniti privremeni zaključak donesen Odlukom o pokretanju postupka.

7.1.3.1. Postojanje doplatka koji je uvela država

- (112) Kada je riječ o tvrdnji Njemačke da EEG doplatka nikada ne ulazi niti prolazi kroz državni proračun, dovoljno je podsjetiti, kao što je već i učinjeno u uvodnoj izjavi 100., da sama činjenica da se ta prednost ne financira izravno iz državnog proračuna nije dovoljna za isključivanje mogućnosti da su državna sredstva uključena, sve dok stoji da je država zadužila ili osnovala tijelo za upravljanje tim sredstvima.
- (113) Njemačka je istaknula da su plaćanja EEG doplatka – koja predmetni dobavljači električne energije moraju izvršiti OPS-ima – privatnog karaktera, s obzirom na to da OPS-i prema javnom pravu nemaju ni nadležnosti ni ovlasti za provođenje svojeg zahtjeva za nadoknadu od dobavljača. Umjesto toga oni se, kao i svi ostali privatni poduzetnici, moraju osloniti na građanske sudove. Međutim, tom se analizom ne uzima u obzir da se predmetna plaćanja ne temelje na slobodno zaključenim ugovorima između dotičnih ugovornih strana, nego na pravnim obvezama (*gesetzliche Schuldverhältnisse*) koje im je nametnula država. Stoga su ti OPS-i zakonski obvezani na povrat EEG doplatka od dobavljača električne energije.
- (114) U tom je pogledu ustaljena sudska praksa⁽⁵⁷⁾ takva da tijela koja su zadužena za upravljanje predmetnim potporama mogu biti bilo javna ili privatna tijela. Stoga se samom činjenicom da su OPS-i privatni operatori ne može isključiti postojanje državnih sredstava. Osim toga Sud je utvrdio da „[t]a razlika između potpora koje dodjeljuje država i potpora koje se dodjeljuju putem državnih sredstava služi obuhvaćanju, u definiciju potpore, ne samo potpora koje izravno dodjeljuje država, nego i potpora koje dodjeljuju javna ili privatna tijela koje je zadužila ili osnovala država”⁽⁵⁸⁾. U predmetu *Sloman Neptun*⁽⁵⁹⁾ Sud je utvrdio da su državna sredstva uključena kada je cilj predmetnog sustava te njegove strukture objekta i opće strukture stvaranje prednosti koja za državu ili za privatna tijela koja je država zadužila ili osnovala predstavljaju dodatno opterećenje⁽⁶⁰⁾. Stoga je za uključenost državnih sredstava dovoljno da se predmetnom prednošću smanje sredstva na koje neko privatno tijelo ima pravo. Sniženi EEG doplatka koji plaćaju EIU-i ima upravo takav učinak smanjivanja iznosa koje dobavljači električne energije ubiru od EIU-a.

⁽⁵⁷⁾ Predmet C-206/06, *Essent Netwerk Noord*, ECLI:EU:C:2008:413, stavak 70.; predmet C-262/12, *Association Vent de Colère!*, ECLI:EU:C:2013:851, stavak 20.

⁽⁵⁸⁾ Predmet C-72/91, *Sloman Neptun protiv Bodo Ziesemer*, ECLI:EU:C:1993:97, stavak 19.

⁽⁵⁹⁾ Predmet C-72/91, *Sloman Neptun protiv Bodo Ziesemer*, ECLI:EU:C:1993:97.

⁽⁶⁰⁾ Predmet C-72/91, *Sloman Neptun protiv Bodo Ziesemer*, ECLI:EU:C:1993:97, stavak 21.

- (115) Činjenicom da dobavljači električne energije nemaju obvezu proslijediti taj EEG doplatak na potrošače električne energije ne navodi se na zaključak da su ti ubrani prihodi privatni, sve dok su dobavljači električne energije sami pod obvezom, koja proizlazi iz EEG-a iz 2012., plaćanja tog doplatka OPS-ima. I opet, ta obveza ne temelji se na ugovoru koji su predmetni operateri sklopili svojevrijedno, nego na pravnim obvezama (*gesetzliches Schuldverhältnis*) koje proizlaze izravno iz državnog zakonodavstva. Osim toga, kako je navedeno u uvodnoj izjavi (100), izvornim privatnim karakterom tih sredstava ne priječi se da ih se smatra državnim sredstvima. Za razliku od predmeta *PreussenElektra*, u kojemu su privatni operateri za plaćanje kupovne cijene proizvoda morali koristiti vlastitim sredstvima, predmetni OPS-i su svi skupa zaduženi za upravljanje doplatkom koji su dobavljači električne energije obvezni plaćati bez da zauzvrat prime ikakvu protuvrijednost.
- (116) Prema Njemačkoj, neki su nacionalni sudovi razmatrali predmetni EEG doplatak i putem njega ubrana financijska sredstva pa su zaključili da država njima ne upravlja ni na koji način. U jednome predmetu na koji se Njemačka poziva ⁽⁶¹⁾ dotični je nacionalni sud napomenuo da je stvaranjem samoodrživog sustava za provođenje cilja javne politike njemačka država do određene mjere financiranje potpora obnovljivih izvora prenijela na privatne operatere. Zbog toga je taj nacionalni sud smatrao da EEG doplatak nije činio doprinos posebne namjene (*Sonderabgabe*) u smislu njemačkog ustavnog zakona jer prihodi od EEG doplatka nisu bili proslijeđeni u državni proračun i zato što dotična javna tijela nisu mogla tim sredstvima sama raspolagati – čak ni neizravno. Komisija stoga napominje da je odluka tog nacionalnog suda bila ograničena na primjenu nacionalnog ustavnog zakona, a posebno na tumačenje pravnog koncepta „doprinos posebne namjene”. Taj nacionalni sud nije obradio pitanje uključuje li EEG iz 2012. državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora. Iako između dotičnog testa koji je primijenio dotični nacionalni sud u smislu njemačkog ustavnog zakona i ocjenjivanja koje Komisija mora provesti u skladu s člankom 107. stavkom 1. Ugovora može biti sličnosti, iz sudske prakse Europskog suda proizlazi da sredstva ne moraju teći u državni proračun niti moraju biti vlasništvo države da bi se ona smatrala državnim sredstvima. S obzirom na to da državna sredstva mogu postojati i kada je neko javno ili privatno tijelo osnovano ili zaduženo da njima upravlja, koncept državnih sredstava širi je od testa koji je u skladu s njemačkim ustavnim zakonom ⁽⁶²⁾ primijenio dotični nacionalni sud.

7.1.3.2. Zaduživanje OPS-a za upravljanje predmetnim doplatkom

- (117) Njemačka osporava nalaz Komisije prema kojemu su OPS-i bili zajednički zaduženi za upravljanje državnim sredstvima. Prema Njemačkoj, tim OPS-ima država nije povjerila ništa. Umjesto toga, razni operateri obuhvaćeni EEG-om iz 2012., kao i svi operateri u tom gospodarstvu, samo među sobom namiruju privatne zahtjeve koji proizlaze iz prava ponuđena zakonom.
- (118) Međutim, Komisija smatra da je EEG-om iz 2012. na jasan način OPS-ima povjeren niz obveza i zadaća nadzora povezano sa sustavom iz EEG-a čime su oni promovirani u središnje točke funkcioniranja toga sustava (vidjeti uvodnu izjavu 106.) Svako od ta četiri njemačka OPS-a centralizira – za svoje vlastito područje – svu električnu energiju iz EEG-a, sve troškove koji proizlaze iz nabave električne energije iz EEG-a i plaćanja tržišnih premija te sve troškove koji proizlaze iz upravljanja predmetnim EEG doplatkom. Oni ujedno centraliziraju i svaki prihod od EEG doplatka za svoje područje. Stoga je jasno da OPS-i ne namiruju samo među sobom svoje privatne zahtjeve, nego provode svoje pravne obveze u skladu s EEG-om iz 2012.

7.1.3.3. Državni nadzor, posebno nadzor BNetzA-a

- (119) Njemačka i zainteresirane strane nadalje tvrde da je uključivanje dotičnih javnih tijela, a posebno BNetzA-a i BAFA-e, previše ograničeno da bi ona imala ikakav značajan opseg nadzora nad EEG doplatkom. BNetzA i BAFA nadziru samo zakonitost djelovanja uključenih privatnih operatera i, ako je potrebno, primjenjuju administrativne sankcije (BNetzA) ili utvrđuju pravo EIU-a na iskorištavanje sniženog doplatka (BAFA). Oni ne mogu utjecati na financijske tokove i ne odlučuju o razini EEG doplatka. Prema Njemačkoj, činjenica da se EEG-om iz 2012. utvrđuje metoda izračuna predmetnog doplatka kao i zahtjevi za transparentnost, kao i nadzor koji provodi BNetzA, usmjerena je jedino na sprječavanje nepravednog bogaćenja jednog od dotičnih privatnih operatera u čitavom tom nizu plaćanja. Međutim, to onda moraju provesti dotični privatni operateri, iznoseći zahtjeve za plaćanje pred građanske sudove.
- (120) Suprotno tvrdnjama Njemačke i dotičnih zainteresiranih strana, prilikom ustanovljavanja prava na ograničeni EEG doplatak za EIU-e prema zahtjevima mogućih korisnika, BAFA donosi upravne odluke. Te su odluke samoozvršne

⁽⁶¹⁾ Oberlandesgericht Hamm, presuda od 14. svibnja 2013., ref. 19 U 180/12.

⁽⁶²⁾ Vidjeti predmet C-78/76, *Steinike & Weinlig* protiv Njemačke, ECLI:EU:C:1977:52, stavak 21.

i mogu se osporiti jedino pred njemačkim upravnim sudovima, a ne pred građanskim sudovima. Nadalje, BNetzA ima u skladu s EnWG-om snažne izvršne ovlasti koje može iskoristiti radi novčanog kažnjavanja svih operatera uključenih u taj sustav i radi provedbe usklađivanja s EEG-om iz 2012.

- (121) Osim toga, Europski sud nedavno je u predmetu *Elcogás* potvrdio da su državna sredstva uključena čak i kada državno tijelo kojemu je povjerena raspodjela ubranih iznosa nema u tom pogledu diskrecijsko pravo ⁽⁶³⁾.
- (122) Točnije, suprotno stajalištu koje je Komisija zauzela u uvodnoj izjavi 134. Odluke o pokretanju postupka, Njemačka i zainteresirane strane tvrde da BNetzA ne može utvrditi razinu EEG doplatka. Međutim, kako je već ustanovljeno u uvodnoj izjavi 43., člankom 6. stavkom 3. *AusglMechAV*-a navodi se da BNetzA može donijeti izvršive odluke za ispravljanje razine predmetnog doplatka. Osim toga, opseg u kojemu je BNetzA provodio svoje ovlasti nije važan, sve dok ih on ima. BNetzA može donošenje ikakvih izvršivih odluka jednostavno ne smatrati nužnim.

7.1.3.4. Nalaz državnog nadzora općenito

- (123) Njemačka i neke zainteresirane strane kritizirale su Komisiju zbog navodnog nepropisnog smatranja različitih koraka i odnosa unutar sustava iz EEG-a cjelinom kako bi mogla tvrditi da je taj sustav bio pod državnim nadzorom. Tvrdili su da bi – da je Komisija te korake razmatrala zasebno i usredotočila se samo na jedan po jedan niz odnosa (proizvođač električne energije iz EEG-a – ODS/OPS; OPS – BNetzA; OPS – dobavljač; dobavljač – potrošač) – Komisija morala donijeti zaključak da državni nadzor nije postojao. Navodno je BAFA-ina uloga ograničena na ocjenjivanje prihvatljivosti, a BAFA nema mogućnost u tome pogledu slobodno donositi odluke.
- (124) Suprotno tome, Njemačka i te zainteresirane strane pogriješile su zauzimajući previše rascjepkan pogled na predmetni sustav financiranja utvrđen EEG-om iz 2012. U predmetu *Bouygues*, Sud je zauzeo sljedeće stajalište: „Budući da državne intervencije dolaze u raznim oblicima i moraju se ocijeniti s obzirom na svoje učinke, ne može se isključiti [...] da se nekoliko uzastopnih mjera državne intervencije mora, u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), smatrati jednom jedinom intervencijom.” ⁽⁶⁴⁾ Sud je nastavio napominjući da to „može biti slučaj posebno kada su uzastopne intervencije – imajući posebno na umu njihovu kronologiju, njihovu svrhu i date okolnosti predmetnog poduzetnika u vrijeme tih intervencija – toliko blisko povezane jedna s drugom da se međusobno ne mogu odvojiti” ⁽⁶⁵⁾. Upravo je takva situacija sa sustavom iz EEG-a. EEG iz 2012. i ovlasti i djelovanja BNetzA-a, BAFA-e, UBA-e i tijela *Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung* toliko su blisko međusobno povezana i ovisna jedna o drugima da se ona mogu jedino smatrati nerazdvojivima.
- (125) Njemačka ujedno tvrdi da je Komisija pogrešno zaključila o postojanju državnog nadzora na temelju načina na koji se viškovima i manjkovima upravlja na računu EEG-a. Kao prvo, Njemačka napominje da račun EEG-a i državni proračun nisu nikako povezani: država ne kompenzira manjak na računu EEG-a, niti se – kao što je to bio slučaj u predmetu *Essent* – u državni proračun prenose ikakvi viškovi. U stvarnosti se na temelju i manjkova i viškova određuje razina EEG doplatka za sljedeću godinu. Tako se oni prebijaju između uključenih privatnih operatera. Država u tome nema nikakvu ulogu.
- (126) Međutim, Komisija smatra da državni nadzor nad predmetnim sredstvima ne znači da moraju postojati ikakvi tokovi u i iz državnog proračuna ⁽⁶⁶⁾ u kojima bi bila uključena i dotična sredstva. Za provođenje državnog nadzora nad tim sredstvima dovoljno je da država u cijelosti propisuje način postupanja u slučaju manjka ili viška na računu EEG-a. Odlučujući element je taj što je država ustanovila sustav kojim se troškovi koje snose mrežni operateri u cijelosti nadoknađuju EEG doplatkom, a dobavljači električne energije ovlašten su taj doplatk proslijediti potrošačima.
- (127) Njemačka također ističe da samo uređivanje i nadzor tokova privatnog novca ne mogu činiti državnu potporu. Njemačka taj sustav uspostavljen EEG-om iz 2012. uspoređuje s drugim područjima gospodarskih propisa, poput zaštite potrošača u poslovanju s bankama, obvezom plaćanja osiguranja automobila za vozače ili određivanjem

⁽⁶³⁾ Predmet C-275/13, *Elcogás*, ECLI:EU:C:2014:2314, stavak 29.

⁽⁶⁴⁾ Predmet C-399/10 P, *Bouygues* i dr. protiv Komisije, ECLI:EU:C:2013:175, stavak 103.

⁽⁶⁵⁾ Predmet C-399/10 P, *Bouygues* i dr. protiv Komisije, ECLI:EU:C:2013:175, stavak 104.

⁽⁶⁶⁾ Predmet C-262/12, *Association Vent de Colère*!, ECLI:EU:C:2013:851, stavak 19.; predmet C-275/13, *Elcogás*, ECLI:EU:C:2014:2314, stavak 24.

cijena u telekomunikacijama i zdravstvu. Njemačka tvrdi da uređivanje privatne gospodarske djelatnosti kao takve ne podrazumijeva kao takvo državni nadzor. BNetzA prema Njemačkoj ne čini ništa više no što osigurava zaštitu potrošača. Međutim, postoji jedna znatna razlika između onih područja u kojima država samo pruža okvir zaštite potrošača i predmetne situacije. Ovdje je država donijela zaseban zakonodavstveni akt, EEG iz 2012., čija prvenstvena svrha nije zaštita potrošača. Ovdje država osigurava kontinuiran protok novca predmetnim sektorom s ciljem ostvarivanja ciljeva politike iz tog zakonodavstva. Osim toga, ustaljena je sudska praksa ⁽⁶⁷⁾ da se sredstva financirana putem obvezne naknade koja je nametnuta zakonodavstvom neke države članice – a kojima se upravlja i koja se raspodjeljuju u skladu s odredbama tog zakonodavstva – moraju smatrati državnim sredstvima u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora čak i kada njima upravljaju subjekti odvojeni od javnih tijela. Stoga se EEG iz 2012. ne može uspoređivati s državnim mjerama na koje država ne utječe ili za koje ona ne osigurava financiranje.

- (128) Prema Njemačkoj, predmetna je situacija usporediva s onom iz predmeta Doux Élevage. U predmetu Doux Élevage Sud je ustanovio da prihodi ubrani od tih doprinosa nisu prolazili kroz državni proračun, da država nije propustila prihod, da su ta sredstva čitavo vrijeme ostala privatna i da se neplaćanja moraju iznijeti pred građanske sudove ⁽⁶⁸⁾. Osim toga, ti doprinosi nisu bili „neprestano pod javnim nadzorom” i nisu bili „na raspolaganju državnim tijelima” ⁽⁶⁹⁾, i – zapravo – ta javna tijela nisu na tim doprinosima smjela provoditi nadzor „osim radi provjere njihove valjanosti i zakonitosti” ⁽⁷⁰⁾. Usprkos tvrdnjama Njemačke, predmetna situacija ne može se usporediti s predmetom Doux Élevage. Razlika je u činjenici da u predmetu Doux Élevage „o načinu iskorištavanja predmetnih sredstava koja su u cijelosti usmjerena na provođenje ciljeva koje je utvrdila sektorska organizacija odlučuje ta organizacija” ⁽⁷¹⁾. U predmetnom slučaju svrhu EEG doplatka unaprijed je utvrdila država, koja i u cijelosti nadzire njezinu provedbu. Osim toga, dok su se u predmetu Doux Élevage francuske vlasti ograničile na određivanje već postojećeg dobrovoljnog doprinosa obveznim za sve operatere iz dotičnih sektora, u sadašnjem je predmetu čitav mehanizam izračunavanja i prijeboja troškova među predmetnim privatnim operaterima uspostavila država.
- (129) Prilikom ocjenjivanja državnog nadzora Njemačka tvrdi da je način na koji Komisija upotrebljava riječ „država” nejasan. Kako je objašnjeno predmetom Doux Élevage, „država” bi trebala ponajprije obuhvaćati izvršne, odnosno vladine agencije i agencije uprave, a ne i općenito primjenjivo zakonodavstvo koje donosi parlament. Sama činjenica da je država zakonski propisala AusglMechV ne čini državni nadzor.
- (130) Međutim, za taj se kriterij „države” mora imati šire shvaćanje. Kao prvo, Sud je više puta zauzeo stajalište da se konceptom države prirodno obuhvaća i zakonodavac ⁽⁷²⁾. Osim toga, kako je navedeno u uvodnoj izjavi 124., državni nadzor provodi se nizom regulatornih i mjera nadzora koje se ne bi smjele ocjenjivati samostalno. U predmetnom slučaju dotično zakonodavstvo toliko je detaljno da se tim sustavom osigurava državni nadzor bez daljnje potrebe za uključivanjem državnih tijela. Osim toga, BNetzA ima znatne ovlasti kojima može utjecati na taj postupak.
- (131) Suprotno tome, Njemačka tvrdi da se EEG iz 2012. znatno razlikuje od situacije iz predmeta Essent. U tom je predmetu razina dotične naknade bila definirana zakonom bez obzira na to koji su se troškovi njome trebali pokrivati. Osim toga, viškovi preko 400 milijuna NLG prenošeni su u državni proračun. Suprotno tome, razinu EEG doplatka određuju dotični OPS-i na temelju prodaja na promptnom tržištu, a država nema nikakvih mogućnosti na to utjecati. Osim toga viškovi na računu EEG-a drže se unutar tog sustava jer oni utječu na predmetni doplatka u sljedećoj godini.
- (132) Kao što je iznijeto u uvodnoj izjavi 126., državni nadzor nad predmetnim sredstvima ne znači da moraju postojati ikakvi tokovi u i iz državnog proračuna ⁽⁷³⁾ u kojima bi bila uključena i dotična sredstva. Osim toga, u predmetnom slučaju razina EEG doplatka računa se u skladu s regulatornim uredbama uzimajući u obzir tržišnu cijenu koju su postigli OPS-i. Kao što je objašnjeno u uvodnoj izjavi 13. Odluke o pokretanju postupka, način na koji dotični OPS-i izračunavaju taj EEG doplatka nakon što im je poznata cijena postignuta na promptnom tržištu u cijelosti je utvrđen i predviđen EEG-om iz 2012.

⁽⁶⁷⁾ Predmet C-262/12, Association Vent de Colère!, ECLI:EU:C:2013:851, stavak 25.; predmet 173/73, Italija protiv Komisije, ECLI:EU:C:1974:71, stavak 16.

⁽⁶⁸⁾ Predmet C-677/11, Doux Élevage, ECLI:EU:C:2013:348, stavak 32.

⁽⁶⁹⁾ Predmet C-677/11, Doux Élevage, ECLI:EU:C:2013:348, stavak 36.

⁽⁷⁰⁾ Predmet C-677/11, Doux Élevage, ECLI:EU:C:2013:348, stavak 38.

⁽⁷¹⁾ Vidjeti bilješku 69.

⁽⁷²⁾ Predmet C-279/08 P, Komisija protiv Nizozemske, ECLI:EU:C:2011:551, stavci 102. do 113.

⁽⁷³⁾ Predmet C-262/12, Association Vent de Colère!, ECLI:EU:C:2013:851, stavak 19.; predmet C-275/13, Elcogás, ECLI:EU:C:2014:2314, stavak 24.

- (133) Osim toga, Njemačka tvrdi da dok je u predmetu Essent upravljanje naknadom bilo povjereno jednom posebnom tijelu, EEG-om iz 2012. obveze se zapravo nameću neodređenom broju privatnih operatera, odnosno mrežnim operaterima, OPS-ima i dobavljačima električne energije, a te su obveze definirane na jedan općenit način. Tu nije riječ o povjeravanju, odnosno zaduživanju, i ne može se smatrati da je država za upravljanje naknadom zadužila tako velik broj privatnih operatera. Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 118., subjekti zaduženi za upravljanje EEG doplatkom su OPS-i, a ne drugi operateri. Osim toga, ne vidjeti se nikakav pravni temelj kojim bi se zabranilo nekoj državi članici da upravljanje državnim sredstvima povjeri većem broju subjekata umjesto samo jednome.
- (134) Njemačka i zainteresirane strane ujedno ističu navodne razlike između EEG-a iz 2012. i nedavne presude u predmetu Vent de colère ⁽⁷⁴⁾: U Francuskoj je relevantni doprinos od potrošača ubirao fond koji vodi država, dok u Njemačkoj predmetni EEG doplatka ubiru privatni OPS-i od privatnih dobavljača koji ga mogu dalje proslijediti na potrošače. U Francuskoj je razina tog doprinosa bila određena ministarskom odlukom, dok u Njemačkoj njega izračunavaju OPS-i na temelju svojih stvarnih troškova. U Francuskoj se u slučaju manjka uključuje država, dok u Njemačkoj manjak moraju snositi OPS-i sve dok se on ne nadoknadi povišenjem toga doplatka u sljedećoj godini.
- (135) Tvrdnjom da su državna sredstva prisutna jedino ako državna izvršna tijela imaju ta sredstva na raspolaganju Njemačka krivo tumači postojeću sudsku praksu. Kao što je objašnjeno u uvodnoj izjavi 130., koncept države nije ograničen na izvršna tijela jer se njime obuhvaća i zakonodavac, niti je potrebno da država može tim sredstvima raspolagati kao da su ona dio njezina vlastita proračuna. Kao što je iznijeto u uvodnoj izjavi 114., nije važno je li subjekt koji upravlja tim državnim sredstvima privatna ili javna. Osim toga, OPS-i izračunavaju EEG doplatka na temelju svojih troškova na način koji je utvrđen EEG-om iz 2012., a činjenicom da je država u taj sustav uvela jedan tržišni mehanizam ne utječe se na postojanje državnih sredstava. Država ujedno odlučuje što treba činiti pojavi li se manjak. Naime, država sama ne plaća za taj manjak, nego propisuje i nadzire način na koji se taj manjak pokriva, a to je konačno isto putem EEG doplatka.
- (136) Osim toga, Njemačka tvrdi da se predmetom Vent de colère zahtijeva da država ima u svakome trenutku ovlast slobodnog odlučivanja oko raspolaganja tim financijskim sredstvima, dok prema EEG-u iz 2012. država koja je samo donijela zakonodavstvo nema takvih ovlasti slobodnog odlučivanja. Prema Njemačkoj Komisija ne razlikuje dovoljno dobro prava sredstva izvršnog nadzora od puke zakonodavne djelatnosti. Državnim nadzorom podrazumijeva se činjenica da država ima ovlasti slobodnog odlučivanja o raspolaganju tim financijskim sredstvima. U članku 21. predmeta Vent de colère Sud taj nalaz ponovo potvrđuje.
- (137) Prema Njemačkoj, izostanak državnog nadzora dokazuje se i činjenicom da država ne može odrediti razinu EEG doplatka. Zapravo, s obzirom na to da razina tog doplatka ovisi o prihodu OPS-a ostvarenom prodajom električne energije iz EEG-a na promptnom tržištu, nju u cijelosti određuje tržište. Komisija priznaje da država ne određuje uvijek točnu razinu EEG doplatka, no ona odlučuje o načinu na koji će se on izračunavati uzimajući u obzir prodajnu cijenu predmetne električne energije. Osim toga, država može u sustav financiranja uvesti tržišne mehanizme bez da nekome prepusti nadzor nad tim financiranjem. U tom pogledu Komisija ne vidjeti nikakvu razliku između javne naknade koju određuju državna tijela i pravne obveze koju je država nametnula putem zakonodavstva. U oba slučaja prijenos financijskih sredstava država putem zakonodavstva organizira i utvrđuje za koje se svrhe ta financijska sredstva mogu iskoristiti.
- (138) Stoga Komisija ostaje pri svojoj ocjeni da je potpora proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora i proizvodnje električne energije iz janskog plina putem zajamčenih cijena financirana državnim sredstvima.

7.1.4. Učinak narušavanja tržišnog natjecanja i trgovine

- (139) Konačno, pokazuje se da su prednosti i proizvođačima električne energije iz EEG-a i EIU-ima odgovorne za narušavanje tržišnog natjecanja i utjecaj na trgovinu, s obzirom na to da dotični korisnici posluju u sektorima u kojima su tržišta liberalizirana i na kojima se odvija trgovina među državama članicama.

7.1.5. Zaključak o postojanju državne potpore

- (140) Komisija stoga donosi zaključak da se EEG-om iz 2012. uključuje državna potpora u smislu članka 107. Ugovora i na korist proizvođača električne energije iz EEG-a i, u skladu s BesAR-om, na korist EIU-a.

⁽⁷⁴⁾ Vidjeti bilješku 21.

7.2. Postojeća potpora/nova potpora i zakonitost te potpore

- (141) U svojoj je Odluci o pokretanju postupka Komisija navela da je za njemački zakon o energiji iz obnovljivih izvora koji je stupio na snagu 1. travnja 2000. („EEG iz 2000.”) – koji je bio preteča EEG-a iz 2012. – smatrala da se njime ne uključuje državna potpora (Odluka Komisije u predmetu NN 27/2000) ⁽⁷³⁾. Međutim, Komisija je smatrala da su promjene uvedene EEG-om iz 2012. bile bitne promjene i da je potpora dodijeljena na temelju tog EEG-a iz 2012. činila novu potporu koja nije obuhvaćena prethodnom Odlukom Komisije (uvodna izjava 150. Odluke o pokretanju postupka).
- (142) To su osporile Njemačka i neke od zainteresiranih strana.
- (143) Njemačka i te zainteresirane strane tvrde da se nizom promjena koje su uvedene između prve verzije EEG-a iz 2000. i EEG-a iz 2012. nije bitno izmijenio predmetni program potpora, tako da EEG iz 2012. čini postojeću potporu.
- (144) Njemačka međutim priznaje da između EEG-a iz 2012. i EEG-a iz 2000 postoje dvije razlike:
- (a) došlo je do promjene u mehanizmu prijeboja: izvorni fizički tok električne energije iz EEG-a prema dobavljačima zamijenjen je obvezom OPS-a da tu električnu energiju iz EEG-a sami prodaju na promptnom tržištu. U zamjenu za plaćanje EEG doplatka za danu količinu električne energije dobavljač električne energije može tu količinu označiti kao električnu energiju iz EEG-a. Prema Njemačkoj to znači da dobavljači električne energije stječu „obnovljivu kvalitetu” električne energije, a time i mogućnost da potrošačima napomenu u kojem su razmjeru oni platili predmetni doplatk (vidjeti članak 53. stavak 1. i članak 54. stavak 1. EEG-a iz 2012.);
 - (b) u okviru EEG-a iz 2000. BesAR ne postoji.
- (145) Uz izuzetak te dvije razlike, mehanizam opisan u uvodnim izjavama 7., 8. i 9. prema Njemačkoj je istovjetan onome predviđenom EEG-om iz 2000. Točnije, ona tvrdi da je bitna značajka – ta da dobavljači električne energije nadoknađuju OPS-ima troškove od kupnje električne energije iz EEG-a svojim vlastitim sredstvima – već bila dijelom EEG-a iz 2000.
- (146) Komisija ostaje pri svojem nalazu da državna potpora iz EEG-a iz 2012. čini novu potporu zato što EEG iz 2012. predstavlja bitne izmjene u odnosu na EEG iz 2000.
- (147) Naime, promjene koje priznaje Njemačka – točnije, promjena u mehanizmu prijeboja i uvođenje BesAR-a – čine bitne izmjene.

7.2.1. Promjene u mehanizmu prijeboja

- (148) Komisija ističe kao uvodnu napomenu da, iako je 2002. smatrala da se EEG-om iz 2000. ne uključuje prijenos državnih sredstava, to je ocjenjivanje provedeno ubrzo nakon presude u predmetu PreussenElektra. Međutim, otada su daljnje presude Suda razjasnile pa čak i ograničile presudu u predmetu PreussenElektra: na temelju presuda u predmetima Essent, Vent de colère i Elcogás čini se da je u skladu s prvobitnim mehanizmom prijeboja OPS-ima država već bila povjerila upravljanje programom potpora financiranim doplatkom koji se ubire od dobavljača električne energije.
- (149) Odlučujući je element taj što je predmetni mehanizam prijeboja bio bitno izmijenjen. On više nije sastavljen od niza obveza za fizičke kupnje električne energije (mrežni operateri od proizvođača električne energije iz EEG-a; OPS-i od mrežnih operatera; dobavljači električne energije od OPS-a). Sada je taj fizički prijenos prekinut na razini dotičnih OPS-a koji moraju dotičnu električnu energiju iz EEG-a stavljati na tržište. To je stavljanje na tržište bilo odvojeno od mehanizma prijeboja. Potonje je samo financijska raspodjela troškova među operaterima. OPS-ima je država dala odgovornost za centraliziranje i izračun tih troškova te za njihovo ubiranje od dobavljača električne energije.
- (150) Nadalje, EEG-om iz 2000. nije se predvidjelo treba li i potrošače električne energije učiniti sudionicima u pokrivanju troškova proizvodnje električne energije iz EEG-a. Ta je odluka ostavljena nadležnom regulatornom tijelu koje je u to vrijeme još uvijek imalo ovlasti za reguliranje cijena električne energije za krajnje korisnike. EEG-om iz 2012. izričito se dozvoljava dobavljačima prosljeđivanje troškova na svoje korisnike, a oni su ih *de facto* svi prosljeđivali.

⁽⁷³⁾ SL C 164, 10.7.2002., str. 5.

- (151) Osim toga, BnetzA – koji u skladu s EEG-om iz 2000. nije imao nikakvu ulogu – dobio je ovlasti za nadzor tih financijskih tokova i provođenje usklađivanja s EEG-om iz 2012., posebno u svrhe zaštite potrošača. BAFA – koja isto tako nije u skladu s EEG-om iz 2000. imala nikakvu ulogu – donosi odluku o dodjeljivanju sniženja EEG doplatka određenim poduzetnicima na temelju kriterija utvrđenih EEG-om iz 2012.

7.2.2. *Besondere Ausgleichsregelung (BesAR)*

- (152) Logična posljedica uključivanja potrošača električne energije u dijeljenje opterećenja sniženje je doplatka dodijeljeno poduzetnicima velikim potrošačima. U skladu s EEG-om iz 2012. BAFA, koja u skladu s EEG-om iz 2000. nije imala nikakvu posebnu ulogu, odgovorna je za potvrđivanje upravnim odlukama da EIU-i ispunjuju uvjete iz BesAR-a. Neke zainteresirane strane tvrdile su kako se samom činjenicom da neki potrošači električne energije imaju koristi od ograničenog doplatka ne može utjecati na privatni karakter financijskih sredstava kojima oni doprinose. Međutim, Komisija smatra da postojanje BesAR-a čini dodatan dokaz činjenice da se EEG iz 2012. više ne temelji na obvezama kupnje u kojima su uključena privatna sredstva, nego na sveobuhvatnom sustavu raspodjele troškova koji se u određenom stupnju temelji na brizi za pravednu raspodjelu, što organizira država i nadziru državna tijela.
- (153) Zaključno, brojne su razlike između EEG-a iz 2000. i EEG-a iz 2012. sažete u sljedećoj tablici. Njima se dokazuje da je EEG iz 2012. činio potpuno nov sustav.

Značajka	EEG iz 2000.	EEG iz 2012.
Prosljeđivanje doplatka	Niz obveza operatera na kupnju električne energije iz EEG-a	Prosljeđivanja troškova odvojeno je od prijenosa električne energije iz EEG-a.
Mehanizam prijeboja na trećoj razini	Prijeboj troškova spojen je s kupnjom električne energije iz EEG-a.	Prijeboj troškova od prodaje električne energije iz EEG-a na promptnom tržištu
Krajnji potrošači moraju snositi te troškove, ali neki imaju koristi od ograničenja.	Nije predviđeno.	BesAR: EIU-i mogu zatražiti sniženje svojeg doplatka.
Uloga BnetzA-a	Nepostojeća.	Nadzor i provođenje određivanja doplatka
Uloga BAFA-e	Nepostojeća.	Odobrava sniženje doplatka.
Razina doplatka	0,2 ct/kWh (2000.)	6,24 ct/kWh (2014.)
Predavanja električne energije iz EEG-a u mrežu	Manje od 1 mlrd EUR (2000.).	Više od 20 mlrd EUR (2013.).

- (154) S obzirom na to da se EEG iz 2012. primjenjuje samo na sniženja EEG doplatka dodijeljena za 2013. i 2014., državnu potporu ⁽⁷⁶⁾ uključuju samo sniženja koja su dodijeljena u te dvije godine.

7.3. **Spojivost s unutarnjim tržištem**

- (155) U Odluci o pokretanju postupka Komisija je zaključila da se predmetna državna potpora za proizvođače električne energije iz EEG-a može proglasiti spojivom s unutarnjim tržištem. Međutim, ona je izrazila sumnje oko toga može li se dodjeljivanje takve potpore ocjenjivati nezavisno od mehanizama njezina financiranja, odnosno od EEG doplatka. Također je donijela privremeni zaključak kako se EEG doplatkom krše članci 30. ili 110. Ugovora.

⁽⁷⁶⁾ EEG iz 2012. stupio je na snagu 1. siječnja 2012., tako da su prva sniženja koja su EIU-i mogli zahtijevati u skladu s tim zakonom bila ona koja su dodijeljena u 2013. Sniženja dodijeljena s obzirom na 2012. godinu temeljila su se na drugome zakonu koji je prethodio EEG-u iz 2012. pa se stoga ona u ovome postupku ne ispituju.

- (156) U Odluci o pokretanju postupka Komisija je ujedno izrazila sumnje o tome može li se BesAR proglasiti spojivim s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. Ugovora.

7.3.1. Pravna osnova i područje primjene za ocjenjivanje spojivosti BesAR-a

- (157) Tim se ocjenjivanjem spojivosti obuhvaćaju samo nove potpore dodijeljene na temelju EEG-a iz 2012. Snižena plaćanja EEG doplatka koja su se odvijala 2012. svoju su pravnu osnovu imala u upravnom aktu koji je krajem 2011. donijela BAFA. Ona su stoga obuhvaćena člankom 1. točkom (b) podtočkom ii. Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 ⁽⁷⁷⁾.
- (158) Tom se odlukom ne obuhvaćaju snižena plaćanja EEG doplatka za željezničke prijevoznike. Komisija zadržava pravo na ocjenjivanje članka 42. EEG-a iz 2012. u zasebnom postupku.
- (159) Komisija je ocijenila spojivost BesAR-a s unutarnjim tržištem na temelju odjeljaka 3.7.2. i 3.7.3. Smjernica iz 2014.
- (160) Komisija je Smjernice iz 2014. primijenila od 1. srpnja 2014. U te su smjernice uključena bitna pravila za ocjenjivanje sniženja financiranja potpore energije iz obnovljivih izvora, uključujući sniženja koja su dodijeljena prije 1. srpnja 2014. (točka 248.). Razmatrana državna potpora mora se stoga ocijeniti na temelju tih Smjernica iz 2014.
- (161) U skladu sa sudskom praksom, u tom posebnom području državnih potpora Komisija je vezana tim smjernicama i napomenama koje izdaje, u onoj mjeri u kojoj one ne odstupaju od pravila iz Ugovora i u kojoj ih prihvaćaju države članice. ⁽⁷⁸⁾ Njemačka je Smjernice iz 2014. prihvatila 31. srpnja 2014. Nijedna od strana nije ustvrdila da te smjernice odstupaju od pravila iz Ugovora.
- (162) Zainteresirane strane su, međutim, osporile zakonitost točke 248. One smatraju da se primjenom Smjernica iz 2014. na potporu koja je dodijeljena prije 1. srpnja 2014. krši nekoliko općih načela prava Unije, točnije – načelo pravne sigurnosti i načelo zabrane retroaktivnosti štetnih mjera ⁽⁷⁹⁾, kao i načelo prema kojemu se državna potpora mora ocijeniti na temelju pravila koja su bila primjenjiva kada je predmetni program potpora bio uveden.
- (163) No zainteresirane strane pogriješile su kada su smatrale da se drugim stavkom točke 248. podrazumijeva retroaktivna primjena. U skladu sa sudskom praksom, pravom Unije razlikuje se trenutačna primjena nekog novog pravila na buduće učinke neke tekuće situacije ⁽⁸⁰⁾ od retroaktivne primjene nekog novog pravila na situaciju koja je postala konačna prije njegova stupanja na snagu (takva se situacija naziva i postojećom situacijom.) ⁽⁸¹⁾. Osim toga, ustaljena je sudska praksa sudova Unije da operateri ne mogu steći legitimna očekivanja sve dok institucije ne donesu akt kojim se zaključuje administrativni postupak koji je postao konačan ⁽⁸²⁾.
- (164) Kao što je Sud presudio, nezakonita državna potpora čini tekuću situaciju. Pravilima kojima se regulira primjena prava u vremenu nalaže se da trenutačna primjena novih pravila spojivosti na nezakonitu potporu ne čini retroaktivnu primjenu tih novih pravila ⁽⁸³⁾.

⁽⁷⁷⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 83, 27.3.1999., str. 1.).

⁽⁷⁸⁾ Presuda u predmetu Njemačka i ostali protiv Kronofrance, C-75/05 i C-80/05, ECLI:EU:C:2008:482, stavak 61., s daljnjim upućivanjima.

⁽⁷⁹⁾ Zainteresirane strane pozvale su se na sljedeću sudsku praksu: predmet C-260/91, Diversint, ECLI:EU:C:1993:136, stavak 9.; predmet C-63/83, Regina protiv Kirk, ECLI:EU:C:1984:255, stavci 21. et seq.; predmet C-1/73, Westzucker, ECLI:EU:C:1973:78, stavak 5.; predmet C-295/02, Gerken, ECLI:EU:C:2004:400, stavci 47. et seq.; predmet C-420/06, Jäger, ECLI:EU:C:2008:152, stavci 59. et seq.; predmet C-189/02 P, Dansk Rørindustri i dr. protiv Komisije, ECLI:EU:C:2005:408, stavak 217.

⁽⁸⁰⁾ Predmet C-334/07 P, Komisija protiv Freistaat Sachsen, ECLI:EU:C:2008:709, stavak 43.; predmet T-176/01, Ferrière Nord protiv Komisije, ECLI:EU:T:2004:336, stavak 139.

⁽⁸¹⁾ Predmet 68/69, Bundesknappschaft protiv Brock, ECLI:EU:C:1970:24, stavak 6.; predmet 1/73 Westzucker GmbH protiv Einfuhr- und Vorratsstelle für Zucker, ECLI:EU:C:1973:78, stavak 5.; predmet 143/73, SOPAD protiv FORMA i dr., ECLI:EU:C:1973:145, stavak 8.; predmet 96/77, Bauche, ECLI:EU:C:1978:26, stavak 48.; predmet 125/77, Koninklijke Scholten-Honig NV i dr. protiv Floofproduktschaap voor Akkerbouwprodukten, ECLI:EU:C:1978:187, stavak 37.; predmet 40/79, P protiv Komisije, ECLI:EU:C:1981:32, stavak 12.; predmet 270/84, Licata protiv ESC, ECLI:EU:C:1986:304, stavak 31.; predmet C-60/98 Butterfly Music protiv CEDEM, ECLI:EU:C:1999:333, stavak 24.; C-334/07 P, Komisija protiv Freistaat Sachsen, ECLI:EU:C:2008:709, stavak 53.; predmet T-404/05 Grčka protiv Komisije, ECLI:EU:T:2008:510, stavak 77.

⁽⁸²⁾ Predmet C-169/95, Španjolska protiv Komisije, ECLI:EU:C:1997:10, stavci 51. do 54.; spojeni predmeti T-116/01 i T-118/01, P&O European Ferries (Vizcaya) SA protiv Komisije, ECLI:EU:T:2003:217, stavak 205.

⁽⁸³⁾ Spojeni predmeti C-465/09 P do C-470/09 P, Diputación Foral de Vizcaya i ostali protiv Komisije, ECLI:EU:C:2011:372, stavci 125. i 128.

- (165) Zbog tih razloga Komisija mora ocijeniti BesAR na temelju Smjernica iz 2014. Ona ne može odlučiti u svojoj ocjeni od tih smjernica odstupiti. Budući da je Odluka o pokretanju postupka bila objavljena u Službenom listu prije 1. srpnja 2014., Komisija je pozvala Njemačku i zainteresirane strane da dostave svoja opažanja o primjeni Smjernica iz 2014. na predmetni slučaj.

7.3.1.1. Opažanja Njemačke i trećih strana

- (166) Nekoliko je zainteresiranih strana tvrdilo kako se Smjernice iz 2014. ne smiju primjenjivati na ograničene EEG doplatke, nego da bi Komisija morala provesti zasebno ocjenjivanje spojivosti na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) ili članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.
- (167) Kao prvo, te su strane navele da bi se sniženja EEG doplatka mogla ocijeniti spojivima s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) Ugovora, zato što se njima potiče provođenje važnog projekta od zajedničkog europskog interesa (poticanje energije iz obnovljivih izvora, kako je propisano Direktivom 2009/28/EZ) ili, ako to nije primjenjivo, zato što se njima namjerava riješiti ozbiljan poremećaj u gospodarstvu Njemačke (prijetnja deindustrijalizacije kao posljedice troškova energije iz obnovljivih izvora).
- (168) Te su zainteresirane strane ujedno tvrdile da bi se dotična sniženja mogla proglasiti spojivima na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora, na temelju toga što je njihov cilj poticanje razvoja energije iz obnovljivih izvora sprječavajući u isto vrijeme oslobađanje ugljika i štiteći industrijske temelje u Uniji. U tom pogledu dotične su zainteresirane strane tvrdile da BesAR predstavlja odgovarajući instrument za usklađivanje različitih aspekata tog višestrukog cilja. One su ujedno navele da je taj instrument razmjern jer korisnici BesAR-a i dalje doprinose tom financiranju. One isto tako tvrde da je ta mjera razmjerna na temelju toga što su porezi na električnu energiju i EEG doplatka u biti slični (oba se zaračunavaju na potrošnju električne energije) te toga što najniža stopa za oporezivanje električne energije potrošene kod poduzetnika – koju je odredila Unija i koja je iznesena u tablici C Priloga I. Direktivi Vijeća 2003/96/EZ ⁽⁸⁴⁾ – iznosi 0,05 ct/kWh, odnosno isto koliko i najniži EEG doplatka. Konačno, zainteresirane strane tvrde da se EEG-om iz 2012. ne narušava tržišno natjecanje ni trgovina, jer se njime ne poništava u potpunosti narušavanje koje je prije svega uzrokovao viši EEG doplatka koji snose njemački poduzetnici u usporedbi s odgovarajućim porezima ili pristojbama s kojima se suočavaju poduzetnici u ostalim državama članicama.
- (169) Njemačka je u svojem odgovoru na Komisijinu Odluku o pokretanju postupka dala slične tvrdnje o primjeni članka 107. stavka 3. točke (b) i članka 107. stavka 3. točke (c).
- (170) Kao drugo, te zainteresirane strane tvrde da Komisija ne može razmatrati spojivost tih sniženja odvojeno i na zasebnom pravnom temelju od onoga s kojega je razmatrala potpore za električnu energiju iz EEG-a. Umjesto toga, Komisija je ta sniženja, koja su dio predmetnog financiranja, morala ocijeniti (i potvrditi) zajedno s potporom za energiju iz obnovljivih izvora u Odluci o pokretanju postupka. To se pojašnjava upućivanjem na sudsku praksu Suda u skladu s kojom Komisija mora uzeti u obzir metodu financiranja tih potpora u predmetu u kojemu ta metoda čini sastavni dio te mjere ⁽⁸⁵⁾.
- (171) Kao treće, čak i kada bi se Smjernice iz 2014. morale primjenjivati, zainteresirane strane tvrde da se – u pogledu točaka 248. i 250. Smjernica iz 2014. – te smjernice mogu primjenjivati retroaktivno jedino na nezakonite potpore, a ne i na postojeće potpore. Međutim, čak kada bi i ograničeni EEG doplatci činili državnu potporu (što je osporeno), oni bi se morali smatrati postojećom potporom zbog implicitne potvrde koju im je Komisija dala u predmetu NN 27/2000 ⁽⁸⁶⁾.
- (172) Kao četvrto, te zainteresirane strane tvrde da se Smjernice iz 2014., a posebno pravila povezana s planovima prilagodbe iz odjeljka 3.7.3., moraju tumačiti na način kojim će se zaštititi legitimna očekivanja korisnika: drugim riječima, da bi se isključio povrat, ta bi postupna prilagodba morala u 2013. i 2014. biti dovoljno malena. Takva su legitimna očekivanja, prema tim stranama, proizišla iz Odluke Komisije u predmetu NN 27/2000.

⁽⁸⁴⁾ Direktiva Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije (SL L 283, 31.10.2003., str. 51.).

⁽⁸⁵⁾ Predmet C-261/01, Van Calster, ECLI:EU:C:2003:571, stavak 49.; predmet C-333/07, Société Régie Networks, ECLI:EU:C:2008:764, stavak 89.

⁽⁸⁶⁾ Vidjeti prethodnu bilješku 75.

7.3.1.2. Ocjenjivanje

- (173) Tim se tvrdnjama ne može promijeniti ocjena iz te odluke o primjenjivosti Smjernica iz 2014. izložena u uvodnim izjavama 157. do 165.
- (174) Kao prvo, kada je riječ o primjeni članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora, u točki 10. Smjernica iz 2014. navodi se da, u tim posebnim smjernicama „Komisija predviđa uvjete u skladu s kojima se potpora za energiju i okoliš može smatrati spojivom s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) Ugovora”. Prema Europskom sudu „Komisija može donijeti politiku o tome na koji će način provoditi svoju slobodu odlučivanja o obliku mjera poput smjernica, u mjeri u kojoj su u tim mjerama uključena pravila kojima se ukazuje na pristup koji dotična institucija mora zauzeti i u kojoj one ne odstupaju od pravila iz Ugovora” ⁽⁸⁷⁾. Budući da se Smjernicama iz 2014. utvrđuju ex ante, na općenit i transparentan način, uvjeti spojivosti za iznimke predviđene člankom 107. stavkom 3. točkom (c) Ugovora, Komisija je obvezna te smjernice primijeniti.
- (175) Ta se pravila ne mogu po analogiji primijeniti na poreze na električnu energiju jer se u Smjernicama iz 2014. nalazi jedan cjelovit niz pravila za ocjenjivanje sniženja doplatka za energiju iz obnovljivih izvora.
- (176) Kada je riječ o odstupanjima iz članka 107. stavka 3. točke (b) Ugovora, u Smjernicama iz 2014. ne nalaze se nikakvi kriteriji o tome na koji način Komisija provodi svoju slobodu odlučivanja prilikom primjene članka 107. stavka 3. točke (b). Istina je da je Komisija donijela komunikaciju o „Kriterijima za analizu jesu li državne potpore za promicanje provedbe važnih projekata od zajedničkog europskog interesa spojive s unutarnjim tržištem” ⁽⁸⁸⁾, koja se primjenjuje od 1. srpnja 2014. Međutim, u skladu s točkom 52. te komunikacije „u slučaju neprijavljene potpore Komisija primjenjuje ovu komunikaciju ako je predmetna potpora bila dodijeljena nakon njezina stupanja na snagu, a u svim ostalim slučajevima primjenjuje pravila koja su bila na snazi u vrijeme kada je predmetna potpora dodijeljena”. To znači da se kriteriji predviđeni u toj komunikaciji ne mogu primjenjivati na sniženja doplatka koja se razmatraju u toj odluci. Umjesto toga Komisija mora primijeniti pravila utvrđena smjernicama iz 2008. ⁽⁸⁹⁾.
- (177) U Odluci o pokretanju postupka Komisija je izrazila sumnje o tome može li se u skladu s točkama 147. do 150. dotičnih smjernica iz 2008. ustanoviti da je BesAR spojiv s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora. Te su sumnje izražene posebno zbog toga što se pokazuje da predmetna sniženja nisu povezana s projektom, a *a fortiori* ne s projektom koji je „poseban i točno određen u smislu uvjeta provedbe”. Osim toga, ostaje na neki način upitno bi li se moglo smatrati da je takav projekt „od zajedničkog europskog interesa”, odnosno da bi se ta pružena prednost proširila na Uniju kao cjelinu. Konačno, bilo je upitno da li predmetna potpora, točnije sniženja EEG doplatka, „predstavlja poticaj za provedbu tog projekta” (uvodne izjave 211. i 212. Odluke o pokretanju postupka).
- (178) Te sumnje nisu bile otklonjene. Njemačka tvrdi da se i postizanje ciljeva za obnovljive izvore energije i zaštita konkurentnosti industrije moraju smatrati jednim projektom od zajedničkog europskog interesa, ako ne i većim brojem njih. Njemačka se poziva na Komisijinu strategiju „Europa 2020”, u kojoj se kao glavna zadaća navodi „promicanje zelenijeg i konkurentnijeg gospodarstva koje učinkovitije raspolaže resursima” ⁽⁹⁰⁾. Međutim, koliko god oni mogu biti važni ciljevi politike, razvoj obnovljivih izvora energije i promicanje konkurentnosti ne mogu se shvaćati kao posebni projekti u doslovnom smislu. Bilo bi čak i teže takve projekte definirati u smislu njihove provedbe uključujući njihove sudionike, njihove ciljeve i učinke, kako se to zahtjeva točkom 147. podtočkom (a) smjernica iz 2008. Kada bi se projekti od zajedničkog europskog interesa morali tumačiti na način da sadržavaju samo ciljeve politike kao takve, ograničenjima iz članka 107. stavka 3. točke (b) prekoračio bi se njihov izrijek, a zahtjev usmjerenosti na poseban i dobro definiran projekt postao bi beznačajan. To bi bilo protivno „potrebi za preciznim tumačenjem odstupanja od općeg načela prema kojemu je državna potpora nespojiva sa zajedničkim tržištem” ⁽⁹¹⁾.
- (179) Još je važnije, kao što je Opći sud razjasnio u predmetu Hotel Cipriani, da se „za mjeru potpore može iskoristiti [člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora] predviđeno odstupanje samo ako ona uglavnom ne donosi korist gospodarskim subjektima jedne države članice nego Zajednici kao cjelini”. Taj kriterij nije ispunjen kada je cilj

⁽⁸⁷⁾ Predmet C-310/99, Italija protiv Komisije, ECLI:EU:C:2002:143, stavak 52.

⁽⁸⁸⁾ SL C 188, 20.6.2014., str. 4.

⁽⁸⁹⁾ Smjernice Zajednice o državnim potporama za zaštitu okoliša iz 2008. (SL C 82, 1.4.2008., str. 1.).

⁽⁹⁰⁾ COM(2010) 2020 završna verzija, str. 10.

⁽⁹¹⁾ Predmet C-301/96, Njemačka protiv Komisije, ECLI:EU:C:2003:509, stavak 106.

predmetnog nacionalnog programa potpora samo povećavanje konkurentnosti dotičnih poduzetnika ⁽⁹²⁾. Doista, BesAR-om se namjerava samo olakšati troškovno opterećenje poduzetnika velikih potrošača u Njemačkoj i time povećati njihovu konkurentnost.

- (180) Konačno, u pogledu potrebe za preciznim tumačenjem odstupanja od općeg principa prema kojemu državna potpora nije spojiva s unutarnjim tržištem, spomenute u uvodnoj izjavi 178., sama činjenica povećanja troškova električne energije za velik broj industrijskih korisnika ne može se smatrati ozbiljnim poremećajem gospodarstva dotične države članice.
- (181) Stoga Komisija ne može prihvatiti BesAR u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora.
- (182) Kao drugo, kada je riječ o tvrdnji sažetoj u uvodnoj izjavi 170., potpora dodijeljena poduzetnicima velikim potrošačima kroz snižene EEG doplatke jasno je različita i odvojiva od potpore za energiju iz obnovljivih izvora. Korisnici potonjega različita su skupina u usporedbi sa skupinom korisnika prije spomenutoga. Osim toga, ta sniženja ne služe odmah svrsi financiranja predmetne potpore za energiju iz obnovljivih izvora, nego suprotno – zapravo su usmjerena protiv te svrhe jer je njihov trenutačni učinak smanjivanje prihoda dostupnog za financiranje energije iz obnovljivih izvora. To je očigledno iz činjenice da se EEG doplatak, kako bi se predmetno financiranje zaštitilo, morao povisiti svim ostalim nepovlaštenim korisnicima.
- (183) Kao treće, kada je riječ o tvrdnji sažetoj u uvodnoj izjavi 171., mora se smatrati da BesAR čini nezakonitu potporu obuhvaćenu područjem primjene točke 248. Smjernica iz 2014. Naime, kao što je već objašnjeno u uvodnim izjavama 141. *et seq.*, EEG-om iz 2012. bitno je izmijenjen predmetni program potpora odobren Odlukom Komisije donesenom u predmetu NN 27/2000.
- (184) Četvrti argument koji se tiče legitimnih očekivanja dotičnih korisnika razmatra se nadalje u uvodnoj izjavi 257., jer se odnosi samo na povrat.

7.3.1.3. Alternativno ocjenjivanje u skladu sa smjernicama iz 2008.

- (185) Opći sud u nekoliko je situacija i suprotno sudskoj praksi Europskog suda zauzeo stajalište da se nezakonita potpora mora ocijeniti na temelju pravila koja su bila na snazi u vrijeme njezine dodjele. Stoga je Komisija provela alternativno ocjenjivanje u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) Ugovora na temelju smjernica iz 2008.
- (186) Rezultat je taj da je Komisija dotičnu operativnu potporu, dodijeljenu na temelju BesAR-a, trebala proglasiti u cijelosti nespojivom iz razloga utvrđenih u uvodnim izjavama 187. *et seq.*
- (187) U Odluci o pokretanju postupka navodi se da u vrijeme njezina donošenja nisu postojali nikakvi posebni propisi o državnoj potpori kojima bi se priznavalo da se sniženja ili izuzeća od naknada koje služe financiranju potpora za energiju iz obnovljivih izvora mogu smatrati potrebnima za postizanje ciljeva od zajedničkog interesa pa da se stoga ona mogu odobriti na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.
- (188) Nadalje, Komisija je zabranila slične operativne potpore koje je 2011. prijavila Austrija. ⁽⁹³⁾ Ta je zabrana u skladu sa sudskom praksom Suda prema kojoj operativne potpore kao takve utječu na trgovinske uvjete u razmjeru koji je suprotan zajedničkom interesu, pa se stoga ne mogu proglasiti spojivima s unutarnjim tržištem. ⁽⁹⁴⁾ U toj odluci Komisija ujedno objašnjava zbog čega se ne može izvesti analogija s pravilima za poreze na električnu energiju.
- (189) Iz tih razloga Komisija ujedno nije mogla odobriti predmetnu potporu u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) Ugovora na temelju bitnih pravila koja su bila na snazi u vrijeme kada je predmetna potpora bila dodijeljena.

⁽⁹²⁾ Spojeni predmeti T-254/00, T-270/00 i T-277/00, Hotel Cipriani i dr., ECLI:EU:T:2008:537, stavak 337.

⁽⁹³⁾ SA.26036 (C24/09) – Austrija, Državna potpora za poduzeća velike potrošače u skladu s austrijskim zakonom o zelenoj električnoj energiji (SL L 235, 10.9.2011., str. 42.).

⁽⁹⁴⁾ Presuda u predmetu Njemačka protiv Komisije („Jadekost”), C-288/96, ECLI:EU:C:2000:537, stavak 77., s daljnjim upućivanjima.

7.3.2. Troškovi koji proizlaze iz predmetne potpore za energiju iz obnovljivih izvora

- (190) U skladu s točkom 184. Smjernica iz 2014., sniženja se mogu dodjeljivati samo s obzirom na troškove koji proizlaze iz potpore za energiju iz obnovljivih izvora.
- (191) Međutim, kao što je to Komisija ustanovila u svojoj odluci u predmetu SA.38632 (2014/N) koji se odnosi na EEG iz 2014. („Odluka o EEG-u iz 2014.”), EEG doplatka ujedno služi za financiranje potpore proizvodnje električne energije iz janskog plina. Jamski plin nije obnovljivi izvor energije u smislu točke 19. podtočke 5. Smjernica iz 2014. Sniženja doplataka usmjerenih na financiranje potpora za druge izvore energije nisu obuhvaćena odjeljkom 3.7.2. Smjernica iz 2014. ⁽⁹⁵⁾
- (192) U tom je pogledu Njemačka u kontekstu postupka prijave u predmetu SA.38632 (2014/N) navela da se nikakva sniženja sredstava za potporu električne energije iz janskog plina ne bi dodjeljivala jer, u skladu s EEG-om iz 2014., poduzetnici veliki potrošači za potrošnju prvog GWh na svakom dotičnom potrošačkom mjestu moraju platiti čitav doplatka. Doista, prihod od punog doplatka na prvi GWh veći je od iznosa subvencije plaćene s obzirom na električnu energiju proizvedenu iz janskog plina ⁽⁹⁶⁾.
- (193) Godine 2012. iznos potpore za jamski plin (41,4 milijuna EUR) predstavljao je 0,25 % ukupnog iznosa potpora u skladu s EEG-om iz 2012. za tu godinu. Prognoze pokazuju da se količina janskog plina vjerojatno u budućnosti neće mijenjati ili da će se čak malo smanjiti ⁽⁹⁷⁾.
- (194) Na temelju toga Komisija je utvrdila da bi se kod korisnika BesAR-a u skladu s EEG-om iz 2014. plaćanjem EEG doplatka na prvi potrošeni GWh već daleko prekoračio iznos potpore za jamski plin ⁽⁹⁸⁾. Osim toga, Komisija je zaključila da se kada se postotak potpore iz EEG-a plaćene s obzirom na jamski plin (0,25 %) pomnoži s EEG doplatkom (6,24 ct/kWh u 2014.) dobije rezultat 0,016 ct/kWh. Taj je iznos niži od najnižeg doplatka koji korisnici BesAR-a moraju platiti čak i nakon prvog potrošenog GWh (0,05 ct/kWh) ⁽⁹⁹⁾.
- (195) EEG-om iz 2012. donose se dva alternativna ograničenja. U skladu s prvom alternativom (članak 41. stavak 3. br. 1.), koja predstavlja postupno smanjenje ograničenja, korisnici moraju i dalje za prvi potrošeni GWh plaćati puni doplatka, a najniži doplatka koji se mora platiti za potrošnju preko 100 GWh iznosi 0,05 ct/kWh. U skladu s drugom alternativom (članak 41. stavak 3. br. 2.), koja se odnosi na poduzetnike s najvećom potrošnjom energije, predmetni je doplatka ograničen na 0,05 ct/kWh za svu potrošnju dotičnog korisnika. U oba slučaja korisnici i dalje plaćaju više od onog dijela toga doplatka koji bi se raspodijelio za potporu janskog plina (0,016 ct/kWh u 2014., a – na temelju EEG doplatka od 5,277 ct/kWh – u 2013. 0,013 ct/kWh).
- (196) Stoga se plaćanjem najnižeg doplatka od 0,05 ct/kWh u 2013. i 2014., dodatno na obvezu plaćanja doplatka za prvi GWh za neke korisnike, osiguralo da se poduzetnicima velikim potrošačima ne dodijele nikakva sniženja financiranja električne energije iz janskog plina ⁽¹⁰⁰⁾.

7.3.3. Prihvatljivost

- (197) Točkom 185. Smjernica iz 2014. predviđa se da bi potpore trebale biti ograničene na sektore čiji je položaj u tržišnom natjecanju izložen riziku zbog troškova proizišlih iz financiranja potpore za energiju iz obnovljivih izvora kao funkcija njihova električnog intenziteta i izloženosti međunarodnoj trgovini. U skladu s time potpore se mogu dodijeliti samo ako taj poduzetnik pripada nekom od sektora iz Priloga 3. Smjernicama iz 2014.
- (198) Osim toga, u skladu s točkom 186. Smjernica iz 2014., država članica može uključiti nekog poduzetnika u svoj nacionalni program za dodjeljivanje sniženja troškova koji proizlaze iz potpora za obnovljivu energiju ako taj poduzetnik ima električni intenzitet od najmanje 20 % i pripada sektoru s intenzitetom trgovine od najmanje 4 % na razini Unije, čak i ako ne pripada sektoru s popisa iz Priloga 3. Smjernicama iz 2014.

⁽⁹⁵⁾ Odluka o EEG-u iz 2014., uvodna izjava 293.

⁽⁹⁶⁾ Odluka o EEG-u iz 2014., uvodne izjave 294. i 295.

⁽⁹⁷⁾ Odluka o EEG-u iz 2014., uvodna izjava 295.

⁽⁹⁸⁾ Uz 2707 prihvatljivih potrošačkih mjesta u 2014. i EEG doplatka od 6,24 ct/kWh, prihod od tog doplatka ostvaren iz plaćanja za prvi GWh potrošnje iznosi 168 916 800 EUR. Vidjeti odluku o EEG-u iz 2014., uvodna izjava 296.

⁽⁹⁹⁾ Odluka o EEG-u iz 2014., uvodna izjava 296.

⁽¹⁰⁰⁾ Vidjeti odluku o EEG-u iz 2014., uvodna izjava 297.

- (199) Konačno, točkom 187. Smjernica iz 2014. predviđa se da država članica može uvesti dodatne kriterije prihvatljivosti pod uvjetom da se unutar prihvatljivih sektora izbor korisnika vrši na temelju objektivnih, nediskriminirajućih i transparentnih kriterija te da se predmetna potpora dodjeljuje u načelu na isti način za sve konkurente u istome sektoru ako se oni nalaze u sličnom činjeničnom položaju.
- (200) U razmjeru u kojemu je potpora u obliku sniženja ili izuzeća od opterećenja povezanog s financiranjem potpore za električnu energiju iz obnovljivih izvora bila dodijeljena prije datuma primjene tih smjernica na poduzetnike koji nisu prihvatljivi u skladu s kriterijima iz uvodnih izjava 197. i 198. ove Odluke, takva se potpora može proglasiti spojivom pod uvjetom da je ona u skladu s planom prilagodbe (točka 197. Smjernica iz 2014.).
- (201) Njemačka je navela da je samo jedan broj korisnika BesAR-a u 2013. i 2014. bio prihvatljiv za državnu potporu u obliku sniženja financiranja potpore za električnu energiju iz obnovljivih izvora u skladu s odjeljkom 3.7.2. Smjernica iz 2014. Njemačka je stoga dostavila plan prilagodbe (vidjeti Prilog II.) koji se razmatra u odjeljku 7.3.5. za one korisnike koji nisu bili prihvatljivi. Njemačka je ujedno objasnila da svi korisnici koji bi se mogli uključiti u nacionalni program na temelju točke 186. Smjernica iz 2014. pripadaju sektorima navedenima u Prilogu 5. Smjernicama iz 2014.
- (202) Za izračun bruto dodane vrijednosti („BDV”), koji je potreban radi primjene točaka 185. do 192. Smjernica iz 2014. i koji je definiran u Prilogu 4. tim smjernicama, u članku 41. EEG-a iz 2012. služi se BDV-om prema tržišnim cijenama tijekom posljednje poslovne godine prije primjene predmetnog sniženja doplatka. Točkama 1. i 2. Priloga 4. Smjernicama iz 2014. zahtijeva se upotreba BDV-a prema troškovima proizvodnih faktora kao i aritmetička sredina tijekom posljednje tri godine za koje su podaci dostupni. Njemačka je objasnila da takvi podaci nisu dostupni jer je u primjenama tih sniženja za godine 2013. i 2014. uključen samo BDV prema tržišnim cijenama posljednje poslovne godine za koju su podaci bili dostupni (tj. za 2011. i 2012.). Slično tome, Njemačka je objasnila da u svrhu izračunavanja troškova električne energije nisu za sve poduzetnike, barem ne za kategoriju većih potrošača, bile dostupne prosječne cijene električne energije na malo. Umjesto toga, taj bi se izračun troškova električne energije temeljio na stvarnim troškovima električne energije nastalima u 2011. i 2012., jer su te brojke bile jedine koje su dotični poduzetnici dostavili u svojim zahtjevima za sniženje u 2013. i 2014. U skladu s točkom 4. Priloga 4. Smjernicama iz 2014., definicija troškova za električnu energiju nekog poduzetnika posebno se temelji na pretpostavljenoj cijeni električne energije toga poduzetnika. Na temelju njemačkih objašnjenja Komisija je u svojoj odluci u predmetu SA.38632 (2014./N) zaključila da su prijelazna pravila iz EEG-a iz 2014. – kojima se dopušta upotreba podataka o BDV-u prema troškovima proizvodnih faktora, koji se temelje na posljednjoj ili na posljednje dvije poslovne godine, kao i upotreba stvarnih troškova električne energije u posljednjoj poslovnoj godini – bila u skladu sa Smjernicama iz 2014., a posebno s točkom 195. (uvodne izjave 311. do 314. te Odluke). To je zbog toga što bi se ti podaci, tj. BDV prema troškovima proizvodnih faktora na temelju posljednje godine i stvarni troškovi električne energije za tu posljednju godinu, trebali primjenjivati samo u prijelaznom smislu sve dok se ne prikupe podaci koji se zahtijevaju u Prilogu 4. Smjernicama iz 2014. Takvo se obrazloženje primjenjuje *a fortiori* na ocjenjivanje sniženja EEG doplatka koja su se dodjeljivala 2013. i 2014., a na temelju tog obrazloženja može se ujedno prihvatiti i da se podaci o BDV-u prema tržišnoj cijeni upotrebljavaju u svrhe ocjenjivanja spojivosti državne potpore dodijeljene u skladu s BesAR-om u 2013. i 2014. u obliku sniženja financiranja potpore za električnu energiju iz obnovljivi izvora u skladu s odjeljkom 3.7.2. Smjernica iz 2014.
- (203) Komisija donosi zaključak da je EEG iz 2012. samo djelomično u skladu s pravilima prihvatljivosti propisanim u točkama 185. i 186. Smjernica iz 2014. Korisnici koji te kriterije ne ispunjuju morali bi stoga ući u sustav povrata čiji se detalji razmatraju u odjeljku 7.3.5. koji se odnosi na njemački plan prilagodbe.

7.3.4. Razmjernost

- (204) Točkom 188. Smjernica iz 2014. predviđa se da se potpora smatra razmjernom ako korisnici te potpore plaćaju najmanje 15 % predmetnih dodatnih troškova bez sniženja.
- (205) No države članice mogu iznos troškova koji proizlaze iz financiranja potpore za energiju iz obnovljivih izvora koje treba platiti na razini poduzetnika dodatno ograničiti na 4 % bruto dodane vrijednosti dotičnog poduzetnika. Za poduzetnika s električnim intenzitetom od najmanje 20 %, države članice mogu ukupni iznos koji treba platiti ograničiti na 0,5 % bruto dodane vrijednosti dotičnog poduzetnika. Konačno, kada države članice odluče donijeti ta ograničenja od 4 % odnosno 0,5 % bruto dodane vrijednosti, ta se ograničenja moraju primjenjivati na sve prihvatljive poduzetnike (točke 189. i 190. Smjernica iz 2014.).

- (206) Njemačka je napomenula da taj ograničeni EEG doplatak koji su korisnici platili u 2013. i 2014. nije u nekim slučajevima bio razmjernan na temelju kriterija iz Smjernica iz 2014. ⁽¹⁰¹⁾. Njemačka je stoga dostavila plan prilagodbe (vidjeti Prilog II.) koji se razmatra u odjeljku 7.3.5.
- (207) Komisija donosi zaključak da su ograničeni EEG doplatci samo djelomično u skladu s kriterijima razmjernosti iz točaka 188. i 189. Smjernica iz 2014. Korisnici koji te kriterije ne ispunjuju morali bi stoga ući u sustav povrata čiji se detalji razmatraju u odjeljku 7.3.5. koji se odnosi na njemački plan prilagodbe.

7.3.5. Plan prilagodbe

- (208) U skladu s točkama 193. *et seq.* Smjernica iz 2014., države članice moraju primijeniti kriterije prihvatljivosti i razmjernosti utvrđene u odjeljku 3.7.2. Smjernica iz 2014. i prethodno opisane u odjeljcima 7.3.3. i 7.3.4. ove Odluke najkasnije do 1. siječnja 2019. Potpore dodijeljene za određeno razdoblje prije tog datuma smatrat će se spojivima ako ispunjuju iste te kriterije. Osim toga, Komisija smatra da se sve potpore dodijeljene radi smanjenja opterećenja povezanog s financiranjem potpora električne energije iz obnovljivih izvora u pogledu godina prije 2019. mogu ocijeniti spojivima s unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj su u skladu s planom prilagodbe.
- (209) U tom planu prilagodbe mora biti uključena postupna prilagodba razina potpora koja proizlazi iz primjene kriterija prihvatljivosti i razmjernosti utvrđenih u odjeljku 3.7.2. Smjernica iz 2014. i opisanih u odjeljcima 7.3.3. i 7.3.4.
- (210) Ako su potpore dodijeljene za razdoblje prije početka primjene tih Smjernica, planom se predviđa i postupna primjena kriterija za to razdoblje.
- (211) Ako je, kao što je navedeno u uvodnoj izjavi 200., potpora bila dodijeljena prije datuma primjene Smjernica iz 2014. na poduzetnike koji nisu prihvatljivi u skladu s kriterijima opisanim u odjeljku 7.3.3. ove Odluke, takva se potpora može proglasiti spojivom pod uvjetom da se planom prilagodbe predviđa minimalan vlastiti doprinos od 20 % dodatnih troškova predmetnog doplatka bez sniženja, što se mora uvesti postupno i najkasnije do 1. siječnja 2019. (točka 197. Smjernica iz 2014.).
- (212) Njemačka je dostavila plan prilagodbe (Prilog II.), opisan u uvodnim izjavama 27. *et seq.*, kojim se predviđa postupno povećanje EEG doplatka za sve korisnike uključene u povrat. Početna je točka EEG doplatka koji je u stvarnosti plaćen u 2013. Njegov je iznos dobiven množenjem sniženog EEG doplatka toga korisnika u 2013. s korisnikovom stvarnom potrošnjom električne energije u istoj toj godini („osnovni doplatak”). U skladu s tim planom prilagodbe, doplatci za 2013. i 2014. ponovno se prilagođavaju tako da ne prekorače 125 % odnosno 150 % tog osnovnog doplatka. Od 2015. prilagodba povišavanjem može biti veća, jer se tada ograničenje stavlja na 200 % od osnovnog doplatka. U sljedećim godinama sve do 2018. doplatak za godinu x slično se ograničava na 200 % doplatka za godinu $x - 2$.
- (213) Kada je riječ o godinama koje se razmatraju u ovoj odluci, tj. 2013. i 2014., tim se planom prilagodbe predviđa postupno povećanje EEG doplatka za sve korisnike koji nisu ispunili kriterije prihvatljivosti i razmjernosti iz Smjernica iz 2014. Predviđeno je da se povećanje nastavlja 2014., tako da se može pretpostaviti da će se razine određene Smjernicama iz 2014. doseći do 1. siječnja 2019., i kod poduzetnika koji su načelno prihvatljivi, ali nisu platili dovoljno visoki doplatak i kod poduzetnika koji nisu prihvatljivi pa stoga moraju ispuniti zahtjev minimalnog vlastitog doprinosa od 20 % dodatnih troškova doplatka utvrđen točkom 197. Smjernica iz 2014. Osim toga, Komisija napominje kako se planom prilagodbe u obzir uzimaju svi bitni gospodarski čimbenici povezani s politikom o obnovljivoj energiji te da ga je Njemačka prijavila unutar roka propisanog u točki 200. Smjernica iz 2014.
- (214) Što se tiče godina 2013. i 2014., taj je plan prilagodbe stoga u skladu sa zahtjevima iz odjeljka 3.7.3. Smjernica iz 2014. U skladu s točkom 194. Smjernica iz 2014., predmetna sniženja, kako su modificirana tim planom prilagodbe, mogu se stoga smatrati spojivima s unutarnjim tržištem.

⁽¹⁰¹⁾ Za primjenu podataka o BDV-u i podataka o električnom intenzitetu vidjeti uvodnu izjavu 202. ove odluke.

7.3.6. Zaključak o spojivosti

- (215) Sniženi EEG doplatci za poduzetnike velike potrošače u 2013. i 2014. spojiva su s unutarnjim tržištem samo u onoj mjeri u kojoj ispunjavaju sljedeće uvjete:
- (a) predmetno sniženje doplatka dodijeljeno je samo s obzirom na troškove koji proizlaze iz potpore za energiju iz obnovljivih izvora;
 - (b) predmetni korisnici ispunjavaju kriterije prihvatljivosti utvrđene točkama 185., 186. i 187. Smjernica iz 2014., kako se razmatra u odjeljku 7.3.3. ove Odluke; i
 - (c) predmetno sniženje EEG doplatka razmjerno je u skladu s kriterijima utvrđenim u točkama 188. i 189. Smjernica iz 2014., kako se razmatra u odjeljku 7.3.4. ove Odluke.
- (216) Za korisnike koji ne ispunjavaju jedan ili više uvjeta opisanih u uvodnoj izjavi 215. Komisija iznimno smatra da se državna potpora dodijeljena na temelju BesAR-a u 2013. i 2014. može proglasiti spojivom s unutarnjim tržištem, u mjeri u kojoj je osigurano da ti korisnici plaćaju najmanje 125 % osnovnog doplatka definiranog u uvodnoj izjavi (212) za godinu 2013. i 150 % osnovnog doplatka za 2014. Kako bi se ti iznosi osigurali, povrat se mora provesti kako slijedi:
- (a) za sniženje dodijeljeno s obzirom na 2013., povrat mora odgovarati razlici između doplatka koji je trebao biti plaćen da su ispunjeni svi uvjeti iz uvodne izjave 215. i EEG doplatka koji je u 2013. u stvarnosti plaćen. Međutim, ukupan EEG doplatka predmetnog poduzetnika uključenog u povrat – uključujući i iznos povrata – ne smije prijeći 125 % EEG doplatka koji je u stvarnosti plaćen u 2013.;
 - (b) za sniženje dodijeljeno s obzirom na 2014., povrat mora odgovarati razlici između doplatka koji je trebao biti plaćen da su ispunjeni svi kriteriji iz uvodne izjave 215. i EEG doplatka koji je u 2014. u stvarnosti plaćen. Međutim, ukupan EEG doplatka predmetnog poduzetnika uključenog u povrat – uključujući i iznos povrata – ne smije prijeći 150 % EEG doplatka koji je u stvarnosti plaćen u 2013.

7.4. Usklađenost s ostalim odredbama Ugovora

- (217) U skladu s točkom 29. Smjernica iz 2014., zato što je cilj predmetnog EEG doplatka financiranje potpora za električnu energiju iz EEG-a, Komisija je razmatrala njegovu usklađenost s člancima 30. i 110. Ugovora.
- (218) U skladu sa sudskom praksom, naknada koja se pod istim kriterijima nameće na domaće i uvozne proizvode može ipak biti Ugovorom zabranjena ako je namjena prihoda od takve naknade potpora djelatnosti koje posebno koriste oporezovanim domaćim proizvodima.
- (219) Ako se prednostima koje ti proizvodi uživaju u potpunosti poništavaju opterećenja koja ona snose, učinci te naknade vidljivi su samo s obzirom na uvozne proizvode pa ta naknada čini naknadu koja ima jednak učinak, suprotno članku 30. Ugovora. Ako se, s druge strane, tim prednostima samo djelomično poništava opterećenje koje snose domaći proizvodi, predmetna naknada čini diskriminirajuće oporezivanje u smislu članka 110. Ugovora, a dio kojim se poništava opterećenje koje snosi taj domaći proizvod suprotan je toj odredbi ⁽¹⁰²⁾.
- (220) Komisija je smatrala, u svojoj dugoj praksi odlučivanja ⁽¹⁰³⁾ i u skladu sa sudskom praksom Suda ⁽¹⁰⁴⁾, da financiranje nacionalnih programa potpora za energiju iz obnovljivih izvora putem parafiskalnih pristojba za potrošnju električne energije može biti diskriminirajuće za uvezenu energiju iz obnovljivih izvora. Naime, ako se domaća proizvodnja električne energije podupire potporom koja se financira putem pristojbe kojoj podliježe sva

⁽¹⁰²⁾ Spojeni predmeti C-128/03 i C-129/03, AEM, ECLI:EU:C:2005:224, stavci 44. do 47.; predmet C-206/06, Essent Netwerk Noord, ECLI:EU:C:2008:413, stavak 42.

⁽¹⁰³⁾ Odluka o državnoj potpori N 34/90; odluka o državnoj potpori N 416/99; odluka o državnoj potpori N 490/00; odluka o državnoj potpori N 550/00; odluke o državnoj potpori N 317/A/06 i NN 162/A/03; odluke o državnoj potpori N 707 i 708/02; odluka o državnoj potpori N 789/02; odluka o državnoj potpori N 6/A/2001; odluka Komisije 2007/580/EZ; odluka Komisije 2009/476/EZ; državna potpora N 437/2009.

⁽¹⁰⁴⁾ Spojeni predmeti C-128/03 i C-129/03, AEM, ECLI:EU:C:2005:224, stavci 44. do 47.; predmet C-206/06, Essent Netwerk Noord, ECLI:EU:C:2008:413, stavci 58. i 59.

potrošena električna energija (uključujući i potrošnju uvozne električne energije), onda se tom metodom – kojom se stavlja opterećenje na uvezenu električnu energiju koja od tog financiranja nema koristi – riskira stvaranje diskriminirajućeg učinka za uvezenu električnu energiju iz obnovljivih izvora, čime se krši članak 30. i/ili 110. Ugovora ⁽¹⁰⁵⁾.

- (221) Osim toga, u svojoj Odluci o pokretanju postupka Komisija je primijetila da EEG iz 2012. može *prima facie* imati diskriminirajući učinak time što se člankom 39. EEG-a iz 2012. predviđa sniženje stope EEG doplatka u slučaju takozvanog izravnog stavljanja na tržište. Ta se snižena stopa primjenjuje samo kada je dobavljač kupio 50 % svojeg portfelja električne energije od nacionalnih proizvođača električne energije iz EEG-a i stoga se pokazuje da ona predstavlja diskriminirajuću pristojbu u smislu članka 110. Ugovora.
- (222) Komisija je također smatrala da bi u slučajevima kada se doplatak naplaćuje na uvoze za koje se ne bi iskoristila potpora u skladu s EEG-om iz 2012. i da su oni bili proizvedeni u Njemačkoj (na primjer, električna energija proizvedena u postrojenjima koja su poslovala više od 20 godina) taj doplatok bio u skladu s člancima 30. i 110. temeljem toga što, u tom posebnom slučaju, ne postoji razlika u tretiranju nacionalne proizvodnje i uvoza.
- (223) Njemačka osporava da se EEG-om iz 2012. može dovesti do diskriminacije u smislu članaka 30. i 110. Ugovora iz sljedećih razloga. Kao prvo, ona tvrdi da između tih uvoznih proizvoda za koje je uveden EEG doplatok i domaćih proizvoda koji se njime financiraju nema nikakve sličnosti. Razlog je taj što se EEG doplatkom financiraju *postrojenja* za energiju iz obnovljivih izvora, a on se naplaćuje na potrošnju *električne energije* iz obnovljivih izvora.
- (224) Čak i kada bi se smatralo da se tim doplatkom financira električna energija iz obnovljivih izvora, i dalje bi postojala razlika između električne energije za koju se taj doplatok plaća i električne energije koja se tim doplatkom potiče. Razlog je taj što se njemački cilj za obnovljive izvore energije – utvrđen člankom 3. stavkom 3. i dijelom A Priloga I. Direktivi 2009/28/EZ – može ispuniti jedino električnom energijom iz obnovljivih izvora koja je ili iz domaće proizvodnje ili je uvezena na temelju mehanizma suradnje s onom državom članicom u kojoj je ta električna energija bila proizvedena (članak 5. stavak 3. te Direktive). Stoga, izostane li mehanizam suradnje, uvozna električna energija iz obnovljivih izvora ne sudjeluje u ostvarivanju tog cilja. Sa stajališta potrošača takva se električna energija stoga ne može smatrati sličnom domaćoj električnoj energiji iz obnovljivih izvora.
- (225) Što se tiče *povlastice za zelenu električnu energiju* (članak 39. EEG-a iz 2012.), Njemačka tvrdi da se ona ne može smatrati diskriminirajućom zato što se njome zapravo provodi Direktiva 2009/28/EZ. Direktivom 2009/28/EZ propisuje se nacionalni cilj za udio energije iz obnovljivih izvora i njome se omogućuje državama članicama da uspostave programe potpora i mjere suradnje (članak 3. stavak 3.). U skladu s člankom 5. stavkom 3. predmetne Direktive, električna energija iz obnovljivih izvora domaće proizvodnje sudjeluje u ostvarivanju toga cilja. Električna energija iz obnovljivih izvora proizvedena u ostalim državama članicama načelno sudjeluje u ostvarivanju toga cilja kada je popraćena sporazumom o suradnji između dotičnih država članica. Sklapanje takvih sporazuma nije obvezno, nego je ostavljeno na slobodu odlučivanja dotičnih država članica. Prema Njemačkoj, iz tih odredaba predmetne direktive proizlazi da Njemačka ima pravo podupirati jedino domaću proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora. Iz tih odredaba isto tako proizlazi da Njemačka nije obvezna ni otvoriti proizvođačima električne energije iz obnovljivih izvora iz drugih država članica pristup svojemu programu potpora ni dopustiti tim proizvođačima da iskoriste *povlasticu za zelenu električnu energiju*.
- (226) Osim toga, Njemačka tvrdi da bi, kada bi se *povlastica za zelenu električnu energiju* učinila dostupnom proizvođačima smještenima u ostalim državama članicama, postojao rizik od nastanka prekomjerne naknade za takve proizvođače koji bi počeli birati među raznim nacionalnim sustavima potpora. Također bi to bila prijetnja za financiranje mehanizma iz EEG-a iz 2012., jer bi sve više stranih proizvođača željelo iskoristiti *povlasticu za zelenu električnu energiju*, a iznos električne energije na koji bi se EEG doplatok doista primjenjivao stalno bi se smanjivao čime bi se urušio temelj tog financiranja. Time bi se u praksi djelovalo suprotno ciljevima iz Direktive 2009/28/EZ, kojom se odobrava uspostavljanje nacionalnih sustava potpore u svrhu povećanja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora.
- (227) Prema Njemačkoj, to je tumačenje potvrđeno nedavnom presudom u predmetu Ålands Vindkraft ⁽¹⁰⁶⁾. U tom je predmetu – koji se odnosi na jedan nacionalni sustav kojim se predviđa dodjeljivanje proizvođačima zelene električne energije certifikata kojima je moguće trgovati, samo za zelenu električnu energiju proizvedenu na području te države članice – Europski sud zauzeo stajalište da takav sustav čini mjeru koja ima jednake učinke kao i ograničenja količina uvoza i koja je u načelu neusklađena s obvezama koje proizlaze iz članka 34. Ugovora. Međutim, taj se sustav može opravdati važnim razlozima koji se odnose na očuvanje okoliša. ⁽¹⁰⁷⁾.

⁽¹⁰⁵⁾ Predmet 47/69 Francuska protiv Komisije, ECLI:EU:C:1970:60, stavak 20.; Odluka o EEG-u iz 2014., uvodne izjave 329. *et seq.*

⁽¹⁰⁶⁾ Predmet C-573/12, Ålands Vindkraft, ECLI:EU:C:2014:2037.

⁽¹⁰⁷⁾ Predmet C-573/12, Ålands Vindkraft, ECLI:EU:C:2014:2037, stavci 75. i 119.

- (228) Konačno, prema Njemačkoj, predmetni EEG doplatak ne čini pristojbu u smislu članka 30. ni članka 110. Ugovora. Umjesto toga, on je samo zahtjev za povrat koji OPS-i imaju prema dobavljačima električne energije, s obzirom na to da se smatra kako OPS-i vrše usluge za te dobavljače. Njemačka se poziva na sudsku praksu Europskog suda, prema kojoj se „za neku pristojbu koja se uvede za robu zbog činjenice da ona prelazi granicu može izbjeći klasifikacija kao pristojbe koja ima jednak učinak, što je zabranjeno Ugovorom, ako se ona odnosi na opći sustav unutarnjih pristojba koje se primjenjuju sustavno i u skladu s kriterijima na domaće proizvode kao i na uvozne i izvozne proizvode, ako ona predstavlja plaćanje – za neke posebne usluge koje se doista i pojedinačno izvrše dotičnom gospodarskom subjektu – određenog iznosa u razmjeru s tom uslugom ili, pod određenim okolnostima, ako se ona ubire na račun inspekcija koje se provode radi ispunjavanja obveza uvedenih pravom Unije” ⁽¹⁰⁸⁾.
- (229) Njemačka smatra da su drugi i treći od alternativnih kriterija navedenih u toj presudi Suda ispunjeni. Kao prvo, Njemačka tvrdi da predmetni EEG doplatak čini odgovarajuće plaćanje posebne izvršene usluge, točnije činjenicu da ti OPS-i prepuštaju spomenutu obnovljivu kvalitetu prenesene električne energije iz obnovljivih izvora koju su stekli dotični dobavljači električne energije kao što je objašnjeno u uvodnoj izjavi 144. ⁽¹⁰⁹⁾. S njemačke točke gledišta plaćanjem EEG doplatka OPS-ima dotični dobavljači električne energije primaju nešto zauzvrat, a to je činjenica da jedan dio predmetne električne energije dolazi iz obnovljivih izvora energije. Njemačka stoga tvrdi kako, suprotno situaciji iz predmeta *Essent* ⁽¹¹⁰⁾, gdje nije postojala nikakva usluga zauzvrat tog plaćanja, predmetni EEG doplatak odgovara izvršenoj usluzi. Kao drugo, predmetni je EEG doplatak navodno uveden kako bi se ispunile obveze uvedene pravom Unije, točnije Direktivom 2009/28/EZ.
- (230) Komisija se ne može složiti s obrazloženjima koje je dostavila Njemačka.
- (231) Kao prvo, iako jest istina da se EEG doplatkom financira uspostavljanje postrojenja za energiju iz obnovljivih izvora, njime se podupire proizvodnja električne energije koja se dobiva u tim postrojenjima. Dokaz je tome činjenica da se EEG doplatak ubire prema kilovat satu potrošene električne energije. Kao drugo, sličnost između domaće proizvedene električne energije iz EEG-a i uvozne električne energije iz EEG-a ne može se promijeniti pukom činjenicom da uvezena električna energija iz EEG-a ne sudjeluje u ostvarivanju cilja utvrđenog Direktivom 2009/28/EZ. U skladu sa sudskom praksom Suda, sličnost se mora ocijeniti „ne na temelju kriterija strogo istovjetnog karaktera tih proizvoda nego kriterija njihove slične i usporedive upotrebe” ⁽¹¹¹⁾. Pitanje sličnosti mora se odvojiti od različitosti u tretmanu. Naime, razlika u tretmanu postoji samo u odnosu na uvoznu električnu energiju koja bi bila prihvatljiva u skladu s EEG-om iz 2012. da je bila proizvedena u Njemačkoj. U tom pogledu, pitanje sudjeluje li uvezena električna energija iz EEG-a u ostvarivanju cilja utvrđenog Direktivom 2009/28/EZ nije bitno.
- (232) Osim toga, Komisija se ne slaže s Njemačkom tvrdnjom da predmetni EEG doplatak ne čini pristojbu u smislu članka 30. ni članka 110. Ugovora. Kao prvo, kao što je Sud zauzeo stajalište u predmetu *Essent*, za primjenu članaka 30. i 110. Ugovora nije bitno što predmetnu pristojbu ne ubire izravno država, nego OPS-i ⁽¹¹²⁾. Kao drugo, pokazuje se da ne postoji nikakva usluga ni imovina za koje bi EEG doplatak koji plaćaju dotični dobavljači električne energije činio odgovarajuće plaćanje. Spomenuta obnovljiva kvaliteta kao takva nije od nikakve koristi za dotične dobavljače električne energije, s obzirom na to da se ona prenosi odvojeno od stvarne električne energije iz EEG-a. Dotična plaćanja dobavljača isto tako nisu razmjerna izvršenoj usluzi jer se njihova plaćanja razlikuju u skladu s time koliko oni imaju klijenata bez povlastica, pri čemu se pretpostavlja izvršena usluga, točnije ta da predmetna električna energija ima obnovljivu kvalitetu, ne može dijeliti i ista je za sve. Kao treće, predmetni EEG doplatak nije uveden na račun *inspekcija*, a isto tako nije izravno uveden na račun *obveza* koje proizlaze iz prava Unije. Direktivom 2009/28/EZ Njemačka se obvezuje na uvođenje mjera za osiguravanje stabilnog povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora (članak 3. stavak 2. predmetne Direktive). Provedba toga ostavljena je na slobodu odlučivanja Njemačkoj, s obzirom i na dotične posebne mjere (članak 3. stavak 3. predmetne Direktive) i na način na koji se one financiraju.
- (233) Kao što je Komisija zauzela stajalište u svojoj Odluci o pokretanju postupka, člancima 30. i 110. samo se zabranjuje financiranje programa potpora za nacionalnu proizvodnju putem diskriminirajuće pristojbe koja se uvodi na uvozne proizvode. Njima se dotične države članice ne obvezuju na širenje predmetne koristi toga

⁽¹⁰⁸⁾ Predmet C-130/93, *Lamare*, ECLI:EU:C:1994:281, stavak 14.

⁽¹⁰⁹⁾ Njemačka ipak prihvata da predmetni EEG doplatak ne čini naknadu, kao takvu, za pružanje električne energije iz obnovljivih izvora koja se prodaje na promptnom tržištu.

⁽¹¹⁰⁾ Predmet C-206/06, *Essent Netwerk Noord*, ECLI:EU:C:2008:413.

⁽¹¹¹⁾ Predmet 171/78, *Komisija protiv Danske*, ECLI:EU:C:1980:54, stavak 5.

⁽¹¹²⁾ Predmet C-206/06, *Essent Netwerk Noord*, ECLI:EU:C:2008:413, stavak 46.

programa potpora na uvozne proizvode. Tom se Odlukom, kao i prethodnim odlukama o nacionalnim programima potpora za energiju iz obnovljivih izvora ⁽¹¹³⁾ ne postavlja pitanje ograničenja te potpore u skladu s EEG-om iz 2012. na nacionalnu proizvodnju. Međutim, prilikom osmišljavanja svojih programa potpora, države članice ne smiju uvesti diskriminirajuće pristojbe u smislu članaka 30. i 110. Ugovora.

- (234) Presudom u predmetu Ålands Vindkraft ne mijenja se ocjena s obzirom na članke 30. i 110. Ugovora. Kao prvo, jedino pitanje u tom predmetu bilo je mora li nacionalni sustav potpora proizvođača energije iz obnovljivih izvora biti dostupan proizvođačima smještenima u ostalim državama članicama (Sud je zauzeo stajalište da nije tako). Tom se presudom nije dodatno obuhvaćalo pitanje može li se takav nacionalni sustav potpore financirati putem diskriminirajuće pristojbe koja se uvodi ujedno i gospodarskim subjektima smještenima u ostalim državama članicama. Kao drugo, na zahtjev švedskoga suda, Sud je pružio tumačenje članka 34. o količinskim ograničenjima slobodnog kretanja roba. Zahtjevom za prethodnu odluku nisu uzeti u obzir članci 30. i 110. o diskriminirajućim pristojbama i porezima, zbog čega se s obzirom na njih Sud nije uopće izjašnjavao. Kao treće, Sud je utvrdio kako je odbijanje Švedske da omogući dotičnom podnositelju zahtjeva pristup svojemu sustavu certifikata, koji čini mjeru s jednakim učinkom kao i količinska ograničenja, bilo opravdano na temelju politike zaštite okoliša i razmjerno u ostvarivanju cilja te politike zaštite okoliša ⁽¹¹⁴⁾. Međutim, diskriminirajuće mjere kojima se krše članci 30. i 110. nisu opravdane, pa ni na temelju zaštite okoliša. Naime, Komisija ne vidjeti nikakvu mogućnost u kojoj bi zaštita okoliša (ili, u tome slučaju, bilo kakav drugi važan razlog od općeg interesa) mogla biti unaprijedena uvođenjem novčanih obveza zbog kojih bi gospodarski subjekti iz ostalih država članica plaćali više od njihovih domaćih konkurenata.
- (235) Međutim, uz to što je zadržala svoje stajalište da se predmetnim EEG doplatkom ne krše članci 30. i 110. Ugovora, Njemačka je dostavila preuzetu obvezu za investiranje u interkonektore i slične europske energetske projekte (vidjeti opis u uvodnoj izjavi 19.). Ta bi ulaganja bila u protuvrijednosti procijenjenog iznosa navodnih diskriminacija.
- (236) Uobičajena mjera koja se poduzima zbog povrede članaka 30. i 110. Ugovora nadoknada je uvedenih pristojba. Međutim, Komisija je predmetno reinvestiranje dotičnog dijela tih prihoda od parafiskalne pristojbe ubrane od uvoza, u projekte i infrastrukturu koji posebno koriste uvozima prepoznala kao prikladnu korektivnu mjeru za moguće ranije diskriminacije u skladu s člancima 30. i 110. Ugovora ⁽¹¹⁵⁾.
- (237) Kako bi se odredio dio prošlih prihoda od EEG doplatka koji se mora namijeniti takvih ulaganjima, prvi je korak procijeniti uvoze prihvatljive električne energije iz EEG-a u Njemačku. Njemačka je navela da je u razdoblju primjene EEG-a iz 2012. – između siječnja 2012. i srpnja 2014. – udjel jamstva o podrijetlu koji se odnosi na električnu energiju iz obnovljivih izvora koja je mogla biti podupirana u skladu s EEG-om iz 2012. iznosio približno 1 349 GWh: 519 GWh u 2012., 283 GWh u 2013. i 547 GWh u 2014. Mnogo veći udio jamstva o podrijetlu, koji tim iznosom nije uključen, odgovara velikim i starim hidroenergetskim postrojenjima koja u skladu s EEG-om iz 2012. ne bi bila prihvatljiva. Međutim, zato što se jamstvima o podrijetlu može trgovati odvojeno, ona sama nisu dovoljna za određivanje razmjera u kojemu je električna energija iz EEG-a doista uvažana. Njemačka je navela da su stvarni uvozi bili manji, ali nije bila u mogućnosti dostaviti podatke o razmjeru u kojemu se opisanim izračunom uvezene zelene električne energije pokrivaju materijalni uvozni ugovori.
- (238) Drugi je korak procijeniti razmjer u kojemu je uvozna zelena električna energija bila negativno diskriminirana. Ta diskriminacija počiva na činjenici da, iako i domaća proizvodnja električne energije iz EEG-a i uvozi takve energije doprinose EEG doplatku, samo domaća proizvodnja električne energije iz EEG-a ima od njega i koristi (što je ograničeno uvjetima prihvatljivosti).
- (239) Kao takva, ta se diskriminacija može mjeriti razinom EEG doplatka s kojim se suočava uvozna električna energija iz EEG-a. Međutim, mora se napomenuti da se čitav predmetni doplatok kao takav ne pokriva nikakvom nadoknadom, nego je ona ograničena na hipotetski oblik primljene potpore (zajamčene cijene, tržišne premije ili povlastica za zelenu električnu energiju). Naime, s obzirom na to da domaći proizvođači električne energije iz EEG-a isto tako plaćaju taj doplatok, ali primaju i potporu iz EEG-a, razlika u tretiranju nastala bi samo ako se za uvoze taj doplatok mora platiti bez da se primi ikakva potpora. U biti, diskriminacija odgovara razini potpore uskraćene uvoznoj električnoj energiji iz EEG-a.

⁽¹¹³⁾ Vidjeti na primjer državnu potporu SA.33384 (2011/N) – Austrija, Ökostromgesetz 2012, C (2012) 565 završna verzija.

⁽¹¹⁴⁾ Vidjeti bilješku 107.

⁽¹¹⁵⁾ Državna potpora SA.15876 (N 490/00) – Italija, Izgubljene investicije sektora električne energije (SL C 250, 8.10.2005., str. 10.).

- (240) Kada je riječ o zajamčenim cijenama i tržišnim premijama, Komisija napominje da bi – zato što one variraju od jedne do druge tehnologije EEG-a, a radi primjene tih oblika potpora na uvoze – bilo nužno odrediti različite vrste električne energije iz EEG-a koje se doista uvoze, zajedno s njihovim količinama. Međutim, kao što je Njemačka objasnila da podaci o stvarnim uvozima električne energije iz EEG-a nisu dostupni, nije moguće odrediti mjeru diskriminacije primjenjivanjem na odgovarajuće količine uvoza posebnih zajamčenih cijena ili tržišnih premija.
- (241) Suprotno tome, prednost koja proizlazi iz *povlastice za zelenu električnu energiju* može se lako odrediti. Njemačka je navela da je korist koja proizlazi iz *povlastice za zelenu električnu energiju* bila u praksi niža od 4 ct/kWh. To je zbog toga što dobavljači električne energije koji se prijavljuju za tu povlasticu primaju sniženje od 2 ct/kWh na čitav svoj portfelj jedino ako uspiju u ostvarivanju 50 postotnog udjela električne energije iz obnovljivih izvora. Kako bi se izbjegao ili na najmanju moguću mjeru sveo rizik od slučajnog malenog neispunjavanja 50 postotnog cilja (u kojem se slučaju za čitav portfelj mora platiti puni EEG doplatka), dobavljači električne energije kupuju električnu energiju iz EEG-a uz sigurnosni postotak, odnosno u udjelu većem od potrebnih 50 %, katkad i do 60 %. U tom slučaju, kako bi se izračunala prednost u pogledu troškova koja bi se možda mogla proslijediti na proizvođače električne energije iz obnovljivih izvora, sniženje EEG doplatka odobreno za čitav portfelj, drugim riječima 2 ct/kWh, mora se podijeliti s višim udjelom električne energije iz obnovljivih izvora. Na primjer, kod udjela od 60 % iznos stvarne prednosti u pogledu troškova koja se može proslijediti ne bi bio 4 ct/kWh, nego samo 3,3 ct/kWh. U prosjeku je najveća korist koja dolazi od *povlastice za zelenu električnu energiju* bila 3,8 ct/kWh u 2012., 3,2 ct/kWh u 2013. i 3,9 ct/kWh u 2014.
- (242) Pokazuje se da je *povlastica za zelenu električnu energiju* bila malo viša od EEG doplatka u 2012., ali niža od doplata u 2013. i 2014. Također se pokazuje da je *povlastica za zelenu električnu energiju* bila niža od prednosti uključene u neke od zajamčenih cijena (nakon odbitka tržišne cijene), na primjer za solarnu energiju, ali viša od prednosti uključene u ostalim zajamčenim cijenama, na primjer za vjetroenergiju. No čak i ako se tom *povlasticom* u nekoj mjeri podcjenjuje stvarni opseg diskriminacije, mora se imati na umu da se količinama jamstva o podrijetlu precjenjuje opseg uvoza. Stoga je stajalište Komisije da je metoda koju Njemačka upotrebljava (opisana u uvodnoj izjavi 238. *et seq.*) odgovarajuća. Tu se prednost proizašla iz *povlastice za zelenu električnu energiju*, uzetu zajedno s iznosima uvoznih jamstva o podrijetlu, može smatrati razumnom zamjenskom vrijednošću za razmjer u kojemu je uvezena električna energija iz EEG-a bila negativno diskriminirana u skladu s EEG-om iz 2012.
- (243) Uzmu li se vrijednosti za uvoz prihvatljive električne energije iz EEG-a utvrđene u uvodnoj izjavi 237. i vrijednosti za *povlasticu za zelenu električnu energiju* utvrđene u uvodnoj izjavi 241., iznos koji se mora reinvestirati je 50 milijuna EUR ⁽¹¹⁶⁾. Stoga Komisija smatra da se njemačkom preuzetom obvezom ulaganja 50 milijuna EUR (vidjeti uvodnu izjavu 19.) u interkonektore i europske energetske projekte, kao mjerom ispravlja moguća ranija diskriminacija u skladu s člancima 30. i 110. Ugovora.

8. VJERODOSTOJNI JEZIK

- (244) Kao što je spomenuto u odjeljku 1. ove Odluke, Njemačka se odrekla svojega prava da se ova Odluka donese u Njemačkoj. Stoga je vjerodostojni jezik engleski.

9. ZAKLJUČAK I POVRAT

- (245) S obzirom da je ranije kršenje članaka 30. i 110. Ugovora EEG doplatkom ispravljeno, Komisija donosi zaključak da je potpora proizvođača električne energije iz EEG-a, za koju je u uvodnim izjavama 187. i 200. Odluke o pokretanju postupka utvrđeno da je usklađena, s obzirom na njezin mehanizam financiranja ujedno i spojiva s unutarnjim tržištem.
- (246) Komisija donosi zaključak da je Njemačka nezakonito provela potporu radi potpore proizvodnje električne energije iz EEG-a i za poduzetnike velike potrošače kršeći članak 108. stavak 3. Ugovora.
- (247) Ta se potpora mora povući u mjeri u kojoj nije spojiva s unutarnjim tržištem.
- (248) Povratom se smiju obuhvatiti samo sniženja EEG doplatka dodijeljena s obzirom na 2013. i 2014. (dalje u tekstu „predmetne godine”).

⁽¹¹⁶⁾ 19,7 (za 2012.) + 9,1 (za 2013.) + 21,3 (za 2014.) = 50,1 milijun EUR.

- (249) Povrativi iznosi moraju se ograničiti, za svaku predmetnu godinu, na razliku između spojivog iznosa za tu godinu, kako je utvrđen u skladu s uvodnim izjavama 251., 252. i 253., i iznosa EEG doplatka koji je korisnik u predmetnoj godini stvarno platio.
- (250) Iznos EEG doplatka koji je korisnik stvarno platio u predmetnoj godini načelno se dobiva primjenom sniženog doplatka za tu godinu na potrošnju električne energije tog korisnika u toj istoj godini. Međutim, kako bi se povrat ubrzao, a zbog toga što podaci o potrošnji za dotične godine za sve poduzetnike obuhvaćene povratom još uvijek nisu dostupni, Njemačka će, kao prvi korak, za izračun privremenog iznosa povrata koji će se provesti odmah uzeti podatke o potrošnji električne energije koji su dostavljeni u zahtjevima. Njemačka će, kao drugi korak, primijeniti podatke o stvarnoj potrošnji za dotične godine kako bi se utvrdili konačni iznosi povrata i poduzeti potrebne korake radi osiguravanja povrata ili otplate na temelju tih konačnih iznosa (taj se drugi korak povrata naziva „korektivni mehanizam“).
- (251) Prvi korak u određivanju spojivog iznosa leži u primjeni odjeljka 3.7.2. Smjernica iz 2014. Poduzetnik koji je iskoristio predmetna sniženja mora pripadati nekom od sektora navedenih u Prilogu 3. Smjernicama iz 2014., (točka 185. Smjernica iz 2014.) ili, ako to nije slučaj, taj poduzetnik mora imati električni intenzitet od najmanje 20 % i pripadati sektoru s intenzitetom trgovine od najmanje 4 % na razini Unije, čak i ako ne pripada nekom od sektora navedenih u Prilogu 3. Smjernicama iz 2014. (točka 186. Smjernica iz 2014.). Za primjenu točke 186. Smjernica iz 2014., kao što je objašnjeno u uvodnoj izjavi 202., mogu se iskoristiti podaci dostavljeni u zahtjevima podnesenima s obzirom na dotične godine.
- (252) Osim toga, ako je predmetni poduzetnik prihvatljiv na temelju uvodne izjave 251., taj poduzetnik mora platiti najmanje 15 % dodatnih troškova bez sniženja (točka 188. Smjernica iz 2014.). Međutim, taj iznos koji se mora platiti može se ograničiti na razini poduzetnika na 4 % bruto dodane vrijednosti dotičnog poduzetnika. Osim toga, za poduzetnike s električnim intenzitetom od najmanje 20 %, iznos koji treba platiti može se ograničiti na 0,5 % bruto dodane vrijednosti dotičnog poduzetnika (točka 189. Smjernica iz 2014.). Za primjenu točke 189. Smjernica iz 2014., kao što je objašnjeno u uvodnoj izjavi 202., mogu se iskoristiti podaci dostavljeni u zahtjevima podnesenima s obzirom na dotične godine. Ako predmetni poduzetnik nije prihvatljiv na temelju uvodne izjave 251., iznos koji se mora platiti je, u skladu s odjeljkom 3.7.2. Smjernica iz 2014., u načelu protuvrijednost EEG doplatka bez sniženja, uz uvjet da se poštuje pravilo iz točke 197. Smjernica iz 2014.
- (253) Ako je, za bilo koju od dotičnih godina, iznos koji se mora platiti, određen na temelju uvodne izjave 252., viši od iznosa koji je korisnik u stvarnosti te godine platio, primijenit će se odredbe plana prilagodbe kao što je utvrđeno u uvodnoj izjavi 212. To znači da za 2013. spojivi iznos ne smije prijeći 125 % predmetnog doplatka koji je u stvarnosti plaćen u 2013. (tj. te iste godine), a za 2014. spojivi iznos ne smije prijeći 150 % predmetnog doplatka koji je u stvarnosti plaćen u 2013. (tj. prethodne godine). Kao što je objašnjeno u uvodnoj izjavi 250., doplatka koji je u stvarnosti plaćen u 2013. i 2014. može se, u svrhu određivanja iznosa privremenog povrata, temeljiti na podacima o potrošnji električne energije navedenima u zahtjevu toga poduzetnika za sniženje u 2013. i 2014. U svrhu spomenutog korektivnog mehanizma podaci o stvarnoj potrošnji električne energije za 2013. i 2014. uračunat će se kada postanu dostupni.
- (254) Ako iznos koji se mora platiti, određen na temelju uvodnih izjava 251., 252. i 253. nije viši od iznosa koji je korisnik u stvarnosti platio za bilo koju od dotičnih godina, povrat se ne provodi.
- (255) Ako je ukupan iznos potpore koju primi neki korisnik niži od 200 000 EUR i ako se tom potporom ispunjavaju svi ostali kriteriji bilo Uredbe Komisije (EU) br. 1407/2013 ⁽¹⁷⁾ ili Uredbe Komisije (EZ) br. 1998/2006 ⁽¹⁸⁾, za takvu se potporu smatra da ne čini državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora pa stoga ne smije biti predmetom povrata.
- (256) Ako je ukupan iznos potpore koju primi neki korisnik viši od 200 000 EUR, od čega se povući treba iznos niži od 200 000 EUR, Uredba (EZ) br. 1998/2006 i (EU) br. 1407/2013 ne primjenjuju se jer se ta potpora odnosi na iste prihvatljive troškove pa je time kumulacija isključena (članak 5. stavak 2. Uredbe (EU) br. 1407/2013 i članak 2. stavak 5. Uredbe (EZ) br. 1998/2006). Stoga se takvi iznosi moraju povući.

⁽¹⁷⁾ Uredba Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore (SL L 352, 24.12.2013., str. 1.).

⁽¹⁸⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 1998/2006 od 15. prosinca 2006. o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora na *de minimis* potpore (SL L 379, 28.12.2006., str. 5.).

- (257) Komisija je nadalje razmatrala jesu li postojale neke prepreke za povrat u skladu s člankom 14. Uredbe (EZ) br. 659/1999. Kako je opisano u uvodnoj izjavi 172., neke su zainteresirane strane tvrdile da prilagodba u 2013. i 2014. mora biti koliko je god moguće malena, kako bi se zaštitila legitimna očekivanja dotičnih korisnika, te da se ne treba provesti nikakav povrat. Međutim, iz razloga navedenih u uvodnim izjavama 146. i dalje Odluka Komisije u predmetu NN 27/00 ne može biti uzrok legitimnih očekivanja dijela korisnika, s obzirom na to da je EEG iz 2012. različit od EEG-a iz 2000., da je donesen više od deset godina kasnije i da, posebno, u EEG-u iz 2000. nije postojao BesAR,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Predmetna državna potpora radi potpore proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i janskog plina, uključujući njezine mehanizme financiranja, dodjeljivana na temelju akta *Erneuerbare-Energien-Gesetz* 2012 (EEG iz 2012.), koju je Njemačka nezakonito provela uz kršenje članka 108. stavka 3. Ugovora, spojiva je s unutarnjim tržištem pod uvjetom provedbe preuzetih obveza Njemačke utvrđenih Prilogom I.

Članak 2.

Komisija prihvaća plan prilagodbe koji je dostavila Njemačka s obzirom na godine 2013. i 2014., kako je utvrđeno Prilogom II.

Članak 3.

1. Predmetna državna potpora koja se sastoji od sniženja doplatka za financiranje potpore za električnu energiju iz obnovljivih izvora (EEG doplatka), u godinama 2013. i 2014. za velike potrošače (*Besondere Ausgleichsregelung*, BesAR), koju je Njemačka nezakonito provela uz kršenje članka 108. stavka 3. Ugovora, spojiva je s unutarnjim tržištem ako pripada jednoj od četiri kategorija utvrđenih ovim stavkom.

Ako je predmetna državna potpora dodijeljena poduzetniku koji pripada jednom od sektora navedenih u Prilogu 3. Smjernicama o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014. – 2020. („Smjernice iz 2014.”), ona je spojiva s unutarnjim tržištem ako je taj poduzetnik platio najmanje 15 % dodatnih troškova s kojima se suočavaju dobavljači električne energije zbog obveza na kupnju energije iz obnovljivih izvora, a koji se zatim proslijeđuju na njihove kupce. Ako predmetni poduzetnik plati manje od 15 % tih dodatnih troškova, predmetna državna potpora svejedno je spojiva ako je taj poduzetnik platio iznos koji odgovara najmanje 4 % njegove bruto dodane vrijednosti ili, za poduzetnike koji imaju električni intenzitet od najmanje 20 %, najmanje 0,5 % bruto dodane vrijednosti.

Ako je predmetna državna potpora dodijeljena poduzetniku koji ne pripada nijednom od sektora navedenih u Prilogu 3. Smjernicama iz 2014., ali je u 2012. imalo električni intenzitet od najmanje 20 % i pripadalo je, u toj godini, sektoru s intenzitetom trgovine od najmanje 4 % na razini Unije, ona je spojiva s unutarnjim tržištem ako je taj poduzetnik platio najmanje 15 % dodatnih troškova s kojim se suočavaju dobavljači električne energije zbog obveze na kupnju energije iz obnovljivih izvora, a koji se zatim proslijeđuju potrošačima električne energije. Ako predmetni poduzetnik plati manje od 15 % tih dodatnih troškova, predmetna državna potpora svejedno je spojiva ako je taj poduzetnik platio iznos koji odgovara najmanje 4 % njegove bruto dodane vrijednosti ili, za poduzetnika koji ima električni intenzitet od najmanje 20 %, najmanje 0,5 % bruto dodane vrijednosti.

Ako je predmetna državna potpora dodijeljena poduzetniku koji je prihvatljiv za spojivu državnu potporu na temelju drugog ili trećeg podstavka, ali iznos EEG doplatka koje je taj poduzetnik platio nije dostigao razinu propisanu tim podstavcima, spojivi su sljedeći dijelovi te potpore:

- (a) za 2013. dio te potpore koji prelazi 125 % doplatka koji je taj poduzetnik platio u stvarnosti u 2013.;
- (b) za 2014. dio te potpore koji prelazi 150 % doplatka koji je taj poduzetnik platio u stvarnosti u 2013.

Ako je predmetna državna potpora dodijeljena poduzetniku koji nije prihvatljiv za spojivu državnu potporu na temelju drugog ili trećeg stavka i ako je taj poduzetnik platio manje od 20 % dodatnih troškova tog doplatka bez sniženja, spojivi su sljedeći dijelovi te potpore:

- (a) za 2013. dio te potpore koji prelazi 125 % doplatka koji je taj poduzetnik platio u stvarnosti u 2013.;
 - (b) za 2014. dio te potpore koji prelazi 150 % doplatka koji je taj poduzetnik platio u stvarnosti u 2013.
2. Svaka potpora koja nije obuhvaćena stavkom 1. nije spojiva s unutarnjim tržištem.

Članak 4.

Pojedinačna potpora dodijeljena na temelju programa potpora iz članka 1. i 3. ne čini potporu ako je u trenutku kada je dodijeljena ispunjavala uvjete utvrđene uredbom donesenom u skladu s člankom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 994/98 ⁽¹¹⁹⁾ koja je bila primjenjiva u trenutku dodjele te potpore.

Članak 5.

Pojedinačna potpora dodijeljena na temelju programa potpora iz članka 1. i 3. koja je, u trenutku kada je dodijeljena, ispunjavala uvjete utvrđene uredbom donesenom u skladu s člankom 1. Uredbe (EZ) br. 994/98 ili bilo kojim odobrenim programom potpora, spojiva je s unutarnjim tržištem do najveće vrijednosti intenziteta potpora koja se primjenjuje na tu vrstu potpore.

Članak 6.

1. Njemačka od korisnika izvršava povrat nespojive potpore spomenute u članku 3. stavku 2. u skladu s metodom opisanom u Prilogu III.
2. Na iznose koji se moraju vratiti obračunavaju se kamate u razdoblju od datuma kad su ti iznosi korisniku stavljeni na raspolaganje do stvarnog povrata tih iznosa.
3. Obračun se vrši na temelju složene kamate, u skladu s poglavljem V. Uredbe Komisije (EZ) br. 794/2004. ⁽¹²⁰⁾.
4. Njemačka ukida isplatu svih neisplaćenih iznosa potpore u okviru programa potpora iz članka 3. stavka 2. s učinkom od dana donošenja ove Odluke.

Članak 7.

1. Povrat nespojive potpore iz članka 3. stavka 2. ima trenutačni učinak.
2. Njemačka osigurava da se ova Odluka provede povratom dodijeljene nespojive potpore u roku od četiri mjeseca od dana njezine objave.
3. Ako Njemačka povuče samo iznose privremenog povrata utvrđene u stavku 4. Priloga III., Njemačka osigurava da se u roku od jedne godine od dana objave ove Odluke provedu korektivni mehanizmi opisani u stavku 4. Priloga III.

Članak 8.

1. U roku od dva mjeseca od objave ove Odluke Njemačka dostavlja sljedeće podatke:
 - (a) popis korisnika koji su primili potporu iz članka 3. stavaka 1. i 2. i ukupan iznos potpore koji je svaki od njih primio u okviru predmetnog programa;

⁽¹¹⁹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 994/98 od 7. svibnja 1998. o primjeni članaka 92. i 93. Ugovora o osnivanju Europske zajednice na određene kategorije horizontalnih državnih potpora (SL L 142, 14.5.1998., str. 1.).

⁽¹²⁰⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 93. Ugovora o EZ (SL L 140, 30.4.2004., str. 1.).

- (b) ukupan iznos privremenog povrata (glavnicu i kamatu na iznos povrata) koji treba povući od svakog korisnika;
- (c) detaljni opis mjera koje su već poduzete i koje se planiraju poduzeti radi provedbe ove Odluke, uključujući i preuzetu obvezu utvrđenu Prilogom I.;
- (d) dokumente kojima se dokazuje da je korisnicima naređen povrat predmetne potpore i da su ispoštovane preuzete obveze utvrđene Prilogom I.

2. Njemačka izvješćuje Komisiju o napretku nacionalnih mjera poduzetih radi provedbe ove Odluke do potpunog povrata potpora iz članka 3. stavka 2. i do pune provedbe preuzete obveze utvrđene Prilogom I. Na jednostavan zahtjev Komisije ona odmah dostavlja informacije o već poduzetim i planiranim mjerama u svrhu provedbe ove Odluke. Ona ujedno pruža detaljne podatke o iznosima potpora i kamata na iznos povrata koji su od korisnika već povučeni.

Članak 9.

Njemačka se obvezuje reinvestirati 50 milijuna EUR u interkonektore i europske energetske projekte. Njemačka izvješćuje Komisiju o provedbi te preuzete obveze.

Članak 10.

Ova je Odluka upućena Saveznoj Republici Njemačkoj.

Sastavljeno u Bruxellesu 25. studenoga 2014.

Za Komisiju
Margrethe VESTAGER
Član Komisije

PRILOG I.

PREUZETA OBVEZA KOJU JE NJEMAČKA DOSTAVILA 7. SRPNJA 2014.

„Pitanje članaka 30. i 110. za postojeća postrojenja i Grünstromprivileg (EEG iz 2012.)

Kada je riječ o EEG-u iz 2012., i za Grünstromprivileg i za pitanje članaka 30. i 110. može se osmisliti jedno globalno rješenje. To bi se rješenje sastojalo od reinvestiranja procijenjenog navodno diskriminirajućeg iznosa u interkonektore ili slične europske energetske projekte. To bi se reinvestiranje moglo provoditi usporedno s napredovanjem dotičnog projekta. Na temelju iznosa koje je dostavila Njemačka, to bi reinvestiranje za razdoblje od siječnja 2012. do srpnja 2014. trebalo iznositi 50 milijuna EUR. Ponavljamo, Njemačka nudi ovu obvezu štiteći svoj pravni položaj (bez diskriminacije).”

—

PRILOG II.

PREUZETA OBVEZA KOJU JE NJEMAČKA DOSTAVILA 4. SRPNJA 2014.

„Die Rückforderung bezogen auf ein Unternehmen ergibt sich aus der Differenz der entsprechenden EEG-Kosten nach Umwelt- und Energiebeihilfeleitlinien (EEAG) und der nach EEG 2012 bemessenen EEG-Kosten. Dabei begrenzt der Anpassungsplan die nach EEAG zu leistende Zahlung auf max. 125 % (für 2013) bzw. max. 150 % (für 2014.) der nach EEG 2012 für 2013 geleisteten EEG-Zahlung (vgl. folgende schematische Darstellung). Negative Rückforderungsbeträge werden nicht berücksichtigt.

Schematische Darstellung der Berechnung

$$\text{Rückforderung}_{2013} = Z(\text{Anpassungsplan})_{2013} - Z(\text{EEG}2012)_{2013}$$

$$\text{Mit: } Z(\text{Anpassungsplan})_{2013} = \text{Minimum von } Z(\text{EEAG}) \text{ und } 125 \% \times Z(\text{EEG}2012)_{2013}$$

Rückforderung₂₀₁₃: Rückforderung für das Jahr 2013

Z(Anpassungsplan)₂₀₁₃: Zahlung gemäß Anpassungsplan für 2013

Z(EEAG)₂₀₁₃: Zahlung gemäß EEAG für 2013

Z(EEG2012)₂₀₁₃: Für 2013 nach EEG2012 tatsächlich geleistete EEG-Zahlung

Aufgrund der Dringlichkeit einerseits und zur Begrenzung des ohnehin als sehr hoch einzuschätzenden administrativen Aufwandes andererseits ist es nötig, für die Berechnung der unternehmensbezogenen Rückforderungsbeträge ausschließlich auf dem BAFA schon vorliegende Zahlen zurückzugreifen. (*) Daher werden die spezifischen Unternehmensdaten (Bruttowertschöpfung zu Marktpreisen, Strombezugsmenge, Stromkosten) der Anträge für 2013 bzw. 2014 verwendet („Bescheiddaten“), die sich auf das entsprechende Nachweisjahr beziehen (maßgebendes Geschäftsjahr des Unternehmens in 2011 (Voraussetzungsjahr) für Begrenzung in 2013 (Begrenzungsjahr); maßgebendes Geschäftsjahr des Unternehmens in 2012 für Begrenzung in 2014). Demzufolge wird für die Berechnung u. a. jeweils die spezifische Bruttowertschöpfung zu Marktpreisen verwendet, da die Daten für die Bruttowertschöpfung zu Faktorkosten nicht vorliegen. Weiterhin erfordert diese Vorgehensweise, dass der gesamte Berechnungsvergleich auf der angemeldeten Strombezugsmenge im Voraussetzungsjahr beruht, die von der in dem betreffenden Begrenzungsjahr tatsächlich verbrauchten Strommenge abweicht.

Jahresbezug der verwendeten Werte:

	Bescheid für 2013	Bescheid für 2014
Bruttowertschöpfung (zu Marktpreisen)	2011	2012
Strommenge	2011	2012
Stromkosten	2011	2012"

(*) Izvorna bilješka: „Die unternehmensbezogenen Daten des Jahres 2013 liegen dem BAFA nicht vor. Unternehmensbezogene Daten des Jahres 2014 existieren naturgemäß noch nicht.“

Prijevod

„Povrat [povrativi iznos] s obzirom na nekog određenog poduzetnika rezultat je razlike dotičnih troškova iz EEG-a kako su određeni na temelju Smjernica o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014.–2020. (Smjernice iz 2014.), i troškova iz EEG-a kako su određeni na temelju EEG-a iz 2012. U tom pogledu, predmetnim se planom prilagodbe ograničava plaćanje koje se treba izvršiti na temelju Smjernica iz 2014. na najviše 125 % (za 2013. godinu) i na najviše 150 % (za 2014. godinu) plaćanja izvršenih u skladu s EEG-om iz 2012. s obzirom na 2013. godinu (vidjeti dijagram). Negativni iznosi povrata nisu uzeti u obzir.

Dijagram: metoda izračuna povrata

$$\text{povrat}_{2013.} = P(\text{plan prilagodbe})_{2013.} - P(\text{EEG iz 2012.})_{2013.}$$

$$P(\text{plan prilagodbe})_{2013.} = \text{minimum } P(\text{EEAG}) \text{ i } 125 \% \times P(\text{EEG iz 2012.})_{2013.}$$

povrat_{2013.}: povrat s obzirom na godinu 2013.

P(plan prilagodbe)_{2013.}: plaćanje koje treba izvršiti u skladu s planom prilagodbe za 2013.

P(EEAG)_{2013.}: plaćanje koje u skladu sa Smjernicama iz 2014. treba izvršiti za 2013.

P(EEG iz 2012.)_{2013.}: iznos plaćen u stvarnosti za 2013. na temelju EEG-a iz 2012.

S obzirom na hitnost, a i kako bi se ograničili naponi administracije, za koje se procjenjuje da su vrlo veliki, nužno je iznose povrata tih poduzetnika izračunati samo na temelju podataka koji su BAFA-i (*) već dostupni. Prema tome, iskoristit će se specifični podaci trgovačkih društava (o bruto dodanoj vrijednosti prema tržišnim cijenama, potrošnji električne energije i troškovima za električnu energiju) koji su dostavljeni u zahtjevima tih poduzetnika za 2013. i 2014., a odgovaraju godini za koju su se dokazi morali dostaviti (drugim riječima, poslovnoj godini 2011. za sniženja dodijeljena u 2013., a poslovnoj godini 2012. za sniženja dodijeljena 2014.). U skladu s time, taj se izračun temelji na bruto dodanoj vrijednosti prema tržišnim cijenama, jer podaci koji se odnose na bruto dodanu vrijednost prema troškovima proizvodnih faktora nisu dostupni. Osim toga, uspoređeni izračun mora se temeljiti na podacima o potrošnji električne energije koji su dostavljeni u zahtjevima i odgovaraju godini za koju su se dokazi morali dostaviti. Ti podaci o potrošnji električne energije razlikuju se od podataka o električnoj energiji koja je u stvarnosti potrošena u godini za koju je predmetno sniženje dodijeljeno.

Referentne godine korištenih vrijednosti:

	Odluka BAFA-e za 2013.	Odluka BAFA-e za 2014.
Bruto dodana vrijednost prema tržišnim cijenama	2011.	2012.
Potrošena električna energija	2011.	2012.
Troškovi električne energije	2011.	2012.”

(*) Izvorna bilješka: „Company-specific data for 2013 is not available to the BAFA. Company-specific data for 2014 does not exist yet.”

PRILOG III.

METODA POVRATA

1. Povratom se obuhvaćaju samo sniženja EEG doplatka dodijeljena s obzirom na 2013. i 2014. („predmetne godine”).

2. Povrativi iznosi odgovaraju, za svaku od predmetnih godina, razlici između spojivog iznosa za tu godinu – kako je utvrđen u skladu sa stavcima 5. do 8. – i iznosa EEG doplatka koji je korisnik u predmetnoj godini stvarno platio, kako je utvrđen u skladu sa stavcima 3. i 4.

Iznos EEG doplatka koji je korisnik u predmetnoj godini stvarno platio

3. Iznos EEG doplatka koji je korisnik stvarno platio u predmetnoj godini dobiva se primjenom sniženog doplatka za tu godinu na potrošnju električne energije tog korisnika u toj istoj godini.

4. Odstupajući od stavka 3., Njemačka može, kao prvi korak, za izračun iznosa privremenog povrata iskoristiti potrošnju električne energije koja je dostavljena u prijavi korisnika za predmetnu godinu. U tom slučaju iznos privremenog povrata povlači se bez odgode, a Njemačka, kao drugi korak, određuje iznos konačnog povrata na temelju podataka o stvarnoj potrošnji i poduzima potrebne korake kako bi osigurala povrat ili otplatu na temelju tog konačnog iznosa („korektivni mehanizam”).

Spojivi iznos

5. Ako predmetni korisnik pripada nekom od sektora navedenih u Prilogu 3. Smjernicama iz 2014., (točka 185. Smjernica iz 2014.) ili ako taj korisnik ima električni intenzitet od najmanje 20 % i pripada sektoru s intenzitetom trgovine od najmanje 4 % na razini Unije, čak i ako ne pripada nekom od sektora navedenih u Prilogu 3. Smjernicama iz 2014. (točka 186. Smjernica iz 2014.), taj je korisnik prihvatljiv za potporu u obliku sniženja financiranja potpora električne energije iz obnovljivih izvora. Za primjenu točke 186. Smjernica iz 2014. mogu se iskoristiti podaci dostavljeni u zahtjevu podnesenom s obzirom na predmetnu godinu.

6. Ako je predmetni korisnik prihvatljiv na temelju stavka 5., spojivi iznos jednak je 15 % EEG doplatka bez sniženja (točka 188. Smjernica iz 2014.). Međutim, taj spojivi iznos može se ograničiti na razini poduzetnika na 4 % bruto dodane vrijednosti dotičnog poduzetnika. Osim toga, za poduzetnika s električnim intenzitetom od najmanje 20 %, taj se spojivi iznos može ograničiti na 0,5 % bruto dodane vrijednosti dotičnog poduzetnika (točka 189. Smjernica iz 2014.). Za primjenu točke 189. Smjernica iz 2014. mogu se iskoristiti podaci dostavljeni u zahtjevu podnesenom s obzirom na predmetnu godinu.

7. Ako predmetni korisnik nije prihvatljiv na temelju stavka 5., spojivi iznos jednak je 20 % EEG doplatka bez sniženja (točka 197. Smjernica iz 2014.).

8. Ako je za bilo koju od predmetnih godina taj spojivi iznos, određen na temelju stavaka 6. i 7., viši od iznosa EEG doplatka koji je korisnik u predmetnoj godini stvarno platio, taj se spojivi iznos ograničava kako slijedi:

- (a) Za 2013. taj spojivi iznos ne prelazi 125 % iznosa EEG doplatka koji je korisnik u stvarnosti platio u 2013. (tj. te iste godine);
 - (b) za 2014. taj spojivi iznos ne prelazi 150 % iznosa EEG doplatka koji je korisnik u stvarnosti platio u 2013. (tj. prethodne godine).
-